

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 19 oktober 2018
(OR. en)

13313/18
ADD 9

**Interinstitutioneel dossier:
2018/0356(NLE)**

**WTO 265
SERVICES 63
COASI 250**

VOORSTEL

van:	de heer Jordi AYET PUIGARNAU, directeur, namens de secretaris-generaal van de Europese Commissie
ingekomen:	19 oktober 2018
aan:	de heer Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
Nr. Comdoc.:	COM(2018) 691 final - ANNEX 6
Betreft:	BIJLAGE bij Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van de vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Socialistische Republiek Vietnam

Hierbij gaat voor de delegaties document COM(2018) 691 final - ANNEX 6.

Bijlage: COM(2018) 691 final - ANNEX 6

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 17.10.2018
COM(2018) 691 final

ANNEX 6

BIJLAGE

bij

Voorstel voor een besluit van de Raad

**betreffende de sluiting van de vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en de
Socialistische Republiek Vietnam**

Lijst van specifieke verbintenissen van de Unie

1. De lijst van specifieke verbintenissen van de Unie is opgenomen in:
 - a) aanhangsel 8-A-1 (Specifieke verbintenissen inzake grensoverschrijdende dienstverlening);
 - b) aanhangsel 8-A-2 (Specifieke verbintenissen inzake liberalisering van investeringen), en
 - c) aanhangsel 8-A-3 (Specifieke verbintenissen overeenkomstig hoofdstuk 8 (Liberalisering van investeringen, handel in diensten en elektronische handel), afdeling D (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zaken)).
2. De in punt 1 bedoelde aanhangsels maken integraal deel uit van deze bijlage.
3. De in hoofdstuk 8 (Liberalisering van investeringen, handel in diensten en elektronische handel) vastgestelde definities gelden ook voor deze bijlage.

4. Voor de vaststelling in de aanhangsels van de afzonderlijke sectoren en subsectoren van diensten:
- a) wordt onder "CPC" verstaan de "Central Products Classification" zoals vastgesteld in de "Statistical Papers, Series M, No 77, CPC prov, 1991" van het Bureau voor de statistiek van de Verenigde Naties;
 - b) wordt onder "CPC ver. 1.0" verstaan de "Central Products Classification", zoals vastgesteld in de "Statistical Papers, Series M, No. 77, CPC ver. 1.0, 1998" van het Bureau voor de Statistiek van de Verenigde Naties, en
 - c) wordt onder "ISIC rev 3.1" verstaan de "International Standard Industrial Classification of all Economic Activities", zoals vastgesteld in de "Statistical Papers, Series M, No. 4, ISIC REV 3.1, 2002" van het Bureau voor de Statistiek van de Verenigde Naties.
5. De volgende afkortingen worden gebruikt voor de Europese Unie en haar lidstaten in de in punt 1 vermelde aanhangsels:
EU	De Europese Unie, met inbegrip van al haar lidstaten
AT	Oostenrijk
BE	België
BG	Bulgarije
CY	Cyprus
CZ	Tsjechië
DE	Duitsland
DK	Denemarken

EE	Estland
EL	Griekenland
ES	Spanje
FI	Finland
FR	Frankrijk
HR	Kroatië
HU	Hongarije
IE	Ierland
IT	Italië
LT	Litouwen
LU	Luxemburg
LV	Letland
MT	Malta
NL	Nederland
PL	Polen
PT	Portugal
RO	Roemenië
SE	Zweden
SI	Slovenië
SK	Slowakije
UK	Verenigd Koninkrijk

Specifieke verbintenissen inzake grensoverschrijdende dienstverlening

1. In de lijst van verbintenissen in dit aanhangsel zijn de dienstensectoren opgenomen die overeenkomstig artikel 8.12 (Lijst van specifieke verbintenissen) zijn geliberaliseerd, alsook, door middel van voorbehouden, de beperkingen inzake markttoegang en nationale behandeling die gelden voor diensten en dienstverleners uit Vietnam in die sectoren. De lijst van verbintenissen bevat de volgende elementen:
 - a) de eerste kolom vermeldt de sector of subsector waarin de Unie de verbintenis is aangegaan, en de reikwijdte van de liberalisering waarop de voorbehouden van toepassing zijn, en
 - b) de tweede kolom beschrijft de toepasselijke voorbehouden.
2. Voor grensoverschrijdende dienstverlening in sectoren of subsectoren waarop deze overeenkomst van toepassing is en die niet in de tabel in dit aanhangsel is opgenomen, zijn geen verbintenissen aangegaan.

3. De in dit aanhangsel opgenomen lijst bevat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen, en vergunningsvereisten en -procedures die geen beperking inzake markttoegang of nationale behandeling vormen in de zin van de artikelen 8.10 (Markttoegang) en 8.11 (Nationale behandeling). Deze maatregelen, zoals een vergunningvereiste, universeledienstverplichtingen, verplichte erkenning van kwalificaties in gereglementeerde sectoren en de verplichting om specifieke examens, inclusief taalexamens, af te leggen, zijn steeds van toepassing op diensten en dienstverleners uit Vietnam, ook al zijn zij niet in de tabel in dit aanhangsel opgenomen.
4. De in dit aanhangsel opgenomen lijst van verbintenissen doet geen afbreuk aan de haalbaarheid van grensoverschrijdende dienstverlening voorzien in artikel 8.2 (Definities), onder k), in bepaalde dienstensectoren en -subsectoren, noch aan overheidsmonopolies en exclusieve rechten als beschreven in de lijst van verbintenissen inzake liberalisering van investeringen die is opgenomen in aanhangsel 8-A-2.
5. Overeenkomstig artikel 8.1 (Doelstellingen en toepassingsgebied), lid 6, omvat de in dit aanhangsel opgenomen lijst van verbintenissen geen maatregelen betreffende door een partij toegekende subsidies.

6. De rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de lijst van in dit aanhangsel vermelde verbintenissen hebben geen directe werking, en er vloeien niet rechtstreeks rechten voor natuurlijke of rechtspersonen uit voort.
7. De Unie gaat in voorkomend geval al naar gelang de lidstaat onderscheiden verbintenissen aan.
8. Voor alle duidelijkheid: de verplichting voor de Unie om nationale behandeling toe te kennen houdt geen vereiste in van uitbreiding tot natuurlijke of rechtspersonen van Vietnam, van de behandeling die in een lidstaat wordt toegekend aan natuurlijke en rechtspersonen van een andere lidstaat op grond van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, of op grond van ingevolge dat verdrag genomen maatregelen, met inbegrip van de uitvoering daarvan in de lidstaten. Een dergelijke nationale behandeling wordt alleen toegekend aan rechtspersonen van Vietnam die zijn opgericht volgens de wetgeving van een andere lidstaat en die hun statutaire zetel, centrale bestuur of hoofdvestiging in die lidstaat hebben, met inbegrip van de rechtspersonen die in de Unie zijn gevestigd en eigendom zijn van of onder zeggenschap staan van onderdanen van Vietnam.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
ALLE SECTOREN	Onroerend goed Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In alle lidstaten behalve AT, BG, CY, CZ, DK, EL, FI, HU, IE, IT, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Geen. In AT: Voor de verwerving, aankoop, huur of pacht van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is toestemming nodig van de bevoegde regionale autoriteiten ("Länder") die zullen beoordelen of al dan niet grote economische, sociale of culturele belangen in het geding zijn. In BG: Buitenlandse rechtspersonen en buitenlandse burgers die hun vaste verblijfplaats in het buitenland hebben, kunnen gebouwen en beperkte eigendomsrechten op onroerend goed verwerven¹ met toestemming van het Ministerie van Financiën. Deze verplichting geldt niet voor personen die in Bulgarije hebben geïnvesteerd. Buitenlandse burgers die hun vaste verblijfplaats in het buitenland hebben, buitenlandse rechtspersonen en vennootschappen met een buitenlands meerderheidsbelang kunnen in bepaalde, door de Raad van Ministers aangewezen geografische regio's met toestemming onroerend goed verwerven. In CY: Niet geconsolideerd. In CZ: Buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen kunnen landbouwgrond en bos verwerven wanneer zij permanent in Tsjechië gevestigd zijn. Voor landbouwgrond en bos in handen van de overheid gelden speciale regels.

¹ Het Bulgaarse eigendomsrecht kent de volgende beperkte eigendomsrechten: gebruiksrecht, bouwrecht, recht van bovenbouw en erfdienstbaarheden.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In DK: Er zijn beperkingen van toepassing met betrekking tot de aankoop van onroerend goed door niet-ingezetenen (natuurlijke en rechtspersonen). Er zijn tevens beperkingen van toepassing met betrekking tot de aankoop van agrarisch onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen. In EL: Overeenkomstig Wet nr. 1892/90 moet het Ministerie van Defensie toestemming verlenen als burgers grond willen kopen in gebieden dichtbij de grens. In de administratieve praktijk wordt gemakkelijk toestemming verleend voor directe investeringen. In FI (Åländeilanden): Voor natuurlijke personen die geen regionaal burger van Åland zijn en voor rechtspersonen gelden beperkingen van het recht om op de Åländeilanden onroerend goed te kopen en te bezitten zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de eilanden. Beperkingen voor natuurlijke personen die geen regionaal burger van Åland zijn en voor rechtspersonen van het recht van vestiging en het recht diensten te verlenen, zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de Åländeilanden. In HU: Beperking van de aankoop van grond en onroerend goed door buitenlandse investeerders¹. In IE: Voor de verwerving van een belang in Ierse grond door binnen- of buitenlandse ondernemingen of door onderdanen van een ander land is voorafgaande schriftelijke toestemming van de "Land Commission" vereist. Wanneer de grond voor industriële doeleinden bestemd is (met uitzondering van landbouw), geldt deze eis niet als de minister van Ondernemingen, Handel en Werkgelegenheid ontheffing verleent. Deze wet is niet van toepassing op grond binnen stadsgrenzen. In IT: Voor de aankoop van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is wederkerigheid vereist. In LT: Niet geconsolideerd voor de verwerving van grond². In MT: De eisen van de Maltese wet- en regelgeving inzake de aankoop van onroerend goed blijven van toepassing.

¹ Wat de dienstensectoren betreft, gaan deze beperkingen niet verder dan de beperkingen in de bestaande GATS-verbintenissen.

² Wat de dienstensectoren betreft, gaan deze beperkingen niet verder dan de beperkingen in de bestaande GATS-verbintenissen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In PL: Voor de aankoop (direct of indirect) van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is toestemming vereist. Niet geconsolideerd voor de verwerving van staatseigendom (d.w.z. de regelingen voor het privatiseringsproces). In RO: Natuurlijke personen die niet de Roemeense nationaliteit hebben en ook niet in Roemenië wonen en niet-Roemeense rechtspersonen die hun hoofdkantoor niet in Roemenië hebben, kunnen geen grond verwerven via een akte inter vivos. In SI: In Slovenië met buitenlandse kapitaalparticipatie gevestigde rechtspersonen mogen op het grondgebied van Slovenië onroerend goed verwerven. Filialen¹ die door buitenlandse personen in Slovenië zijn gevestigd, mogen uitsluitend onroerend goed verwerven (met uitzondering van grond) dat noodzakelijk is voor de uitoefening van de economische activiteiten waarvoor zij zijn opgericht. In SK: Er zijn beperkingen van toepassing met betrekking tot de aankoop van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen. Buitenlandse entiteiten kunnen onroerend goed verwerven door vestiging van een Slowaakse rechtspersoon of deelneming in een joint venture. Niet geconsolideerd voor grond.

¹ Volgens de wet inzake handelsondernemingen worden in Slovenië gevestigde filialen niet als rechtspersoon beschouwd; maar voor hun activiteiten worden zij behandeld als dochterondernemingen; dit is in overeenstemming met artikel XXVIII, onder g), van de GATS.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
ZAKELIJKE DIENSTEN	
A. Vrije beroepen	
a) Rechtskundige diensten (CPC 861) ¹ m.u.v. diensten van rechtskundig advies, juridische documentatie en certificering die worden verleend door beoefenaars van juridische beroepen die met publieke functies zijn belast, zoals notarissen, gerechtsdeurwaarders ("huissiers de justice") of andere "officiers publics et ministériels".	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In AT, EL, ES, LT, MT, SK: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor de beoefening van het interne recht (EU-recht en recht lidstaat), geldt een nationaliteitsvereiste. In CY: Voor de volledige toelating tot de balie gelden een nationaliteits- en een ingezetenschapsvereiste. Alleen advocaten die bij de balie zijn ingeschreven, mogen vennoot, aandeelhouder of lid van de raad van bestuur van een advocatenkantoor op Cyprus zijn. In BE, FI, LU: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor rechtskundige vertegenwoordiging, gelden een nationaliteits- en een ingezetenschapsvereiste. In BE geldt voor vertegenwoordiging voor het Hof van Cassatie in andere dan strafzaken een quotaregeling.

¹ Dit omvat rechtskundig advies en rechtskundige vertegenwoordiging, arbitrage en bemiddeling, juridische documentatie en certificering. Verlening van rechtskundige diensten is uitsluitend toegestaan met betrekking tot internationaal publiekrecht, EU-recht en het recht van de jurisdicties waar de dienstverlener of zijn personeel gekwalificeerd is als advocaat, en is, net als de verlening van andere diensten, onderworpen aan vergunningsvereisten en -procedures die van toepassing zijn in de lidstaten van de Unie. Voor advocaten die rechtskundige diensten verlenen met betrekking tot internationaal publiekrecht en buitenlands recht, kunnen deze vergunningsvereisten en -procedures onder meer de vorm aannemen van de naleving van plaatselijke beroepscode, gebruik van de titel uit het eigen land (tenzij erkenning met de titel in het gastland werd verkregen), vereisten in verband met verzekeringen, gewone registratie bij de balie van het gastland of een vereenvoudigde toegang tot de balie van het gastland via een bekwaamheidstest en een wettelijk of professioneel domicilie in het gastland. Rechtskundige diensten met betrekking tot EU-recht moeten in principe worden uitgevoerd door of via een volledig gekwalificeerde advocaat die in een lidstaat van de Unie tot de balie is toegelaten en persoonlijk optreedt, en rechtskundige diensten met betrekking tot het recht van een lidstaat van de Unie moeten in principe worden uitgevoerd door of via een volledig gekwalificeerde advocaat die in die lidstaat tot de balie is toegelaten en persoonlijk optreedt. Voor vertegenwoordiging voor rechtbanken en andere bevoegde instanties in de Unie kan daarom volledige toelating tot de balie in de betrokken lidstaat van de Unie noodzakelijk zijn aangezien dat de beoefening van het EU-recht en van het nationale procesrecht inhoudt. Niettemin mogen buitenlandse advocaten die niet ten volle tot de balie zijn toegelaten in bepaalde lidstaten in civielrechtelijke procedures een partij vertegenwoordigen die onderdaan is van of behoort tot de staat waarin de advocaat gerechtigd is zijn beroep uit te oefenen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In BG: Vietnamese advocaten mogen Vietnamese onderdanen alleen rechtskundig vertegenwoordigen in wederkerigheid en samenwerking met een Bulgaarse advocaat. Voor rechtskundige bemiddeling is permanent ingezetenschap vereist. In FR: Voor de toegang van advocaten tot het beroep van "avocat auprès de la Cour de Cassation" en "avocat auprès du Conseil d'Etat" gelden quota en een nationaliteitsvereiste. In HR: Niet geconsolideerd voor het beoefenen van de Kroatische rechtspraak. In HU: Voor de volledige toelating tot de balie gelden een nationaliteits- en een ingezetenschapsvereiste. Voor buitenlandse advocaten is rechtskundige dienstverlening beperkt tot het verstrekken van rechtskundig advies. In LV: Nationaliteitsvereiste voor beëdigde advocaten, aan wie rechtskundige vertegenwoordiging in strafzaken is voorbehouden. In DK: Alleen advocaten met een Deense vergunning en in Denemarken geregistreerde advocatenkantoren mogen rechtskundig advies verstrekken. Om een Deense vergunning te verkrijgen, moet een Deens juridisch examen worden afgelegd. In SE: Voor toelating tot de balie, die alleen noodzakelijk is om de Zweedse titel "advokat" te mogen voeren, is ingezetenschap vereist.
b) 1. Boekhoudkundige diensten (CPC 86212 andere dan accountancydiensten, CPC 86213, CPC 86219 en CPC 86220)	Voor vorm van dienstverlening 1 In FR, HU, IT, MT, RO, SI: Niet geconsolideerd. In AT: Nationaliteitsvereiste voor vertegenwoordiging bij bevoegde instanties. In CY: Voor toegang wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criterium: de werkgelegenheid in de subsector. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) 2. Accountancydiensten (CPC 86211 en 86212 andere dan boekhoudkundige diensten)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BE, BG, CY, DE, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, UK: Niet geconsolideerd. In AT: Nationaliteitsvereiste voor vertegenwoordiging bij bevoegde instanties en voor het verrichten van audits overeenkomstig specifieke Oostenrijkse wetgeving (bv. kapitaalvennootschapswetgeving, beurswetgeving, bankwetgeving enz.). In HR: Buitenlandse auditkantoren mogen op Kroatisch grondgebied auditdiensten verlenen indien zij daar een filiaal hebben gevestigd. In SE: Alleen in Zweden erkende auditors mogen wettelijke audits uitvoeren bij bepaalde rechtspersonen, waaronder alle vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid en bij natuurlijke personen. Alleen in Zweden erkende auditors en in Zweden geregistreerde registeraccountancykantoren mogen aandeelhouder zijn van of vennoot zijn in ondernemingen die erkende audits uitvoeren (voor officiële doeleinden). Voor erkenning is ingezetenschap in de EER of Zwitserland vereist. De titels "erkend auditor" en "gecertificeerd auditor" mogen alleen worden gebruikt door auditors die erkend of gecertificeerd zijn in Zweden. Auditors van coöperatieve verenigingen of bepaalde andere ondernemingen die niet gecertificeerd of erkend accountant zijn, moeten ingezetene van de EER zijn; tenzij de overheid of een door de overheid aangewezen instantie in een specifiek geval anders toestaat. Wettelijk voorgeschreven audits van beursgenoteerde ondernemingen en van ondernemingen waarvan de omzet, de totale activa en het aantal werknemers bepaalde drempelwaarden te boven gaan, moeten worden verricht door in Zweden gecertificeerde registeraccountants. Ingezetenschap van een lidstaat van de EER of Zwitserland is vereist voor certificering of erkenning. Alleen in Zweden erkende auditors en in Zweden geregistreerde registeraccountancykantoren mogen aandeelhouder zijn van of vennoot zijn in ondernemingen die erkende audits uitvoeren (voor officiële doeleinden). De titels "erkend auditor" en "gecertificeerd auditor" mogen alleen worden gebruikt door auditors die erkend of gecertificeerd zijn in Zweden. Auditors van coöperatieve verenigingen of bepaalde andere ondernemingen die geen gecertificeerde of erkende accountants zijn, moeten ingezetene zijn van een lidstaat van de EER. De bevoegde autoriteit kan vrijstelling verlenen van deze vereiste.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In LT: Het auditverslag moet worden opgesteld in samenwerking met een in Litouwen officieel erkende auditor. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
c) Belastingadvies (CPC 863) ¹	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT: Nationaliteitsvereiste voor vertegenwoordiging bij bevoegde instanties. In BG, MT, RO SI: Niet geconsolideerd. In CY: Voor vergunningen wordt een onderzoek naar de economische behoefte verricht. Belangrijkste criterium: de werkgelegenheid in de subsector. In CZ: Diensten op het gebied van belastingen mogen alleen worden verleend door natuurlijke personen die geregistreerd zijn bij de beroepsvereniging van belastingadviseurs of de beroepsvereniging van auditors. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

¹ Omvat niet rechtskundig advies en rechtskundige vertegenwoordiging in belastingaangelegenheden, die zijn opgenomen onder 1.A.a) Rechtskundige diensten.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
d) Architecten en e) Stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten (CPC 8671 en CPC 8674)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT: Niet geconsolideerd, behalve voor diensten die uitsluitend betrekking hebben op planning. In BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Niet geconsolideerd. In DE: Toepassing van de interne regels inzake honoraria en emolumenten voor alle diensten die vanuit het buitenland worden verleend. In HR: Natuurlijke en rechtspersonen mogen architectendiensten verlenen na goedkeuring door de Kroatische beroepsvereniging van architecten. Een in het buitenland uitgewerkt ontwerp of project moet worden erkend (gevalideerd) door een bevoegde natuurlijke of rechtspersoon in Kroatië met het oog op naleving van het Kroatische recht. Niet geconsolideerd voor stedenbouwkundigen. In HU, RO: Niet geconsolideerd voor landschapsarchitectuur. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
f) Ingenieurs, en g) Ingenieurs: geïntegreerde diensten (CPC 8672 en CPC 8673)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, SI: Niet geconsolideerd, behalve voor diensten die uitsluitend betrekking hebben op planning. In BG, CY, EL, IT, MT, PT: Niet geconsolideerd. In HR: Natuurlijke en rechtspersonen mogen deze diensten verlenen na goedkeuring door de Kroatische beroepsvereniging van ingenieurs. Een in het buitenland uitgewerkt ontwerp of project moet worden erkend (gevalideerd) door een bevoegde natuurlijke of rechtspersoon in Kroatië met het oog op naleving van het Kroatische recht.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
h) Artsen (psychologen daaronder begrepen) en tandartsen (CPC 9312 en deel van CPC 85201)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: Niet geconsolideerd. In CZ: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Voor buitenlandse natuurlijke personen is toestemming van het ministerie van Volksgezondheid vereist. In HR: Niet geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde. In SI: Niet geconsolideerd voor sociale geneeskunde, hygiënische, epidemiologische en medisch-ecologische diensten, levering van bloed, bloedpreparaten en transplantaten en autopsie. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
i) Dierenartsen (CPC 932)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd. In UK: Niet geconsolideerd, behalve voor veterinaire laboratorium- en technische diensten voor dierenartsen, algemeen advies, begeleiding en informatie (bv. op het gebied van voeding, gedrag en verzorging van huisdieren). Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
j) 1. Verloskundigen (deel van CPC 93191)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd.
j) 2. Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel (deel van CPC 93191)	In FI, PL: Niet geconsolideerd, behalve voor verpleegkundigen. In HR: Niet geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
k) Detailhandel in geneesmiddelen en detailhandel in medische en orthopedische goederen (CPC 63211) en andere door apothekers verleende diensten ¹	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. In HU: Niet geconsolideerd, behalve voor CPC 63211. In LV, LT: Niet geconsolideerd, behalve voor postorders. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

¹ Het verstrekken van geneesmiddelen aan het grote publiek is, net als het verlenen van andere diensten, onderworpen aan de vergunnings- en kwalificatievereisten en -procedures die in de lidstaten van de Unie gelden. In de regel is deze activiteit aan apothekers voorbehouden. In een aantal lidstaten van de Unie is alleen het verstrekken van geneesmiddelen op voorschrift aan apothekers voorbehouden.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Diensten in verband met computers (CPC 84)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2: Geen.
C. Speur- en ontwikkelingswerk ("Onderzoek en ontwikkeling")	
Onderzoek- en ontwikkelingswerk op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen (CPC 852 behalve psychologen) ¹	Geen.
Onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten op natuurwetenschappelijk gebied (CPC 851) Interdisciplinair onderzoeks- en ontwikkelingswerk (CPC 853)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2: EU: Voor door de overheid gefinancierd speur- en ontwikkelingswerk kunnen exclusieve rechten en/of vergunningen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben.
D. Vastgoeddiensten ²	
a) Van eigen of geleased onroerend goed (CPC 821)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd. In HR: Commerciële aanwezigheid vereist.

¹ Deel van CPC 85201, dat is opgenomen onder 1.A.h) Artsen en tandartsen.

² De betrokken dienst houdt verband met het beroep van makelaar in onroerend goed en heeft geen gevolgen voor de rechten van en/of beperkingen voor natuurlijke en rechtspersonen die onroerend goed kopen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	Voor vorm van dienstverlening 2 In DK: De titel "makelaar in onroerend goed" mag uitsluitend worden gebruikt door personen die zijn ingeschreven in het register voor makelaars in onroerend goed. De vereisten voor de opneming in het register zijn neergelegd in artikel 25, lid 2, van de Wet op de verkoop van onroerend goed. De wet vereist onder meer dat de aanvrager ingezetene is van Denemarken of van de Unie, de EER of Zwitserland. Daarnaast moet overeenkomstig richtsnoeren van de Deense Autoriteit voor het Bedrijfsleven ("Danish Business Authority") rekening worden gehouden met een aantal vereisten betreffende het theoretische inzicht en de praktische kennis van de aanvrager. De wet op de verkoop van onroerend goed is uitsluitend bij handel met Deense consumenten van toepassing. Er kan overige regelgeving van toepassing zijn met betrekking tot de mogelijkheden voor buitenlanders om in Denemarken onroerend goed te kopen of te verkopen, bijv. ingezetenschapvereisten.
b) Voor een vast bedrag of op contractbasis (CPC 822)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd. In HR: Commerciële aanwezigheid vereist. In DK: De titel "makelaar in onroerend goed" mag uitsluitend worden gebruikt door personen die zijn ingeschreven in het register voor makelaars in onroerend goed. De vereisten voor de opneming in het register zijn neergelegd in artikel 25, lid 2, van de Wet op de verkoop van onroerend goed. De wet vereist onder meer dat de aanvrager ingezetene is van Denemarken of van de Unie, de EER of Zwitserland. Daarnaast moet overeenkomstig richtsnoeren van de Deense Autoriteit voor het Bedrijfsleven ("Danish Business Authority") rekening worden gehouden met een aantal vereisten betreffende het theoretische inzicht en de praktische kennis van de aanvrager. De wet op de verkoop van onroerend goed is uitsluitend bij handel met Deense consumenten van toepassing. Er kan overige regelgeving van toepassing zijn met betrekking tot de mogelijkheden voor buitenlanders om in Denemarken onroerend goed te kopen of te verkopen, bijv. ingezetenschapvereisten. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
E. Verhuur/lease zonder bedieningspersoneel	
a) Schepen (CPC 83103)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BG, CY, DE, HU, MT, RO: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
b) Luchtvaartuigen (CPC 83104)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 In AT, BE, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PT, SE, SI, UK: Luchtvaartuigen die door luchtvaartmaatschappijen uit de Unie worden gebruikt, moeten in de lidstaat van de Unie die de luchtvaartmaatschappij vergunning heeft verleend of elders in de Unie geregistreerd zijn. Voor kortlopende leasecontracten of in uitzonderlijke omstandigheden kan ontheffing worden verleend. In BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet geconsolideerd.
c) Andere vervoermiddelen (CPC 83101, CPC 83102 en CPC 83105)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Niet geconsolideerd. In SE: Voor CPC 83101: Ingezetenschapsvereiste.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	Voor vorm van dienstverlening 2 Geen. Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In HR: Behalve cabotage.
d) Andere machines en werktuigen (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 en CPC 83109)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
e) Consumentenartikelen (CPC 832)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. In EE: Niet geconsolideerd, behalve voor lease en verhuur van voorbespeelde videocassettes voor thuisamusement.
f) Verhuur van telecommunicatieapparatuur (CPC 7541)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
F. Andere zakelijke diensten	
a) Reclame (CPC 871)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) Markt- en opinieonderzoek (CPC 864)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
c) Advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 865)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
d) Diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 866)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In HU: Niet geconsolideerd voor arbitrage en bemiddeling (CPC 86602).
e) Technische testen en toetsen (CPC 8676)	Voor vorm van dienstverlening 1 In IT: Niet geconsolideerd voor biologen en chemisch analisten. In BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SE, SK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 In BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SE, SK: Niet geconsolideerd.
f) Adviseurs en consultants op het gebied van landbouw, jacht en bosbouw (deel van CPC 881)	Voor vorm van dienstverlening 1 In IT: Niet geconsolideerd voor activiteiten die voorbehouden zijn aan landbouwkundigen en " <i>periti agrari</i> ". In EE, MT, RO: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
g) Adviseurs en consultants in verband met visserij (deel van CPC 882)	Voor vorm van dienstverlening 1 In LV, MT, RO, SI: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
h) Adviseurs en consultants op het gebied van de industrie (deel van CPC 884 en deel van CPC 885)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
i) Arbeidsbemiddeling en personeelsvoorziening	
i) 1. Werving en selectie van leidinggevend personeel (CPC 87201)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 In AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.
i) 2. Plaatsing van personeel (CPC 87202)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 In AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
i) 3. Leveren van kantoorpersoneel (CPC 87203)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 In AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.
i) 4. Leveren van huishoudelijke hulp, andere arbeidskrachten voor handel en bedrijf, verpleegkundig en ander personeel (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In alle lidstaten behalve HU: Niet geconsolideerd. In HU: Geen.
j) 1. Opsporingsdiensten (CPC 87301)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd.
j) 2. Beveiligingsdiensten (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 en CPC 87305)	Voor vorm van dienstverlening 1 In HU: Niet geconsolideerd voor CPC 87304, CPC 87305. In BE, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, FR, HR, IT, LT, LV, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd. In DK: Nationaliteit en ingezetenschap vereist voor de leden van de raad van bestuur. Niet geconsolideerd voor de voorziening van bewaking van vliegvelden.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	Voor vorm van dienstverlening 2 In HU: Niet geconsolideerd voor CPC 87304, CPC 87305. In BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.
k) Aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen (CPC 8675)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: Niet geconsolideerd voor diensten in verband met exploratie. In HR: Diensten van elementair geologisch, geodetisch onderzoek en adviesdiensten betreffende mijnbouw, evenals bijbehorende adviesdiensten betreffende onderzoek op het gebied van milieubescherming, mogen op het grondgebied van Kroatië uitsluitend in samenwerking met en/of door binnenlandse rechtspersonen worden verricht. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
l) 1. Onderhoud en reparatie van schepen (deel van CPC 8868)	Voor vorm van dienstverlening 1 Voor zeeschepen: in BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: Niet geconsolideerd. Binnenschepen: In EU behalve in EE, HU, LV: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
l) 2. Onderhoud en reparatie van spoorwegmaterieel (deel van CPC 8868)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
l) 3. Onderhoud en reparatie van auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en wegtransportmiddelen (CPC 6112, CPC 6122, deel van CPC 8867 en deel van CPC 8868)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
l) 4. Onderhoud en reparatie van luchtvaartuigen en delen daarvan (deel van CPC 8868)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
l) 5. Onderhoud en reparatie van producten van metaal, machines (behalve kantoormachines), toestellen (behalve transportmiddelen en kantoortoestellen) en consumentenartikelen ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 en CPC 8866)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2: Geen.
m) Reiniging van gebouwen (CPC 874)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
n) Fotografie (CPC 875)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BG, EE, MT, PL: Niet geconsolideerd voor luchtfotografie. In HR, LV: Niet geconsolideerd voor gespecialiseerde fotografie (CPC 87504) Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

¹ Onderhoud en reparatie van transportmiddelen (CPC 6112, 6122, 8867 en CPC 8868) zijn opgenomen onder 1.F.l)1 tot en met 1.F.l)4. Onderhoud en reparatie van kantoormachines en -toestellen, inclusief computers (CPC 845), zijn opgenomen onder 1.B. Diensten in verband met computers.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
o) Verpakkingsdiensten (CPC 876)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
p) Drukkerijen en uitgeverijen (CPC 88442)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2: Geen.
q) Organisatie van congressen (deel van CPC 87909)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
r) 1. Vertalers en tolken (CPC 87905)	Voor vorm van dienstverlening 1 In HR: Niet geconsolideerd voor officiële documenten. In HU, SK: Niet geconsolideerd voor officiële vertalingen en vertolkingen. In PL: Niet geconsolideerd voor beëdigde tolken. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
r) 2. Binnenhuisarchitecten en andere gespecialiseerde designers (CPC 87907)	Voor vorm van dienstverlening 1 In DE: Toepassing van de interne regels inzake honoraria en emolumenten voor alle diensten die vanuit het buitenland worden verleend. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
r) 3. Incassobureaus (CPC 87902)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd.
r) 4. Kredietrapportage (CPC 87901)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd.
r) 5. Vermenigvuldigen van teksten (CPC 87904) ¹	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
r) 6. Advies inzake telecommunicatie (CPC 7544)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
r) 7. Telefoonbeantwoording (CPC 87903)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.

¹ Omvat niet drukkerijen, die onder CPC 88442 vallen en onder 1.F.p) zijn opgenomen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
2. COMMUNICATIE	
A. Post- en koeriersdiensten (Diensten in verband met het verwerken¹ van postzendingen² volgens onderstaande lijst van subsectoren, naar binnen- en buitenlandse bestemmingen: i) verwerking van een op enigerlei fysieke drager aangebrachte schriftelijke geadresseerde mededeling³, waaronder hybride postdiensten en direct mail, ii) verwerking van geadresseerde pakjes en pakketten⁴,	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.

¹ Het begrip "verwerken" omvat ophalen, sorteren, vervoeren en bezorgen.

² Het begrip "postzending" omvat alle poststukken die door een bedrijf worden verwerkt, ongeacht of dit bedrijf publiek of particulier is.

³ Bijvoorbeeld brieven of briefkaarten.

⁴ Met inbegrip van boeken en catalogi.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
iii) verwerking van geadresseerd drukwerk ¹ , iv) verwerking van onder i) tot en met iii) bedoelde poststukken als aangetekende of verzekerde zendingen, v) expresbesteldiensten ² voor onder i) tot en met iii) bedoelde zendingen, vi) verwerking van niet-geadresseerde zendingen, en vii) uitwisseling van documenten ³ .	

¹ Kranten en tijdschriften.

² Expresbesteldiensten bieden naast snellere en betrouwbaardere verzending extra dienstverlening in de vorm van ophalen vanaf het verzendpunt, persoonlijke aflevering bij de geadresseerde, het volgen en opsporen van zendingen, de mogelijkheid om het adres of de geadresseerde tijdens het vervoer te wijzigen, en ontvangstbevestiging.

³ Levering van middelen, met inbegrip van het verschaffen van ad-hocruimte alsmede vervoer door derden, voor zelfbestelling door de wederzijdse uitwisseling van postzendingen tussen gebruikers die zich op deze dienst abonneren. Het begrip "postzending" omvat alle poststukken die door een bedrijf worden verwerkt, ongeacht of dit bedrijf publiek of particulier is.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
Subsectoren i), iv) en v) blijven buiten beschouwing wanneer zij onder diensten vallen die kunnen worden voorbehouden voor brievenpost die 5 keer minder kost dan het publieke basistarief, mits de brieven minder dan 100 gram wegen¹, en voor aangetekende zendingen bij gerechtelijke of administratieve procedures.) (deel van CPC 751, deel van CPC 71235² en deel van CPC 73210³)	

¹ Onder "brievenpost" wordt verstaan: een op enigerlei fysieke drager aangebrachte schriftelijke mededeling die wordt vervoerd en besteld op het door de afzender op de zending zelf of op de omslag daarvan vermelde adres. Boeken, catalogi, kranten en tijdschriften worden niet als brievenpost aangemerkt.

² Vervoer van post- en koerierzendingen voor eigen rekening via elke vorm van vervoer over land.

³ Vervoer van post voor eigen rekening via de lucht.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Telecommunicatiediensten Het leveren van inhoud die via telecommunicatiediensten wordt verzonden, valt hier niet onder.	
a) Alle diensten die bestaan uit de transmissie en ontvangst van elektromagnetische signalen ¹ , behalve radio- en televisieomroep ² .	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
3. BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 en CPC 518)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.

¹ Deze diensten omvatten niet online-informatie en/of gegevensverwerking (met inbegrip van de verwerking van transacties) (deel van CPC 843), die zijn opgenomen onder 1.B. Diensten in verband met computers.

² Een omroep is de ononderbroken transmissieketen, via de kabel of draadloos en ongeacht de locatie van de oorspronkelijke transmissie, die vereist is voor de ontvangst of de weergave van geluids- of visuele signalen voor programma's door het volledige of een deel van het publiek. Het begrip omvat niet de toeleveringskoppelingen tussen exploitanten.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
4. HANDEL (behalve de handel in wapens, munitie, springstoffen en ander oorlogsmaterieel) A. Handelsbemiddeling a) Handelsbemiddeling in auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en delen en toebehoren daarvan (deel van CPC 61111, deel van CPC 6113 en deel van CPC 6121) b) Andere handelsbemiddeling (CPC 621) B. Groothandel a) Groothandel in auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en delen en toebehoren daarvan (deel van CPC 61111, deel van CPC 6113 en deel van CPC 6121)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In EU behalve in AT, FI, SI: Niet geconsolideerd voor de handel in chemische producten en edele metalen (en edelstenen). In AT: Niet geconsolideerd voor de handel in pyrotechnische producten, ontvlambare producten, explosieven en giftige stoffen. In AT, BG: Niet geconsolideerd voor de handel in producten voor medisch gebruik zoals medische en chirurgische instrumenten, geneeskundige stoffen en voorwerpen voor medisch gebruik. In HR: Niet geconsolideerd voor tabaksproducten. In LT: Voor de distributie van pyrotechnische artikelen is een vergunning vereist. Alleen in de Unie gevestigde rechtspersonen kunnen een vergunning verkrijgen. In SE: Niet geconsolideerd voor biocide producten. Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BG, FR, PL, RO: Niet geconsolideerd voor de handel in tabak en tabaksproducten. In AT, BG, CZ, FI, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd voor de handel in geneesmiddelen. In BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Niet geconsolideerd voor detailhandel, behalve voor postorders. In BG, HU, PL: Niet geconsolideerd voor makelaars in grondstoffen. In BG, FI, PL, RO: Niet geconsolideerd voor de handel in alcoholhoudende dranken. In CY: Nationaliteitsvereiste voor groothandel in geneesmiddelen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) Groothandel in telecommunicatie-eindapparatuur (deel van CPC 7542) c) Overige groothandel (CPC 622, behalve groothandel in energieproducten ¹) C. Detailhandel ² Detailhandel in auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en delen en toebehoren daarvan (CPC 61112, deel van CPC 6113 en deel van CPC 6121) Detailhandel in telecommunicatie-eindapparatuur (deel van CPC 7542) Detailhandel in voedingsmiddelen (CPC 631)	In FR: Wat handelsbemiddeling betreft, niet geconsolideerd voor handelaren en makelaars in verse voedingsmiddelen op 17 markten van nationaal belang. Niet geconsolideerd voor de groothandel in geneesmiddelen. In IT: Voor de groothandel: staatstabaksmonopolie. In MT: Niet geconsolideerd voor handelsbemiddeling. In SE: Niet geconsolideerd voor detailhandel in alcoholhoudende dranken.

¹ Deze diensten, die CPC 62271 omvatten, zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 14.D.

² Omvat niet onderhoud en reparatie, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 1.B. en 1.F.I).
Omvat geen detailhandel in energieproducten, die is opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 14.E en 14.F.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
Detailhandel in andere (niet-energie)goederen, behalve detailhandel in geneesmiddelen en medische en orthopedische goederen ¹ (CPC 632 behalve CPC 63211 en 63297)	
D. Franchising (CPC 8929)	
5. ONDERWIJS (alleen indien particulier gefinancierd)	
A. Basisonderwijs (CPC 921)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 In CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Niet geconsolideerd.
B. Voortgezet onderwijs (CPC 922)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 In CY, FI, MT, RO, SE: Niet geconsolideerd.

¹ Detailhandel in geneesmiddelen en medische en orthopedische goederen is opgenomen onder VRIJE BEROEPEN in 1.A, onder k).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In LV: Niet geconsolideerd voor voortgezet technisch en beroepsonderwijs voor gehandicapte leerlingen (CPC 9224).
C. Hoger onderwijs(CPC 923)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Niet geconsolideerd. In FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen Vietnamese onderdanen evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven. In IT: Nationaliteitsvereiste voor dienstverleners om een vergunning te krijgen om erkende staatsdiploma's af te geven. Voor vorm van dienstverlening 2 In AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Niet geconsolideerd. Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In CZ, SK: Niet geconsolideerd voor hoger onderwijs, behalve voor postsecundair technisch en beroepsonderwijs (CPC 92310).
D. Volwasseneneducatie (CPC 924)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In CY, FI, MT, RO, SE: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 1 In AT: Niet geconsolideerd voor volwasseneneducatie via radio of televisie.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
E. Overig onderwijs (CPC 929)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 1: In HR: Geen voor correspondentieonderwijs of onderwijs via telecommunicatie.
6. MILIEUDIENSTEN	Voor vorm van dienstverlening 1
A. Diensten in verband met afvalwater (CPC 9401) ¹	In EU: Niet geconsolideerd, behalve voor consulenten. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
B. Beheer van vaste en gevaarlijke afvalstoffen, behalve grensoverschrijdend vervoer van gevaarlijke afvalstoffen	
a) Afvalverzameling en -verwerking (CPC 9402)	
b) Hygiënediensten en vergelijkbare diensten (CPC 9403)	
C. Bescherming van luchtkwaliteit en klimaat (CPC 9404) ²	

¹ Stemt overeen met afvalwaterinzameling en -behandeling.

² Stemt overeen met reiniging van uitlaatgassen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
D. Sanering en schoonmaak van bodem en water a) Behandeling en sanering van besmette/verontreinigde bodem en besmet/verontreinigd water (deel van CPC 94060) ¹ E. Lawaaibestrijding en reductie van trillingen (CPC 9405) F. Bescherming van de biodiversiteit en het landschap a) Bescherming van natuur en landschap (deel van CPC 9406) G. Overige diensten in verband met milieu en aanverwante diensten (CPC 94090)	

¹ Stemt overeen met delen van bescherming van natuur en landschap.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
7. FINANCIËLE DIENSTEN	
A. Verzekeringen en aanverwante diensten	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In AT, BE, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd voor directe verzekeringen, behalve voor verzekering van risico's in verband met: a) zeevaart, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en enige zich voordoende aansprakelijkheid; en b) goederen in het internationale douanevervoer. In AT: Promotionele activiteiten en intermediairs voor een niet in de Unie gevestigde dochteronderneming of een niet in Oostenrijk gevestigd filiaal (behalve voor herverzekering en retrocessie) zijn verboden. De verplichte verzekering van luchtvervoer, behalve de verzekering van internationaal commercieel luchtvervoer, kan alleen worden gesloten bij een in de Unie gevestigde dochteronderneming of een in Oostenrijk gevestigd filiaal. Voor verzekeringscontracten (behalve herverzekerings- en retrocessiecontracten) die door een niet in de EU gevestigde dochteronderneming of een niet in Oostenrijk gevestigd filiaal worden gesloten, is een hogere premiebelasting verschuldigd. Van deze hogere premiebelasting kan ontheffing worden verleend. In DK: Enkel in de Unie gevestigde ondernemingen mogen de verplichte verzekering voor luchtvervoer aanbieden. In Denemarken mogen geen personen of ondernemingen (met inbegrip van verzekeringsmaatschappijen) andere dan verzekeringsmaatschappijen die hiervoor vergunning hebben verkregen krachtens de Deense wetgeving of van de bevoegde Deense autoriteiten, bedrijfsmatig deelnemen aan de directe verzekering van personen die ingezetenen zijn van Denemarken en van Deense schepen of goederen in Denemarken.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In DE: Polissen betreffende verplichte verzekering voor luchtvervoer kunnen alleen worden uitgegeven door een in de Unie gevestigde dochteronderneming of een in Duitsland gevestigd filiaal. Een buitenlandse verzekeringsmaatschappij met een filiaal in Duitsland kan daar uitsluitend via dat filiaal verzekeringscontracten voor internationaal vervoer afsluiten. In FR: Risico's in verband met vervoer over land mogen uitsluitend door in de Unie gevestigde verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd. In PL: Niet geconsolideerd voor herverzekering, retrocessie en verzekering behalve voor herverzekering, retrocessie en verzekering van goederen in het internationale handelsverkeer. In PT: Lucht- en zeevervoer (goederen, luchtvaartuigen, schepen en aansprakelijkheid) mogen uitsluitend door in de Unie gevestigde ondernemingen worden verzekerd. Alleen in de Unie gevestigde personen of ondernemingen mogen in Portugal als intermediair voor dit soort verzekeringen optreden. In RO: Herverzekering op de internationale markt is alleen toegestaan als het herverzekerde risico niet op de binnenlandse markt kan worden geplaatst. Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BE, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd voor directe-verzekeringsbemiddeling, behalve voor verzekering van risico's in verband met: a) zeevaart, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en enige zich voordoende aansprakelijkheid; en b) goederen in het internationale douanevervoer.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In BG: Niet geconsolideerd voor directe verzekeringen, behalve voor diensten die op het grondgebied van Bulgarije door buitenlandse aanbieders aan buitenlanders worden aangeboden. Goederenvervoer, voertuigen en aansprakelijkheid ten aanzien van in Bulgarije gelegen risico's mogen niet rechtstreeks door buitenlandse verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd. Een buitenlandse verzekeringsmaatschappij kan uitsluitend via een filiaal in de Unie verzekeringscontracten afsluiten. Niet geconsolideerd voor depositoverzekeringen en soortgelijke compensatieregelingen, alsmede stelsels van verplichte verzekeringen. In CY, LV, MT: Niet geconsolideerd voor directe verzekeringen, behalve voor verzekering van risico's in verband met: a) zeevaart, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en enige zich voordoende aansprakelijkheid; en b) goederen in het internationale douanevervoer. In LT: Niet geconsolideerd voor directe verzekeringen, behalve voor verzekering van risico's in verband met: a) zeevaart, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en enige zich voordoende aansprakelijkheid; en b) goederen in het internationale douanevervoer, behalve met betrekking tot vervoer over land waar het risico in Litouwen gelegen is. In LT, LV, PL, BU: Niet geconsolideerd voor verzekeringsbemiddeling. In FI: Alleen verzekeraars die hun hoofdkantoor in de Unie hebben of over een filiaal in Finland beschikken, mogen directe verzekeringen (waaronder medeverzekeringen) aanbieden. De diensten van verzekeringsmakelaar mogen alleen worden aangeboden door ondernemingen met een permanente vestiging in de Unie.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In HR: Niet geconsolideerd voor directe verzekering en directe-verzekeringsbemiddeling, behalve a) levensverzekering: voor het aanbieden van een levensverzekering aan buitenlandse personen die in Kroatië verblijven; b) schadeverzekering: voor het aanbieden van een andere schadeverzekering dan een aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen aan buitenlandse personen die in Kroatië verblijven, en c) scheepvaart, luchtvaart en vervoer. In HU: Verzekeringsmaatschappijen die niet in de Unie zijn gevestigd, mogen op het grondgebied van Hongarije slechts directe verzekeringen aanbieden via een in Hongarije geregistreerd filiaal. In IT: Niet geconsolideerd voor het beroep van actuaaris. Goederenvervoer, voertuigen en aansprakelijkheid ten aanzien van in Italië gelegen risico's mogen uitsluitend door in de Unie gevestigde verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd. Dit voorbehoud geldt niet voor het internationaal vervoer bij invoer in Italië. In SE: Rechtstreekse verzekeringen mogen enkel worden aangeboden via een verlener van verzekeringsdiensten die in Zweden een vergunning heeft verkregen, op voorwaarde dat de buitenlandse dienstverlener en de Zweedse verzekeringmaatschappij tot dezelfde groep van ondernemingen behoren of een onderlinge samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten. In ES: Voor actuariële diensten, vereiste van ingezetenschap en drie jaar relevante ervaring. Voor vorm van dienstverlening 2 In AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd voor bemiddeling.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In BG: Voor directe verzekeringen kunnen Bulgaarse natuurlijke en rechtspersonen, alsmede buitenlanders die op het grondgebied van Bulgarije bedrijfsactiviteiten verrichten, met betrekking tot hun activiteiten in Bulgarije alleen verzekeringscontracten afsluiten met aanbieders die over een vergunning beschikken om in Bulgarije verzekeringsactiviteiten te verrichten. Schadeloosstellingen in verband met deze verzekeringscontracten moeten in Bulgarije worden betaald. Niet geconsolideerd voor depositoverzekeringen en soortgelijke compensatieregelingen, alsmede stelsels van verplichte verzekeringen. In HR: Niet geconsolideerd voor directe verzekering en directe-verzekeringsbemiddeling, behalve a) levensverzekering: zodat buitenlandse personen die in Kroatië verblijven, een levensverzekering kunnen afsluiten; b) schadeverzekering: i) zodat buitenlandse personen die in Kroatië verblijven, een andere schadeverzekering dan een aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen kunnen afsluiten; ii) - een verzekering eigen risico of een onroerendgoedverzekering die niet beschikbaar is in Kroatie; - bedrijven die een verzekering afsluiten in het buitenland in verband met buitenlandse investeringen, met inbegrip van de daarvoor benodigde uitrusting; - om de restitutie van buitenlandse leningen te waarborgen (zakelijke zekerheid); - een verzekering eigen risico of een onroerendgoedverzekering van volledige dochterondernemingen en joint ventures, die een economische activiteit verrichten in het buitenland, indien dit geschiedt overeenkomstig de voorschriften van dat land of indien het bedrijf daartoe verplicht is op grond van zijn registratie; - schepen in aanbouw en reparatie, indien dit wordt bepaald op grond van het contract dat is gesloten met de buitenlandse klant (koper); en c) scheepvaart, luchtvaart en vervoer. In IT: Goederenvervoer, voertuigen en aansprakelijkheid ten aanzien van in Italië gelegen risico's mogen uitsluitend door in de Unie gevestigde verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd. Dit voorbehoud geldt niet voor het internationaal vervoer bij invoer in Italië.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BE, BG, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE, SK, UK: Niet geconsolideerd, behalve voor de verstrekking van financiële informatie en bewerking van financiële gegevens en voor advies en andere ondersteunende financiële diensten, met uitzondering van intermediairs. In AT, BE: Vestiging vereist voor het verlenen van diensten die verband houden met het verstrekken van beleggingsadvies. In BG: Beperkingen en voorwaarden met betrekking tot het gebruik van telecommunicatienetwerken kunnen van toepassing zijn. In CY: Niet geconsolideerd, behalve voor de handel in verhandelbare effecten, de verstrekking van financiële informatie en de bewerking van financiële gegevens, alsook voor advies en andere ondersteunende financiële diensten, met uitzondering van intermediairs. In EE: Voor de aanvaarding van deposito's is een vergunning van de Estse dienst financieel toezicht vereist, alsmede registratie als naamloze vennootschap, dochtermaatschappij of filiaal naar Ests recht. In EE: Voor het beheer van beleggingsfondsen moet een gespecialiseerde beheermaatschappij worden opgericht; alleen ondernemingen met statutaire zetel in de Unie kunnen als bewaarder van activa van beleggingsfondsen optreden. In HR: Niet geconsolideerd, behalve voor leningen, financiële lease, betalings- en geldovermakingsdiensten, garanties en verbintenissen, geldmakelaarsdiensten, verstrekking en doorgifte van financiële informatie, en advies en andere ondersteunende financiële diensten, met uitzondering van intermediairs. In IE: Voor het aanbieden van beleggingsdiensten of beleggingsadvies is vereist hetzij a) een Ierse vergunning, waarvoor normaliter wordt verlangd dat de entiteit een vennootschap, dan wel een commanditaire vennootschap of een zelfstandige handelaar is, in elk geval met hoofdkantoor of statutaire zetel in Ierland (in bepaalde gevallen is geen vergunning vereist, bv. wanneer een Vietnamese dienstverlener geen commerciële aanwezigheid heeft in Ierland en de dienst niet aan particulieren wordt aangeboden), hetzij b) een vergunning van een andere lidstaat van de Unie overeenkomstig de richtlijn van de Unie betreffende beleggingsdiensten.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In IT: Niet geconsolideerd voor "<i>promotori di servizi finanziari</i>" (verkopers van financiële producten). In LT: Voor het beheer van unit trusts en beleggingsmaatschappijen moet een gespecialiseerde beheermaatschappij worden opgericht en alleen ondernemingen met statutaire zetel in de Unie kunnen als bewaarder van activa van beleggingsfondsen optreden. In LT: Voor het beheer van pensioenfondsen is commerciële aanwezigheid vereist. In LV: Niet geconsolideerd, behalve voor de participatie in de uitgifte van alle soorten waardepapieren, de verstrekking van financiële informatie en de bewerking van financiële gegevens, alsook voor advies en andere ondersteunende financiële diensten, met uitzondering van intermediairs. In MT: Niet geconsolideerd, behalve voor de aanvaarding van deposito's, alle soorten verstrekte leningen, de verstrekking van financiële informatie en de verwerking van financiële gegevens, alsook voor advies en andere ondersteunende financiële diensten, met uitzondering van intermediairs. In PL: Voor de verstrekking en doorgifte van financiële informatie en de bewerking van financiële gegevens en de daarop betrekking hebbende software moet gebruik worden gemaakt van het openbare telecommunicatienetwerk of van het netwerk van andere vergunninghouders. In RO: Niet geconsolideerd voor financiële lease, voor de handel in geldmarktinstrumenten, deviezen, derivaten, wisselkoers- en rentetariefinstrumenten, verhandelbare effecten en andere verhandelbare instrumenten en financiële activa, voor de participatie in de uitgifte van alle soorten waardepapieren, voor het beheer van activa en voor de betalings- en compensatiediensten van financiële activa. Betalings- en geldovermakingsdiensten zijn alleen toegestaan via een in Roemenië gevestigde bank.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In SI: a) participatie in de uitgifte van schatkistpapier, beheer van pensioenfondsen: niet geconsolideerd. b) alle andere subsectoren, behalve participatie in de uitgifte van schatkistpapier, het beheer van pensioenfondsen, verstrekking en doorgifte van financiële informatie, alsook advies en andere ondersteunende financiële diensten: niet geconsolideerd, behalve voor het opnemen van kredieten (alle soorten leningen) en het aanvaarden van garanties en verbintenissen van buitenlandse kredietinstellingen door binnenlandse rechtspersonen en eenmanszaken. Buitenlanders kunnen buitenlandse effecten alleen aanbieden via interne banken en effectenhuizen. Leden van de Sloveense beurs moeten naar Sloveens recht zijn opgericht of filialen zijn van buitenlandse investeringsmaatschappijen of banken. Voor vorm van dienstverlening 2 In BG: Beperkingen en voorwaarden met betrekking tot het gebruik van telecommunicatienetwerken kunnen van toepassing zijn. In PL: Voor de verstrekking en doorgifte van financiële informatie en de bewerking van financiële gegevens en de daarop betrekking hebbende software moet gebruik worden gemaakt van het openbare telecommunicatienetwerk of van het netwerk van andere vergunninghouders.
8. GEZONDHEIDSZORG EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING (alleen particulier gefinancierde diensten)	
A. Ziekenhuizen (CPC 9311) C. Intramurale gezondheidszorg, andere dan verpleging in een ziekenhuis (CPC 93193)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
D. Maatschappelijke dienstverlening (CPC 933)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 In BE: Niet geconsolideerd, behalve voor herstellingsoorden, verpleegtehuizen en bejaardenhuizen. In CZ: Niet geconsolideerd.
9. TOERISME EN DIENSTEN IN VERBAND MET REIZEN	
A. Hotel, restaurants en catering (CPC 641, CPC 642 en CPC 643) m.u.v. catering in de luchtvaart	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd, behalve voor catering. In HR: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Reisbureaus en reisorganisatoren (inclusief reisleiders) (CPC 7471)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BG, HU: Niet geconsolideerd. In CY: Nationaliteitsvereiste. Buitenlandse dienstverleners moeten worden vertegenwoordigd door een lokaal reisbureau. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
C. Toeristengidsen (CPC 7472)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SI, SK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
10. CULTUUR, SPORT EN RECREATIE (andere dan audiovisuele diensten)	
A. Amusement (inclusief theater, concerten, circussen en discotheken) (CPC 9619)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 In CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In BG: Niet geconsolideerd, behalve voor theaterproducenten, zanggroepen, bands en orkesten (CPC 96191); auteurs, componisten, beeldhouwers, entertainers en andere individuele artiesten (CPC 96192); en aanverwante theaterdiensten (CPC 96193). In EE: Niet geconsolideerd voor ander amusement (CPC 96199) behalve voor bioscopen. In LT, LV: Niet geconsolideerd, behalve voor bioscopen (deel van CPC 96199).
B. Nieuws- en persagentschappen (CPC 962)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 In BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.
C. Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele diensten (CPC 963)	Voor vorm van dienstverlening 1 In BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 In BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
D. Sport (CPC 9641)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 In AT: Niet geconsolideerd voor skischolen en berggidsen. In BG, CZ, HR, LV, MT, PL, RO, SK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 1 In CY, EE: Niet geconsolideerd.
E. Recreatieparken en stranden (CPC 96491)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
11. VERVOER	
A. Zeevervoer a) Internationaal personenvervoer (CPC 7211 zonder nationale cabotage ¹)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2: Geen.

¹ Behoudens de activiteiten die onder de betreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft deze lijst geen betrekking op nationale cabotage voor het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een plaats in een lidstaat van de Unie en een andere haven of plaats in dezelfde lidstaat, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) Internationaal goederenvervoer (CPC 7212 zonder nationale cabotage ¹)	
B. Vervoer per spoor	Voor vorm van dienstverlening 1
a) Personenvervoer (CPC 7111)	In de EU: Niet geconsolideerd.
b) Goederenvervoer (CPC 7112)	Voor vorm van dienstverlening 2: Geen
C. Vervoer over de weg	Voor vorm van dienstverlening 1
a) Personenvervoer (CPC 7121 en CPC 7122)	In de EU: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2
b) Goederenvervoer (CPC 7123, behalve vervoer van post- en koerierzendingen voor eigen rekening ²)	Geen.

¹ Behoudens de activiteiten die onder de betreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft deze lijst geen betrekking op nationale cabotage voor het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een plaats in een lidstaat van de Unie en een andere haven of plaats in dezelfde lidstaat, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.

² Deel van CPC 71235, dat is opgenomen in COMMUNICATIE onder 2.A. Post- en koeriersdiensten.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
D. Vervoer van goederen andere dan brandstof, via pijpleidingen ¹ (CPC 7139)	Voor vorm van dienstverlening 1: In de EU: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2: In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd.
12. HULPDIENSTEN VOOR VERVOER ²	
A. Hulpdiensten voor het zeevervoer a) Behandeling van zeevracht b) Opslag (deel van CPC 742) c) In- en uitklaring d) Diensten in verband met de opslag van containers e) Maritieme diensten van scheepsagenten	Voor vorm van dienstverlening 1: In de EU: Niet geconsolideerd*. SE: Geen, behalve dat Zweden voor duwen/slepen en de verhuur van schepen met bemanning beperkingen hanteert ten aanzien van cabotage en de vlaggenstaat. In AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd voor de verhuur van schepen met bemanning. In HR: Niet geconsolideerd, behalve voor dienstverlening door bevrachtingsagentschap. Voor vorm van dienstverlening 2: Geen.

¹ Het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen is opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 14.B.

² Omvat niet onderhoud en reparatie van transportmiddelen, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 1.F.1)1 tot en met 1.F.1)4.

* Niet geconsolideerd, want technisch niet haalbaar.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
f) Maritieme expediteursdiensten g) Verhuur van schepen met bemanning (CPC 7213) h) Duwen en slepen (CPC 7214) i) Ondersteunende diensten voor zeevervoer (deel van CPC 745) j) Andere ondersteunende en hulpdiensten (deel van CPC 749)	
B. Hulpdiensten voor vervoer per spoor a) Vrachtbehandeling (deel van CPC 741) b) Opslag (deel van CPC 742) c) Bevrachtingsagenten (deel van CPC 748)	Voor vorm van dienstverlening 1 In de EU: Niet geconsolideerd voor duwen en slepen. In CZ: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). In HR: Niet geconsolideerd, behalve voor dienstverlening door bevrachtingsagentschappen. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
d) Duwen en slepen (CPC 7113) e) Ondersteunende diensten voor vervoer per spoor (CPC 743) f) Andere ondersteunende en hulpdiensten (deel van CPC 749)	
C. Hulpdiensten voor vervoer over de weg a) Vrachtbehandeling (deel van CPC 741) b) Opslag (deel van CPC 742) c) Bevrachtingsagenten (deel van CPC 748) d) Verhuur van vrachtauto's met chauffeur (CPC 7124) e) Ondersteunende diensten in verband met het vervoer over de weg (CPC 744) f) Andere ondersteunende en hulpdiensten (deel van CPC 749)	Voor vorm van dienstverlening 1 In AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet geconsolideerd voor de verhuur van vrachtauto's met chauffeur. In HR: Niet geconsolideerd, behalve voor dienstverlening door bevrachtingsagentschappen en ondersteunende diensten voor vervoer over de weg waarvoor een vergunning vereist is. In CZ: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
D. Hulpdiensten voor luchtvervoerdiensten	
a) Grondafhandelingsdiensten (inclusief catering)	Voor vorm van dienstverlening 1 In de EU: Niet geconsolideerd, behalve voor catering. Voor vorm van dienstverlening 2 In BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.
b) Opslag (deel van CPC 742)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen
c) Bevrachtingsagenten (deel van CPC 748)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
d) Verhuur van vliegtuigen met bemanning (CPC 734)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2: EU: Luchtvaartuigen die door luchtvaartmaatschappijen uit de Unie worden gebruikt, moeten in de lidstaat van de Unie die de luchtvaartmaatschappij vergunning heeft verleend of, wanneer de lidstaat die de vergunning heeft verleend dat toestaat, elders in de Unie geregistreerd zijn. Soms worden alleen luchtvaartuigen geregistreerd die eigendom zijn van natuurlijke personen die aan specifieke nationaliteitscriteria voldoen, of van rechtspersonen die voldoen aan specifieke criteria betreffende eigendom van kapitaal en zeggenschap. Bij wijze van uitzondering mogen in Vietnam geregistreerde luchtvaartuigen - in specifieke omstandigheden en behoudens goedkeuring voor beperkte tijd door de lidstaat van de Unie die de luchtvaartmaatschappij uit de Unie vergunning heeft verleend - door een Vietnamese luchtvaartmaatschappij aan een luchtvaartmaatschappij uit de Unie worden geleased in verband met uitzonderlijke behoeften van de luchtvaartmaatschappij uit de Unie, seizoensgebonden capaciteitsbehoeften of operationele problemen, wanneer aan die behoeften redelijkerwijs niet kan worden voldaan door in de Unie geregistreerde luchtvaartuigen te leasen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
e) Verkoop en marketing	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2
f) Geautomatiseerde boekingssystemen ("CRS")	EU: Wanneer verleners van CRS-diensten in Vietnam aan luchtvaartmaatschappijen van de Unie een behandeling toekennen die niet gelijkwaardig ¹ is aan die welke aan hen in de Unie wordt toegekend, of wanneer luchtvaartmaatschappijen in Vietnam aan verleners van CRS-diensten van de Unie een behandeling toekennen die niet gelijkwaardig is aan die welke aan hen in de Unie wordt toegekend, kunnen er maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat verleners van CRS-diensten in de Unie aan Vietnamese luchtvaartmaatschappijen, respectievelijk dat luchtvaartmaatschappijen in de Unie aan Vietnamese verleners van CRS-diensten een gelijkwaardige behandeling toekennen.
E. Hulpdiensten voor vervoer van andere goederen dan brandstof via pijpleidingen ²	Voor vorm van dienstverlening 1: In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd.
a) Opslag van andere goederen dan brandstof vervoerd via pijpleidingen (deel van CPC 742)	Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
13. OVERIG VERVOER	
Gecombineerd vervoer	Alle lidstaten behalve in AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Geen, behoudens de in deze lijst van verbintenissen opgenomen beperkingen die voor elk van de wijzen van vervoer gelden. In AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet geconsolideerd.

¹ "Gelijkwaardige behandeling" betekent dat luchtvaartmaatschappijen van de Unie en verleners van CRS-diensten van de Unie niet op discriminerende wijze worden behandeld.

² Hulpdiensten voor het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 14.C.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
14. ENERGIEDIENSTEN	
A. Diensten in verband met de mijnbouw (CPC 883) ¹	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
B. Vervoer van brandstoffen via pijpleidingen (CPC 7131)	Voor vorm van dienstverlening 1: EU: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2: In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.

¹ Omvat de volgende diensten verleend voor een vast bedrag of op contractbasis: adviseurs en consultants met betrekking tot de mijnbouw, het exploitatierijp maken van terreinen, het installeren van booruitrusting, boren, boorkronen, bekledingsbuizen en exploitatiebuizen, modder-engineering en bevoorrading, controle van vaste stoffen, vissen en speciale operaties in de boorput, geologie van de bronnen en boorcontrole, het nemen van bodemmonsters door middel van boren, het testen van bronnen, kabels, bevoorrading met en gebruik van opvulvloeistoffen (pek), bevoorrading met en installatie van opvulinrichtingen, cementeren (pompen onder druk), stimulatie (breken, verzuren en pompen onder druk), nazicht en herstel van bronnen alsmede het opvullen en het uit gebruik nemen van bronnen.
Omvat niet de directe toegang tot of de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen.
Omvat niet het exploitatierijp maken van terreinen voor de winning van andere grondstoffen dan aardolie en gas (CPC 5115), dat is opgenomen onder 3.
BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
C. Opslag van via pijpleidingen vervoerde brandstoffen (deel van CPC 742)	Voor vorm van dienstverlening 1: In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
D. Groothandel in vaste, vloeibare en gasvormige brandstoffen en aanverwante producten (CPC 62271) en groothandel in elektriciteit, stoom en warm water	Voor vorm van dienstverlening 1: In de EU: Niet geconsolideerd voor de groothandel in elektriciteit, stoom en warm water. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
E. Detailhandel in motorbrandstoffen (CPC 613)	Voor vorm van dienstverlening 1: In de EU: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
F. Detailhandel in stookolie, gas in flessen, kool en hout (CPC 64297) en detailhandeldiensten inzake elektriciteit, gas (niet in flessen), stoom en heet water	Voor vorm van dienstverlening 1: In de EU: Niet geconsolideerd voor de detailhandel in elektriciteit, gas (niet in flessen), stoom en warm water. In BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Voor de detailhandel in stookolie, flessengas, steenkool en brandhout, niet geconsolideerd, behalve voor postorders (geen voor postorders). Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
G. Diensten in verband met de distributie van energie (CPC 887)	Voor vorm van dienstverlening 1: In de EU: Niet geconsolideerd, behalve voor advies (geen voor advies). Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
15. ANDERE DIENSTEN, NIET ELDERS INGEDEELD	
a) Wassen, reinigen en verven (CPC 9701)	Voor vorm van dienstverlening 1: In de EU: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) Haarverzorging (CPC 97021)	Voor vorm van dienstverlening 1: In de EU: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
c) Cosmetische behandeling, manicure en pedicure (CPC 97022)	Voor vorm van dienstverlening 1: In de EU: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
d) Overige schoonheidsverzorging n.e.g. (CPC 97029)	Voor vorm van dienstverlening 1: In de EU: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
e) Kuuroorden en niet-therapeutische massages, voor zover die met het oog op ontspanning en lichamelijk welzijn en niet voor medische of revalidatiedoeleinden worden verstrekt ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	Voor vorm van dienstverlening 1: In de EU: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
g) Telecommunicatieverbinding (CPC 7543)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.

¹ Therapeutische massages en thermale kuren vallen onder 1.A.h) Artsen en tandartsen, 1.A.j)2. Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel, en Gezondheidszorg (8.A en 8.C). Het Bulgaarse eigendomsrecht kent de volgende beperkte eigendomsrechten:

Specifieke verbintenissen inzake liberalisering van investeringen

1. In de lijst van verbintenissen in dit aanhangsel zijn de economische activiteiten opgenomen die overeenkomstig artikel 8.7 (Lijst van specifieke verbintenissen) zijn geliberaliseerd, alsook, door middel van voorbehouden, de beperkingen inzake markttoegang, nationale behandeling en prestatievereisten die gelden voor ondernemingen en investeerders uit Vietnam in die sectoren. De lijst van verbintenissen bevat de volgende elementen:
 - a) de eerste kolom vermeldt de sector of subsector waarin de Unie de verbintenis is aangegaan, en de reikwijdte van de liberalisering waarop de voorbehouden van toepassing zijn, en
 - b) de tweede kolom beschrijft de toepasselijke voorbehouden.
2. Voor alle duidelijkheid en onverminderd artikel 8.5 (Nationale behandeling), lid 3, blijven in dit aanhangsel met betrekking tot vestiging opgenomen voorbehouden en verbintenissen die voortvloeien uit artikel 8.4 (Markttoegang), artikel 8.5 (Nationale behandeling) en artikel 8.8 (Prestatievereisten) van toepassing voor ondernemingen en investeerders van Vietnam nadat zij zich op het grondgebied van de Unie hebben gevestigd.

3. De EU gaat geen verbintenissen aan met betrekking tot markttoegang, nationale behandeling of prestatievereisten in onder deze overeenkomst vallende sectoren of subsectoren die niet zijn vermeld in de in dit aanhangsel opgenomen lijsten.
4. De in dit aanhangsel opgenomen lijst bevat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen, en vergunningsvereisten en -procedures die geen beperking inzake markttoegang of nationale behandeling vormen in de zin van de artikelen 8.4 (Markttoegang) en 8.5 (Nationale behandeling). Die maatregelen (zoals een vergunningsverplichting, universeledienstverplichtingen, de verplichte erkenning van kwalificaties in gereguleerde sectoren, de verplichting om specifieke examens (inclusief taalexamens) af te leggen, en de non-discriminatieverplichting inzake bepaalde activiteiten die niet in beschermde milieuzones of gebieden van bijzonder historisch en artistiek belang mogen worden uitgeoefend) gelden in elk geval voor ondernemingen en investeerders uit Vietnam, ook al zijn zij niet in dit aanhangsel opgenomen.
5. Overeenkomstig artikel 8.1 (Doelstellingen en toepassingsgebied), lid 6, omvat de in dit aanhangsel opgenomen lijst van verbintenissen geen maatregelen betreffende door een partij toegekende subsidies.

6. Onverminderd artikel 8.4 (Markttoegang) hoeven non-discriminatievereisten wat de soort rechtsvorm van een onderneming betreft niet in de onderstaande lijst van verbintenissen inzake de liberalisering van investeringen van dit aanhangsel te worden genoemd om door de Unie te worden gehandhaafd of vastgesteld.
7. De rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de lijst van in dit aanhangsel vermelde verbintenissen hebben geen directe werking, en er vloeien niet rechtstreeks rechten voor natuurlijke of rechtspersonen uit voort.
8. Wanneer de Unie een voorbehoud in stand houdt op grond waarvan een dienstverlener als voorwaarde voor het verrichten van een economische activiteit, het verlenen van diensten daaronder begrepen, op haar grondgebied een burger, onderdaan, permanent ingezetene of ingezetene van haar grondgebied moet zijn, geldt dit voorbehoud zoals opgenomen in de lijst van verbintenissen van aanhangsel 8-A-3 overeenkomstig hoofdstuk 8 (Liberalisering van investeringen, handel in diensten en elektronische handel), afdeling D (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zaken), voor zover toepasbaar als voorbehoud met betrekking tot de in dit aanhangsel aangegeven verbintenissen inzake liberalisering van investeringen overeenkomstig artikel 8.7 (Lijst van specifieke verbintenissen).
9. De Unie gaat in voorkomend geval al naar gelang de lidstaat onderscheiden verbintenissen aan.

10. Voor alle duidelijkheid: de verplichting voor de Unie om nationale behandeling toe te kennen houdt geen vereiste in van uitbreiding tot natuurlijke of rechtspersonen van Vietnam, van de behandeling die in een lidstaat wordt toegekend aan onderdanen en rechtspersonen van een andere lidstaat op grond van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, of op grond van ingevolge dat verdrag genomen maatregelen, met inbegrip van de uitvoering daarvan in de lidstaten. Een dergelijke nationale behandeling wordt alleen toegekend aan rechtspersonen van Vietnam die zijn opgericht volgens de wetgeving van een andere lidstaat en die hun statutaire zetel, centrale bestuur of hoofdvestiging in die lidstaat hebben, met inbegrip van de rechtspersonen die in de Unie zijn gevestigd en eigendom zijn van of onder zeggenschap staan van onderdanen van Vietnam.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
ALLE SECTOREN	Onroerend goed Alle lidstaten behalve AT, BG, CY, CZ, DK, EE, EL, FI, HR, HU, IE, IT, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Geen In AT: Voor de verwerving, aankoop, huur of pacht van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is toestemming nodig van de bevoegde regionale autoriteiten ("<i>Länder</i>") die zullen beoordelen of al dan niet grote economische, sociale of culturele belangen in het geding zijn. In BG: Buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen (met inbegrip van filialen) kunnen geen grond verwerven. Bulgaarse rechtspersonen met buitenlandse participatie kunnen geen landbouwgrond verwerven. Buitenlandse rechtspersonen en buitenlandse burgers die hun vaste verblijfplaats in het buitenland hebben, kunnen gebouwen en beperkte eigendomsrechten op onroerend goed verwerven¹ met toestemming van het Ministerie van Financiën. Deze verplichting geldt niet voor personen die in Bulgarije hebben geïnvesteerd. Buitenlandse burgers die hun vaste verblijfplaats in het buitenland hebben, buitenlandse rechtspersonen en vennootschappen met een buitenlands meerderheidsbelang kunnen in bepaalde, door de Raad van Ministers aangewezen geografische regio's met toestemming onroerend goed verwerven. In CY: Niet geconsolideerd. In CZ: Buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen kunnen landbouwgrond en bos verwerven wanneer zij permanent in Tsjechië gevestigd zijn. Voor landbouwgrond en bos in handen van de overheid gelden speciale regels.

¹ Het Bulgaarse eigendomsrecht kent de volgende beperkte eigendomsrechten: gebruiksrecht, bouwrecht, recht van bovenbouw en erfdienstbaarheden.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In DK: Er zijn beperkingen van toepassing met betrekking tot de aankoop van onroerend goed door niet-ingezetenen (natuurlijke en rechtspersonen). Er zijn tevens beperkingen van toepassing met betrekking tot de aankoop van agrarisch onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen. In EE: Niet geconsolideerd voor de verwerving van landbouwgrond en bosgrond¹. In EL: Overeenkomstig Wet nr. 1892/90 moet het Ministerie van Defensie toestemming verlenen als burgers grond willen kopen in gebieden dichtbij de grens. In de administratieve praktijk wordt gemakkelijk toestemming verleend voor directe investeringen. In FI (Åländeilanden): Voor natuurlijke personen die geen regionaal burger van Åland zijn en voor rechtspersonen gelden beperkingen van het recht om op de Åländeilanden onroerend goed te kopen en te bezitten zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de eilanden. Tevens gelden beperkingen voor natuurlijke personen die geen regionaal burger van Åland zijn en voor rechtspersonen van het recht van vestiging en het recht diensten te verlenen, zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de eilanden. In HR: Niet geconsolideerd met betrekking tot de overname van onroerend goed door dienstverleners die niet gevestigd en opgericht zijn in Kroatië. De overname van onroerend goed zoals vereist voor de levering van diensten door ondernemingen die als rechtspersonen gevestigd en opgericht zijn in Kroatië, is toegestaan. Voor de overname van onroerend goed zoals vereist voor de levering van diensten door filialen, is de goedkeuring van het Ministerie van Justitie vereist. Buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen kunnen landbouwgrond verwerven. In HU: Beperking van de aankoop van grond en onroerend goed door buitenlandse investeerders².

¹ Wat de dienstensectoren betreft, gaan deze beperkingen niet verder dan de beperkingen in de bestaande GATS-verbintenissen.

² Wat de dienstensectoren betreft, gaan deze beperkingen niet verder dan de beperkingen in de bestaande GATS-verbintenissen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In IE: Voor de verwerving van een belang in Ierse grond door binnen- of buitenlandse ondernemingen of door onderdanen van een ander land is voorafgaande schriftelijke toestemming van de "Land Commission" vereist. Wanneer de grond voor industriële doeleinden bestemd is (met uitzondering van landbouw), geldt deze eis niet als de minister van Ondernemingen, Handel en Werkgelegenheid ontheffing verleent. Deze wet is niet van toepassing op grond binnen stadsgrenzen. In IT: Voor de aankoop van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is wederkerigheid vereist. In LT: Niet geconsolideerd voor de verwerving van grond¹. In LV: Niet-geconsolideerd voor de verwerving van grond; pacht van grond voor niet langer dan 99 jaar is toegestaan. In MT: De eisen van de Maltese wet- en regelgeving inzake de verwerving van onroerend goed blijven van toepassing. In PL: Voor de rechtstreekse en onrechtstreekse verwerving van onroerend door buitenlanders is een vergunning vereist. Voor de aankoop of verwerving anderszins door een buitenlander van aandelen, evenals enige andere rechtshandeling betreffende aandelen van een onderneming waarvan de zetel zich in Polen bevindt en die de eigenaar of eeuwigdurende gebruiker is van onroerend goed dat zich op Pools grondgebied bevindt, is een vergunning vereist. De vergunning wordt verleend bij administratief besluit van de minister van Binnenlandse Zaken, met instemming van de minister van Nationale Defensie, en, in het geval van landbouw-onroerendgoed, ook met instemming van de minister van Landbouw en Plattelandsontwikkeling. In RO: Natuurlijke personen die niet de Roemeense nationaliteit hebben en ook niet in Roemenië wonen en niet-Roemeense rechtspersonen die hun hoofdkantoor niet in Roemenië hebben, kunnen geen grond verwerven via een akte inter vivos.

¹ Wat de dienstensectoren betreft, gaan deze beperkingen niet verder dan de beperkingen in de bestaande GATS-verbintenissen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In SI: In Slovenië met buitenlandse kapitaalparticipatie gevestigde rechtspersonen mogen op het grondgebied van Slovenië onroerend goed verwerven. Filialen¹ die door buitenlandse personen in Slovenië zijn gevestigd, mogen uitsluitend onroerend goed verwerven (met uitzondering van grond) dat noodzakelijk is voor de uitoefening van de economische activiteiten waarvoor zij zijn opgericht. In SK: Er zijn beperkingen van toepassing met betrekking tot de aankoop van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen. Buitenlandse entiteiten kunnen onroerend goed verwerven door vestiging van een Slowaakse rechtspersoon of deelneming in een joint venture. De verwerving van grond is niet geconsolideerd.
ALLE SECTOREN	Algemeen directeuren en auditors In AT: Algemeen directeuren van filialen van entiteiten met rechtspersoonlijkheid moeten ingezetene zijn van Oostenrijk. Natuurlijke personen die binnen een entiteit met rechtspersoonlijkheid of filiaal verantwoordelijk zijn voor de naleving van de Oostenrijkse handelwetgeving, moeten een verblijfplaats in Oostenrijk hebben. In FI: Een buitenlander die als particulier een onderneming heeft, moet over een handelsvergunning beschikken en moet permanent ingezetene zijn van de Unie. Voor alle sectoren, behalve voor telecommunicatie, gelden voor de algemeen directeur van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid nationaliteits- en ingezetenschapsvereisten. Voor de sector telecommunicatie moet de algemeen directeur permanent ingezetene zijn van Finland. In FR: Wanneer de algemeen directeur van een industriële, commerciële of ambachtelijke activiteit geen verblijfsvergunning heeft, is speciale toestemming vereist. In RO: De meerderheid van de auditors van commerciële ondernemingen, alsmede hun plaatsvervangers, moeten Roemeens staatsburger zijn. In SE: De algemeen directeur van een entiteit met rechtspersoonlijkheid of een filiaal moet ingezetene zijn van Zweden.

¹ Volgens de wet inzake handelsondernemingen worden in Slovenië gevestigde filialen niet als rechtspersoon beschouwd; maar voor hun activiteiten worden zij behandeld als dochterondernemingen; dit is in overeenstemming met artikel XXVIII, onder g), van de GATS.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
ALLE SECTOREN	Openbare nutsbedrijven In de EU: Economische activiteiten die op nationaal of lokaal niveau als openbare nutsbedrijven worden beschouwd, kunnen voorwerp zijn van overheidsmonopolies of exclusieve rechten die aan particuliere aanbieders zijn toegekend¹. ²
ALLE SECTOREN	Soorten vestiging In de EU: De behandeling die wordt toegepast ten aanzien van dochterondernemingen (van Vietnamese vennootschappen) die in overeenstemming met de wetgeving van de lidstaten van de Unie zijn opgericht en hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging binnen de Unie hebben, geldt niet voor filialen of agentschappen die door een Vietnamese vennootschap in de lidstaten van de Unie worden opgericht³. Dit belet een lidstaat evenwel niet deze behandeling uit te breiden tot filialen of agentschappen die door een vennootschap of firma van een derde land in een andere lidstaat zijn opgericht, voor zover het hun activiteiten op het grondgebied van de eerste lidstaat betreft, tenzij het EU-recht een dergelijke uitbreiding uitdrukkelijk verbiedt.

¹ Nutsbedrijven bestaan onder meer in de volgende sectoren: aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen, onderzoek en ontwikkeling op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen, technische keuring en controle, milieu, gezondheidszorg, vervoer en aanvullende diensten voor alle vormen van vervoer. Exclusieve rechten betreffende deze diensten worden vaak verleend aan particuliere exploitanten, bijvoorbeeld exploitanten met een vergunning van openbare instanties, die aan specifieke verplichtingen aangaande dienstverlening moeten voldoen. Er kan geen gedetailleerde, volledige lijst per sector worden opgesteld omdat openbare nutsbedrijven vaak ook op lagere niveaus dan het centrale niveau bestaan.

² Deze beperking geldt niet voor de telecommunicatie en voor diensten in verband met computers.

³ Overeenkomstig artikel 54 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie worden deze dochterondernemingen beschouwd als rechtspersonen uit de Unie. Voor zover zij een daadwerkelijke en duurzame band met de economie van de Unie hebben, genieten zij de voordelen van de interne markt van de Unie, wat onder meer de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverlening in alle lidstaten van de Unie inhoudt.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In BG: Voor de oprichting van filialen is een vergunning vereist. In BG en PL: Het activiteitengebied van een vertegenwoordiging mag alleen de reclame en de promotie voor de vertegenwoordigde buitenlandse moederonderneming omvatten. In EE: Minstens de helft van de leden van de raad van bestuur moet ingezetene zijn van de Unie. In FI: Een Vietnamese persoon die handel drijft als vennoot in een Finse commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma, heeft een handelsvergunning nodig en moet permanent ingezetene van de Unie zijn. Voor alle sectoren, behalve telecommunicatiediensten, is nationaliteit en ingezetenschap vereist voor ten minste de helft van de gewone en plaatsvervangende leden van de raad van bestuur; voor bepaalde ondernemingen kunnen echter uitzonderingen worden gemaakt. Voor telecommunicatiediensten moeten de helft van de oprichters en de helft van de leden van de raad van bestuur permanent ingezetene zijn. Indien de oprichter een rechtspersoon is, moet deze in Finland gevestigd zijn. Indien een Vietnamese organisatie een bedrijf of handelsonderneming wil beginnen door een filiaal in Finland op te richten, heeft zij een handelsvergunning nodig. Indien een Vietnamese organisatie of natuurlijke persoon die geen burger van de Unie is, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid wil oprichten, heeft zij/hij een vergunning nodig. In IT: Voor de toegang tot industriële, commerciële en ambachtelijke activiteiten zijn een verblijfsvergunning en speciale toestemming vereist. In PL: Met uitzondering van financiële diensten, niet geconsolideerd voor filialen. Vietnamese investeerders mogen uitsluitend economische activiteiten uitoefenen in de vorm van een vennootschap onder firma, een commanditaire vennootschap op aandelen, een besloten vennootschap of een naamloze vennootschap (in het geval van rechtskundige diensten uitsluitend in de vorm van een geregistreerde vennootschap of een commanditaire vennootschap).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In RO: De enige bestuurder of de voorzitter van de raad van bestuur en de helft van het totale aantal bestuurders van commerciële ondernemingen moeten Roemeens staatsburger zijn, tenzij anders is bepaald in het contract of de statuten van de onderneming. De meerderheid van de auditors van commerciële ondernemingen, alsmede hun plaatsvervangers, moeten Roemeens staatsburger zijn. In SE: Een Vietnamese onderneming die geen rechtspersoon heeft opgericht in Zweden of die zaken doet via een handelsagent, moet haar handelstransacties laten verlopen via een in Zweden geregistreerd filiaal met een onafhankelijke leiding en gescheiden rekeningen. de directeur en de vice-directeur (indien benoemd) van het filiaal moeten ingezetene in de Europese Economische Ruimte (EER) zijn. Niet in de EER woonachtige natuurlijke personen die commerciële activiteiten in Zweden verrichten, moeten een ingezetene als vertegenwoordiger aanwijzen die verantwoordelijk is voor de activiteiten in Zweden, en deze vertegenwoordiger laten registreren. Voor de activiteiten in Zweden moeten afzonderlijke rekeningen worden bijgehouden. In individuele gevallen kan de bevoegde autoriteit vrijstelling verlenen van de filiaal- en ingezetenschapsvereisten. Bouwprojecten met een duur van minder dan een jaar die worden ondernomen door een buiten de EER gevestigde onderneming of een natuurlijke persoon die geen ingezetene van de EER is, zijn vrijgesteld van de verplichting een filiaal te vestigen of een in Zweden gevestigde vertegenwoordiger te aan te wijzen. Wat besloten vennootschappen en coöperatieve verenigingen betreft, moet ten minste 50 % van de leden van de raad van bestuur, ten minste 50 % van de plaatsvervangende bestuursleden, de directeur, de vice-directeur en ten minste een van de gevolmachtigde personen (voor zover van toepassing) EER-ingezetene zijn. De bevoegde autoriteit kan vrijstelling verlenen van deze vereiste. Indien geen van de vertegenwoordigers van het bedrijf/de vereniging in Zweden woonachtig is, moet de raad een ingezetene van Zweden aanwijzen die namens het bedrijf/de vereniging diensten mag ontvangen, en deze laten registeren. Vergelijkbare voorwaarden gelden voor de oprichting van alle andere soorten rechtspersonen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In SK: Vietnamese natuurlijke personen wier naam in het handelsregister moet worden opgenomen als gemachtigde die namens een ondernemer mag optreden, dienen een vergunning tot verblijf in Slowakije aan te vragen.
ALLE SECTOREN	Investeringsen In BG: Bij ondernemingen waarvan meer dan 30 % van de aandelen in handen is van de overheid (de staat of de gemeente) is toestemming vereist voor het overdragen van deze aandelen aan een derde partij. Voor bepaalde economische activiteiten met betrekking tot de exploitatie of het gebruik van staats- of overheidseigendommen moet toestemming worden verleend krachtens de Concessiewet. Buitenlandse investeerders kunnen niet deelnemen aan privatisering. Buitenlandse investeerders en Bulgaarse rechtspersonen met een Vietnamees meerderheidsbelang moeten toestemming hebben voor a) prospectie, ontwikkeling of winning van natuurlijke hulpbronnen uit de territoriale wateren, het continentaal plat of de exclusieve economische zone en b) het verwerven van een meerderheidsbelang in ondernemingen die bij één van de onder a) genoemde activiteiten betrokken zijn. In DK: De mogelijkheid om filialen van buitenlandse ondernemingen te vestigen, is afhankelijk van de vraag of het desbetreffende land een internationale overeenkomst is overeengekomen. De planning van winkels is in Denemarken gereguleerd door de Planningswet, die criteria inzake de afmetingen en locatie van detailhandelszaken bevat. De voorschriften inzake de afmetingen en locatie zijn uitsluitend op milieuoverwegingen gebaseerd. Buitenlandse detailhandelszaken hebben daarom geen speciale vergunning of toestemming nodig voordat zij in Denemarken mogen investeren. In ES: Voor investeringen in Spanje door buitenlandse overheden en buitenlandse overheidsinstanties¹, hetzij rechtstreeks of via ondernemingen of andere entiteiten die direct of indirect onder zeggenschap van een buitenlandse overheid staan, dient de overheid vooraf toestemming te verlenen.

¹ Bij dergelijke investeringen spelen doorgaans naast economische ook niet-economische belangen voor deze instanties een rol.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In FR: Buitenlanders hebben voor de verwerving van aandelenkapitaal of van de stemrechten in bestaande Franse ondernemingen welke tot meer dan 33,33 % van de aandelen of de stemrechten voert of tot zeggenschap over Franse ondernemingen, voorafgaand een vergunning van de minister van Economische Zaken nodig wanneer de onderneming publieke taken verricht, ook als dit enkel incidenteel het geval is, of deze actief is op een van de volgende gebieden: a) activiteiten die de openbare orde, de openbare veiligheid of nationale veiligheidsbelangen in gevaar kunnen brengen b) onderzoek naar, productie van en marketing voor wapens, munitie of explosieve poeders of stoffen. Aan de vergunning kunnen bijzondere voorwaarden worden opgelegd. Buitenlandse participatie in recentelijk geprivatiseerde ondernemingen kan worden beperkt tot een bepaald deel van de uitgegeven aandelen, dat door de Franse regering van geval tot geval wordt vastgesteld. Wanneer een vestiging betrekking heeft op bepaalde commerciële, industriële of ambachtelijke activiteiten, is speciale toestemming vereist wanneer de algemeen directeur geen permanente verblijfsvergunning heeft. In FI: De aankoop van aandelen door Vietnamese kopers die daardoor meer dan een derde van de stemrechten in een grote Finse vennootschap of onderneming (met meer dan 1 000 werknemers, een omzet van meer dan 168 miljoen euro of een balanstotaal¹ van meer dan 168 miljoen euro) verwerven, moet worden goedgekeurd door de Finse overheid. Deze goedkeuring kan alleen worden geweigerd als er een groot nationaal belang op het spel staat. Deze beperkingen zijn niet van toepassing op telecommunicatie. In HU: Niet geconsolideerd voor Vietnamese participatie in recentelijk geprivatiseerde ondernemingen.

¹ Totale som van activa of totale som van schulden plus kapitaal.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In IT: Exclusieve rechten kunnen worden toegekend aan of gehandhaafd voor recentelijk geprivatiseerde ondernemingen. In sommige gevallen kan het stemrecht in dergelijke ondernemingen worden beperkt. Gedurende een periode van vijf jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst kan voor de verwerving van een groot aandeel in ondernemingen met activiteiten op het gebied van defensie, vervoer, telecommunicatie en energie toestemming van de bevoegde instanties vereist zijn.
ALLE SECTOREN	Geografische zones In FI: Op de Ålandeilanden, beperkingen van het recht van vestiging voor natuurlijke personen die geen regionaal burger van Åland zijn of voor rechtspersonen zonder toestemming van de bevoegde instanties van de Ålandeilanden.
1. LANDBOUW, JACHT, BOSBOUW	
A. Landbouw, jacht (ISIC rev 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) m.u.v. adviseurs en consulenten ¹	In AT, HR, HU, MT, RO, SI: Niet geconsolideerd voor landbouwactiviteiten. In FR: Voor de vestiging van landbouwbedrijven door Vietnamese onderdanen en de aankoop van wijngaarden door Vietnamese investeerders is toestemming vereist. In IE: Voor vestiging met betrekking tot activiteiten op het gebied van verwerking tot meel door Vietnamese ingezetenen is toestemming vereist. In SE: Uitsluitend Sami mogen eigendomsrechten in verband met de rendierhouderij bezitten en uitoefenen.

¹ Landbouw-, jacht-, bosbouw- en visserijadviseurs en -consulenten zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.f) en 6.F.g).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Bosbouw en exploitatie van bossen (ISIC rev 3.1: 020) m.u.v. adviseurs en consulenten ¹	In BG: Niet geconsolideerd voor bosexploitatieactiviteiten.
2. VISSERIJ EN AQUACULTUUR (ISIC rev. 3.1: 0501, 0502) m.u.v. adviseurs en consulenten ²	Niet geconsolideerd.
3. WINNING VAN DELFSTOFFEN ³ A. Winning van steen- en bruinkool; winning van turf (ISIC rev 3.1: 10)	In de EU: Niet geconsolideerd voor rechtspersonen die worden gecontroleerd ⁴ door natuurlijke of rechtspersonen uit een land dat niet tot de Unie behoort en meer dan 5 % van de invoer van olie of aardgas door de Unie vertegenwoordigt. Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). Niet geconsolideerd voor de winning van aardolie en aardgas.

¹ Landbouw-, jacht-, bosbouw- en visserijadviseurs en -consulenten zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.f) en 6.F.g).

² Landbouw-, jacht-, bosbouw- en visserijadviseurs en -consulenten zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.f) en 6.F.g).

³ De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.

⁴ Een rechtspersoon staat onder zeggenschap van een of meer andere natuurlijke personen of rechtspersonen wanneer die bevoegd zijn om een meerderheid van de directeuren te benoemen of om de activiteiten op een andere manier rechtens te sturen. In het bijzonder wanneer meer dan 50 % van de aandelen in handen zijn van één rechtspersoon, wordt deze geacht zeggenschap te hebben.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Winning van aardolie en aardgas ¹ (ISIC rev 3.1: 1110)	
C. Winning van metaalertsen (ISIC rev 3.1: 13)	
D. Overige winning van delfstoffen (ISIC rev 3.1: 14)	
4. INDUSTRIE ²	
A. Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (ISIC rev 3.1: 15)	Geen.
B. Vervaardiging van tabaksproducten (ISIC rev 3.1: 16)	Geen.
C. Vervaardiging van textiel (ISIC rev 3.1: 17)	Geen.

¹ Omvat niet de diensten in verband met de mijnbouw voor een vast bedrag of op contractbasis op olie- en gasvelden, die zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.A.

² Onder deze sector vallen niet de adviseurs en consulenten ten aanzien van de industrie, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.h).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
D. Vervaardiging van kleding; bereiden en verven van bont (ISIC rev 3.1: 18)	Geen.
E. Looien en bereiden van leer; vervaardiging van koffers, tassen, zadel- en tuigmakerswerk en schoeisel (ISIC rev 3.1: 19)	Geen.
F. Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk (ISIC rev 3.1: 20)	Geen.
G. Vervaardiging van papier en papierwaren (ISIC rev 3.1: 21)	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
H. Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie van opgenomen media ¹ (ISIC rev 3.1: 22), m.u.v. uitgeven en drukken voor een vast bedrag of op contractbasis ²)	In HR: Ingezetenschapsvereiste. In IT: Nationaliteitsvereiste voor de eigenaar van uitgeverijen en drukkerijen.
I. Vervaardiging van cokesovenproducten (ISIC rev 3.1: 231)	Geen.
J. Vervaardiging van geraffineerde aardolieproducten ³ (ISIC rev 3.1: 232)	In de EU: Niet geconsolideerd voor rechtspersonen die onder zeggenschap staan van natuurlijke of rechtspersonen uit een land dat niet tot de Unie behoort en dat meer dan 5 % van de invoer van olie of aardgas door de Unie vertegenwoordigt. Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).
K. Vervaardiging van andere chemische producten dan springstoffen (ISIC rev 3.1: 24 behalve vervaardiging van springstoffen)	Geen.

¹ De sector is beperkt tot vervaardigingsactiviteiten. Dit omvat geen audiovisuele activiteiten of activiteiten met een culturele inhoud.

² Uitgeven en drukken voor een vast bedrag of op contractbasis zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.p).

³ De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
L. Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (ISIC rev 3.1: 25)	Geen.
M. Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (ISIC rev 3.1: 26)	Geen.
N. Vervaardiging van metalen in primaire vorm (ISIC rev 3.1: 27)	Geen.
O. Vervaardiging van producten van metaal, behalve machines en apparaten (ISIC rev 3.1: 28)	Geen.
P. Vervaardiging van machines	
a) Vervaardiging van machines voor algemeen gebruik (ISIC rev 3.1: 291)	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) Vervaardiging van machines voor specifieke doeleinden, andere dan wapens en munitie (ISCI rev. 3.1: 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929)	Geen.
c) Vervaardiging van huishoudapparaten, n.e.g. (ISIC rev 3.1: 293)	Geen.
d) Vervaardiging van kantoormachines, boekhoudmachines en computers (ISIC rev 3.1: 30)	Geen.
e) Vervaardiging van elektrische machines en toestellen, n.e.g. (ISIC rev 3.1: 31)	Geen.
f) Vervaardiging van radio-, televisie- en communicatieapparatuur en -toestellen (ISIC rev 3.1: 32)	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
Q. Vervaardiging van medische, optische en precisie-instrumenten en uurwerken (ISIC rev 3.1: 33)	Geen.
R. Vervaardiging van auto's, aanhangwagens en opleggers (ISIC rev. 3.1 34)	Geen.
S. Vervaardiging van andere (niet-militaire) transportmiddelen (ISIC rev 3.1: 35 behalve de vervaardiging van oorlogsschepen, oorlogsvliegtuigen en andere transportmiddelen voor militair gebruik)	Geen.
T. Vervaardiging van meubelen; vervaardiging n.e.g. (ISIC rev 3.1: 361, 369).	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
U. Recycling (ISIC rev. 3.1: 37)	Geen.
5. PRODUCTIE, TRANSMISSIE EN DISTRIBUTIE VOOR EIGEN REKENING VAN ELEKTRICITEIT, GAS, STOOM EN WARM WATER ¹ (behalve de productie van elektriciteit met kernenergie)	
A. Productie van elektriciteit; transmissie en distributie van elektriciteit voor eigen rekening (deel van ISIC rev. 3.1: 4010)	In de EU: Niet geconsolideerd.

¹ De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Productie en distributie van gas; distributie voor eigen rekening van gasvormige brandstoffen via leidingen (deel van ISIC rev 3.1: 4020) ¹	In de EU: Niet geconsolideerd.
C. Productie van stoom en warm water; distributie voor eigen rekening van stoom en warm water (deel van ISIC rev 3.1: 4030) ²	In de EU: Niet geconsolideerd voor rechtspersonen die onder zeggenschap staan ³ van natuurlijke of rechtspersonen uit een land dat niet tot de Unie behoort en dat meer dan 5 % van de invoer van olie of aardgas door de Unie vertegenwoordigt. Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).

¹ Omvat niet het transport van aardgas en gasvormige brandstoffen via pijpleidingen, de transmissie en distributie van gas voor een vast bedrag of op contractbasis en de verkoop van aardgas en gasvormige brandstoffen, die zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN.

² Omvat niet de transmissie en distributie van stoom en warm water voor een vast bedrag of op contractbasis en de verkoop van stoom en warm water, die zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN.

³ Een rechtspersoon staat onder zeggenschap van een of meer andere natuurlijke personen of rechtspersonen wanneer die bevoegd zijn om een meerderheid van de directeuren te benoemen of om de activiteiten op een andere manier rechtens te sturen. In het bijzonder wanneer meer dan 50 % van de aandelen in handen zijn van één rechtspersoon, wordt deze geacht zeggenschap te hebben.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
6. ZAKELIJKE DIENSTEN	
A. Vrije beroepen	
a) Rechtskundige diensten (CPC 861) ¹ m.u.v. diensten van rechtskundig advies, juridische documentatie en certificering die worden verleend door beoefenaars van juridische beroepen die met publieke functies zijn belast, zoals notarissen, gerechtsdeurwaarders ("huissiers de justice" of andere ("officiers public et ministériels"))	In AT: De participatie van Vietnamese advocaten (die in Vietnam volledig gekwalificeerd moeten zijn) in het aandelenkapitaal van een advocatenkantoor en hun aandeel in het bedrijfsresultaat mogen maximaal 25 % bedragen. Zij mogen in de besluitvorming geen beslissende invloed hebben. In BE: Voor vertegenwoordiging in andere dan strafzaken voor het Hof van Cassatie gelden quota. In CY: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor rechtskundige dienstverlening, gelden een nationaliteits- en een ingezetenschapsvereiste. Alleen advocaten die bij de balie zijn ingeschreven, mogen vennoot, aandeelhouder of lid van de raad van bestuur van een advocatenkantoor op Cyprus zijn. In DK: Uitsluitend juristen met een Deense vergunning tot uitoefening van het beroep van advocaat en in Denemarken geregistreerde advocatenkantoren mogen aandeelhouder zijn van een Deens advocatenkantoor. Uitsluitend juristen met een Deense vergunning tot uitoefening van het beroep van advocaat mogen bestuurder of beheerder van een Deens advocatenkantoor zijn. Om een Deense vergunning te verkrijgen, moet een Deens juridisch examen worden afgelegd.

¹ Omvat rechtskundig advies en rechtskundige vertegenwoordiging, arbitrage en bemiddeling, juridische documentatie en certificering. Verlening van rechtskundige diensten is uitsluitend toegestaan met betrekking tot internationaal publiekrecht, EU-recht en het recht van de jurisdicties waar de dienstverlener of zijn personeel gekwalificeerd is als advocaat, en is, net als de verlening van andere diensten, onderworpen aan vergunningsvereisten en -procedures die van toepassing zijn in de lidstaten van de Unie. Voor advocaten die rechtskundige diensten verlenen met betrekking tot internationaal publiekrecht en buitenlands recht, kunnen deze vergunningsvereisten en -procedures onder meer de vorm aannemen van de naleving van plaatselijke beroepscode, gebruik van de titel uit het eigen land (tenzij erkenning met de titel in het gastland werd verkregen), vereisten in verband met verzekeringen, gewone registratie bij de balie van het gastland of een vereenvoudigde toegang tot de balie van het gastland via een bekwaamheidstest en een wettelijk of professioneel domicilie in het gastland. Rechtskundige diensten met betrekking tot EU-recht moeten in principe worden verleend door of via een volledig gekwalificeerde advocaat die in een lidstaat van de Unie tot de balie is toegelaten en persoonlijk optreedt, en rechtskundige diensten met betrekking tot het recht van een lidstaat van de Unie moeten in principe worden uitgevoerd door of via een volledig gekwalificeerde advocaat die in die lidstaat tot de balie is toegelaten en persoonlijk optreedt. Voor vertegenwoordiging voor rechtbanken en andere bevoegde instanties in de Unie kan daarom volledige toelating tot de balie in de betrokken lidstaat van de Unie noodzakelijk zijn aangezien dat de beoefening van het EU-recht en van het nationale procesrecht inhoudt. Niettemin mogen buitenlandse advocaten die niet ten volle tot de balie zijn toegelaten in bepaalde lidstaten in civielrechtelijke procedures een partij vertegenwoordigen die onderdaan is van of behoort tot de staat waarin de advocaat gemachtigd is zijn beroep uit te oefenen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In FR: Voor de toegang van advocaten tot het beroep van "<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>" en "<i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i>" gelden quota. Bepaalde rechtsvormen ("<i>association d'avocats</i>" en "<i>société en participation d'avocat</i>") zijn voorbehouden aan advocaten die in Frankrijk ten volle tot de balie zijn toegelaten. In een advocatenkantoor dat diensten verleent met betrekking tot Frans of EU-recht, moeten minstens 75 % van de partners, die 75 % van de aandelen in handen hebben, advocaten zijn die in Frankrijk ten volle tot de balie zijn toegelaten. In HR: Vertegenwoordiging van partijen voor de rechtbank kan alleen worden verricht door leden van de Kroatische balie (in het Kroatisch: "<i>odvjetnici</i>"). Om lid te worden van de balie is Kroatisch staatsburgerschap vereist. In HU: Commerciële aanwezigheid moet de vorm aannemen van een partnerschap met een Hongaarse advocaat ("<i>ügyvéd</i>"), een Hongaars advocatenkantoor ("<i>ügyvédiroda</i>") of een vertegenwoordigingskantoor. In LT: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor de beoefening van het interne recht (EU-recht en recht lidstaat), geldt een nationaliteitsvereiste. In PL: Hoewel voor EU-advocaten andere soorten rechtsvormen beschikbaar zijn, hebben buitenlandse advocaten uitsluitend toegang tot de rechtsvormen vennootschap onder firma, commanditaire vennootschap op aandelen of commanditaire vennootschap.
b) 1. Boekhoudkundige diensten (CPC 86212 andere dan "accountancydiensten", CPC 86213, CPC 86219 en CPC 86220)	In AT: De participatie van Vietnamese accountants (die bevoegd moeten zijn verklaard overeenkomstig de wetten van Vietnam) in het aandelenkapitaal van een Oostenrijkse rechtspersoon en hun aandeel in het bedrijfsresultaat mogen maximaal 25 % bedragen, wanneer zij geen lid zijn van de Oostenrijkse beroepsvereniging. In CY: Voor toegang wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criterium: de werkgelegenheid in de subsector.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) 2. Accountancydiensten (CPC 86211 en 86212 andere dan boekhoudkundige diensten)	In AT: De participatie van Vietnamese auditors (die moeten zijn toegelaten overeenkomstig de wetten van Vietnam) in het aandelenkapitaal van een Oostenrijkse rechtspersoon en hun aandeel in het bedrijfsresultaat mogen maximaal 25 % bedragen, wanneer zij geen lid zijn van de Oostenrijkse beroepsvereniging. In CY: Aan auditors uit derde landen wordt een bijzondere vergunning verleend onder bepaalde voorwaarden. In CZ: Uitsluitend auditors die erkend zijn in de Tsjechische Republiek mogen aldaar auditdiensten verlenen. In rechtspersonen moet de meerderheid van de aandelen toebehoren aan auditors die erkend zijn in de Tsjechische Republiek. De meerderheid van de personen in een statutair orgaan moet uit in de Tsjechische Republiek erkende auditors bestaan. In DK: Buitenlandse accountants kunnen na toestemming van het Deense agentschap voor handel en ondernemingen ("Danish Commerce and Companies Agency") partnerschappen met in Denemarken toegelaten accountants aangaan. In ES: Nationaliteitsvereiste voor wettelijk erkende auditors en voor administrateurs, directeuren en partners van ondernemingen andere dan die waarop Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en van de Raad van toepassing is "8e richtlijn inzake het vennootschapsrecht") van toepassing is. In FI: Minstens één van de auditors van een Finse vennootschap moet ingezetene zijn. In HR: Geen, behalve dat auditdiensten uitsluitend door rechtspersonen mogen worden uitgevoerd. In LT: Minstens 75 procent van de aandelen moet in handen zijn van auditors of auditondernemingen van de Unie. In LV: In een handelsonderneming van beëdigde auditors moet meer dan 50 % van de aandelen met stemrecht in handen zijn van beëdigde auditors of handelsondernemingen van beëdigde auditors in de Unie. In PL: Nationaliteitsvereiste.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In SE: Alleen in Zweden erkende auditors mogen wettelijke audits uitvoeren bij bepaalde rechtspersonen, waaronder alle vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid en bij natuurlijke personen. Alleen in Zweden erkende auditors en in Zweden geregistreerde registeraccountancykantoren mogen aandeelhouder zijn van of vennoot zijn in ondernemingen die erkende audits uitvoeren (voor officiële doeleinden). Voor erkenning is ingezetenschap in de EER of Zwitserland vereist. De titels "erkend auditor" en "gecertificeerd auditor" mogen alleen worden gebruikt door auditors die erkend of gecertificeerd zijn in Zweden. Auditors van coöperatieve verenigingen of bepaalde andere ondernemingen die niet gecertificeerd of erkend accountant zijn, moeten ingezetene van de EER zijn; tenzij de overheid of een door de overheid aangewezen instantie in een specifiek geval anders toestaat. Wettelijk voorgeschreven audits van beursgenoteerde ondernemingen en van ondernemingen waarvan de omzet, de totale activa en het aantal werknemers bepaalde drempelwaarden te boven gaan, moeten worden verricht door in Zweden gecertificeerde registeraccountants. Ingezetenschap van een lidstaat van de EER of Zwitserland is vereist voor certificering of erkenning. Alleen in Zweden erkende auditors en in Zweden geregistreerde registeraccountancykantoren mogen aandeelhouder zijn van of vennoot zijn in ondernemingen die erkende audits uitvoeren (voor officiële doeleinden). De titels "erkend auditor" en "gecertificeerd auditor" mogen alleen worden gebruikt door auditors die erkend of gecertificeerd zijn in Zweden. Auditors van coöperatieve verenigingen of bepaalde andere ondernemingen die niet toegelaten of erkend accountant zijn, moeten ingezetene van de EER zijn. De bevoegde autoriteit kan vrijstelling verlenen van deze vereiste. In SK: Minimaal 60 % van het kapitaal of van de stemrechten moet in handen van onderdanen zijn.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
c) Belastingadvies (CPC 863) ¹	In AT: De participatie van Vietnamese belastingconsulenten (die bevoegd moeten zijn verklaard overeenkomstig de wetten van Vietnam) in het aandelenkapitaal van een Oostenrijkse rechtspersoon en hun aandeel in het bedrijfsresultaat mogen maximaal 25 % bedragen. Deze beperking geldt alleen voor degenen die geen lid zijn van de Oostenrijkse beroepsvereniging. In CY: Voor toegang wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criterium: de werkgelegenheid in de subsector. In CZ, SK: Diensten op het gebied van belastingen mogen worden verleend door natuurlijke personen die geregistreerd zijn bij de vereniging van belastingadviseurs of de vereniging van auditors.
d) Architecten en e) Diensten van stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten (CPC 8671 en CPC 8674)	In BG: Voor projecten van nationaal of regionaal belang moeten Vietnamese investeerders werken in partnerschap met of als onderaannemers van plaatselijke investeerders. In FR: Dienstverlening mag uitsluitend via een SEL ("Société d'exercice libéral") anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions of een SCP geschieden. In CY: Nationaliteitsvereiste. In LV: Voor architecten geldt dat om een vergunning te krijgen drie jaar werkervaring in Letland op het gebied van ontwerpen en een universitair diploma vereist zijn; met de vergunning is het mogelijk zakelijke activiteiten op te zetten en daarbij de volledige juridische aansprakelijkheid te aanvaarden en contracten aan te gaan. In SK: Lidmaatschap van de relevante beroepsvereniging vereist; hierbij kan lidmaatschap van relevante buitenlandse instellingen worden erkend. Ingezetenschapsvereiste, waarop echter uitzonderingen mogelijk zijn.

¹ Omvat niet rechtskundig advies en rechtskundige vertegenwoordiging in belastingaangelegenheden. Deze zijn opgenomen onder 1.A.a). Rechtskundige diensten.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
f) Diensten van ingenieurs en g) Geïntegreerde diensten van ingenieurs (CPC 8672 en CPC 8673)	In BG: Voor projecten van nationaal of regionaal belang moeten Vietnamese investeerders werken in partnerschap met of als onderaannemers van plaatselijke investeerders. In CY: Nationaliteitsvereiste.
h) Artsen (psychologen daaronder begrepen) en tandartsen (CPC 9312 en deel van CPC 85201)	In CY, EE, FI, MT: Niet geconsolideerd. In AT: Niet geconsolideerd, behalve voor tandartsen en voor psychologen en psychotherapeuten. Geen voor tandartsen en voor psychologen en psychotherapeuten. In BG, LT: Voor dienstverlening is toestemming nodig, waarbij wordt uitgegaan van een vraaggestuurd gezondheidszorgplan op basis van de bevolkingsomvang en de aanwezige artsen en tandartsen. In CZ: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Voor buitenlandse natuurlijke personen is toestemming van het ministerie van Volksgezondheid vereist. In DE: Onderzoek naar de economische behoefte voor artsen en tandartsen die bij publieke ziektekostenverzekeringen aangesloten patiënten mogen behandelen. Belangrijkste criterium: tekort aan artsen en tandartsen in de betrokken regio. In FR: Hoewel voor investeerders in de Unie andere soorten rechtsvormen beschikbaar zijn, hebben Vietnamese investeerders uitsluitend toegang tot de rechtsvormen "<i>société d'exercice libéral</i>" en "<i>société civile professionnelle</i>". In HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist. In LV: Onderzoek naar de economische behoefte. Belangrijkste criterium: tekort aan artsen en tandartsen in de betrokken regio.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In SI: Niet geconsolideerd voor sociale geneeskunde, hygiënische, epidemiologische en medisch-ecologische diensten; de levering van bloed, bloedpreparaten en transplantaten; en autopsie. In SK: Toestemming nodig van de bevoegde instanties (Ministerie van Gezondheid of zelfbesturende regio's) is vereist. In UK: Vestiging van artsen in het kader van de National Health Service is afhankelijk van een bezettingsplan voor medisch personeel.
i) Dierenartsen (CPC 932)	In AT, CY, EE, MT, SI: Niet geconsolideerd. In BG: Onderzoek naar de economische behoefte. Belangrijkste criterium: bevolking en concentratie van bestaande ondernemingen. In CZ: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Toestemming van de veterinaire dienst vereist. In HU: Onderzoek naar de economische behoefte. Belangrijkste criterium: arbeidsvoorwaarden in de sector. In FR: Dienstverlening uitsluitend via "<i>société d'exercice libérale</i>" of "<i>société civile professionnelle</i>". In PL: Buitenlandse personen kunnen een vergunning aanvragen om hun beroep uit te oefenen.
j) 1. Verloskundigen (deel van CPC 93191)	In BG, CY, CZ, FI, HU, MT, SI, SK: Niet geconsolideerd. In FR: Hoewel voor investeerders in de Unie andere soorten rechtsvormen beschikbaar zijn, hebben Vietnamese investeerders uitsluitend toegang tot de rechtsvormen "<i>société d'exercice libéral</i>" en "<i>société civile professionnelle</i>". In HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist. In LT: Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. Belangrijkste criterium: de werkgelegenheid in de subsector.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
j) 2. Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel (deel van CPC 93191)	In AT: Buitenlandse investeerders zijn uitsluitend in de volgende activiteiten toegelaten: verpleegkundigen, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, logopedisten, diëtisten en voedingsdeskundigen. In BG, MT: Niet geconsolideerd. In CZ: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Voor buitenlandse natuurlijke personen is toestemming van de bevoegde instantie vereist. In ES, CY: Niet geconsolideerd. In FI en SI: Niet geconsolideerd voor fysiotherapeuten en paramedisch personeel. In FR: Hoewel voor investeerders in de Unie andere soorten rechtsvormen beschikbaar zijn, hebben Vietnamese investeerders uitsluitend toegang tot de rechtsvormen "société d'exercice libéral" en "société civile professionnelle". In HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist. In LT: Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. Belangrijkste criterium: de werkgelegenheid in de subsector. In LV: Onderzoek naar de economische behoefte voor buitenlandse fysiotherapeuten en paramedisch personeel. Belangrijkste criterium: de werkgelegenheid in de betrokken regio.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
k) Detailhandel in farmaceutische producten en detailhandel in medische en orthopedische goederen (CPC 63211) en andere diensten van apothekers ¹	In AT, BG, CY, FI, MT, PL, RO, SE, SI: Niet geconsolideerd. In BE, DK, EE, ES, FR, IT, HR, HU, IE, LV, PT, SK: Voor vergunningen wordt een onderzoek naar de economische behoefte verricht. Belangrijkste criterium: bevolking en geografische concentratie van bestaande apotheken. In DE: alleen natuurlijke personen mogen detailhandelsdiensten op het gebied van geneesmiddelen en specifieke medische goederen aan het grote publiek verlenen. Onderdanen van andere landen of personen die niet het Duitse apothekersexamen hebben afgelegd, kunnen alleen een vergunning verkrijgen voor de overname van een apotheek die in de voorgaande drie jaren reeds bestond. Onderdanen van niet-EER-landen komen niet in aanmerking voor een vergunning voor de vestiging van een apotheek.
B. Diensten in verband met computers (CPC 84)	Geen.
C. Speur- en ontwikkelingswerk ("Onderzoek en ontwikkeling")	
a) Onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten op natuurwetenschappelijk gebied (CPC 851)	In de EU: Voor door de overheid gefinancierd onderzoeks- en ontwikkelingswerk kunnen exclusieve rechten en/of vergunningen alleen worden toegekend aan onderdanen van lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben.

¹ Het verstrekken van geneesmiddelen aan het grote publiek is, net als het verlenen van andere diensten, onderworpen aan de vergunnings- en kwalificatievereisten en -procedures die in de lidstaten gelden. In de regel is deze activiteit aan apothekers voorbehouden. In een aantal lidstaten is alleen het verstrekken van geneesmiddelen op voorschrift aan apothekers voorbehouden.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) Onderzoek- en ontwikkelingswerk op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen (CPC 852 behalve psychologen) ¹	Geen.
c) Interdisciplinair onderzoeks- en ontwikkelingswerk (CPC 853)	In de EU: Voor door de overheid gefinancierd onderzoeks- en ontwikkelingswerk kunnen exclusieve rechten en/of vergunningen alleen worden toegekend aan onderdanen van lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben.
D. Vastgoeddiensten ²	
a) Van eigen of geleased onroerend goed (CPC 821)	Geen, behalve DK: De titel "makelaar in onroerend goed" mag uitsluitend worden gebruikt door personen die zijn ingeschreven in het register voor makelaars in onroerend goed. De vereisten voor de opneming in het register zijn neergelegd in artikel 25, lid 2, van de Wet op de verkoop van onroerend goed. De wet vereist onder meer dat de aanvrager ingezetene is van Denemarken of van de Unie, de Europese Economische Ruimte (EER) of Zwitserland. Daarnaast moet overeenkomstig richtsnoeren van het Deense agentschap voor ondernemingen en bouw (Danish Authority of Enterprise and Construction) rekening worden gehouden met een aantal vereisten betreffende het theoretische inzicht en de praktische kennis van de aanvrager. De wet op de verkoop van onroerend goed is uitsluitend bij handel met Deense consumenten van toepassing. Er kan overige regelgeving van toepassing zijn met betrekking tot de mogelijkheden voor buitenlanders om in Denemarken onroerend goed te kopen of te verkopen, bijv. ingezetenschapvereisten.
b) Voor een vast bedrag of op contractbasis (CPC 822)	Geen, behalve in CY: In CY: Nationaliteitsvereiste.

¹ Deel van CPC 85201, dat is opgenomen onder 6.A.h) Artsen en tandartsen.

² De betrokken dienst houdt verband met het beroep van makelaar in onroerend goed en heeft geen gevolgen voor de rechten van en/of beperkingen voor natuurlijke en rechtspersonen die onroerend goed kopen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
E. Verhuur/lease zonder bedieningspersoneel	
a) Schepen (CPC 83103)	In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE SI,, SK, UK: Niet geconsolideerd voor de oprichting van een geregistreerde onderneming om een vloot te laten varen onder de vlag van de staat waar de onderneming gevestigd wordt. In LT: Schepen moeten eigendom zijn van Litouwse natuurlijke personen of in Litouwen gevestigde ondernemingen. In SE: Ingeval van buitenlandse eigenaarsbelangen mag alleen onder Zweedse vlag worden gevaren wanneer kan worden aangetoond dat het Zweedse operationele belang doorslaggevend is. Doorslaggevend Zweeds operationeel belang betekent dat het schip vanuit Zweden wordt geëxploiteerd en dat een naar verhouding groot aandeel van het schip in Zweedse handen dan wel in handen van personen in een ander EER-land is. Voor andere buitenlandse schepen kunnen onder bepaalde voorwaarden uitzonderingen op deze regel worden toegestaan wanneer die schepen via rompbefrachtigingsovereenkomsten door Zweedse rechtspersonen worden gehuurd of geleased.
b) Luchtvaartuigen (CPC 83104)	In de EU: Luchtvaartuigen die door luchtvaartmaatschappijen uit de Unie worden gebruikt, moeten in de lidstaat van de Unie die de luchtvaartmaatschappij vergunning heeft verleend of elders in de Unie geregistreerd zijn. Het luchtvaartuig moet eigendom zijn van natuurlijke personen die aan specifieke nationaliteitscriteria voldoen, of van rechtspersonen die voldoen aan specifieke criteria betreffende eigendom van kapitaal en zeggenschap (de nationaliteit van directieleden inbegrepen). Voor kortlopende leasecontracten of in uitzonderlijke omstandigheden kan ontheffing worden verleend.
c) Andere vervoermiddelen (CPC 83101, CPC 83102 en CPC 83105)	Geen, behalve in SE: In SE: Verhuurders en lessors van auto's en bepaalde terreinvoertuigen ("terrängmotorfordon") zonder chauffeur die voor minder dan één jaar verhuurd of geleased zijn, zijn verplicht iemand te benoemen die ervoor verantwoordelijk is dat onder meer gewaarborgd wordt dat het contract in overeenstemming met de van toepassing zijnde regels is gesloten en dat de veiligheidsregels voor het wegverkeer worden nageleefd. De verantwoordelijke persoon moet in Zweden wonen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
d) Andere machines en werktuigen (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 en CPC 83109)	Geen.
e) Consumentenartikelen (CPC 832)	Geen, behalve: In BE, FR: Niet geconsolideerd voor CPC 83202.
f) Verhuur van telecommunicatieapparatuur (CPC 7541)	Geen.
F. Andere zakelijke diensten	
a) Reclame (CPC 871)	Geen.
b) Markt- en opinieonderzoek (CPC 864)	Geen.
c) Advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 865)	Geen.
d) Diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 866)	In HU: Niet geconsolideerd voor arbitrage en bemiddeling (CPC 86602).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
e) Technische testen en toetsen (CPC 8676)	Geen, behalve in CZ, SK: De oprichting van rechtstreekse filialen is niet toegestaan (oprichting als vennootschap is vereist) en CY: In CY voor chemici en biologen: Nationaliteitsvereiste.
f) Adviseurs en consultants op het gebied van landbouw, jacht en bosbouw (deel van CPC 881)	Geen.
g) Adviseurs en consultants in verband met visserij (deel van CPC 882)	Geen.
h) Adviseurs en consultants op het gebied van de industrie (deel van CPC 884 en deel van CPC 885)	Geen.
i) Arbeidsbemiddeling en personeelsvoorziening	
i) 1. Werving en selectie van leidinggevend personeel (CPC 87201)	In BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd. In ES: Staatstabaksmonopolie.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
i) 2. Plaatsing van personeel (CPC 87202)	In AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SK: Niet geconsolideerd. In BE, ES, FR and IT: Staatstabaksmonopolie. In DE: Voor vergunningen wordt een onderzoek naar de economische behoefte verricht. Belangrijkste criterium: situatie op en ontwikkeling van de arbeidsmarkt.
i) 3. Leveren van kantoorpersoneel (CPC 87203)	In AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd. In IT: Staatstabaksmonopolie.
i) 4. Modellenagentschappen (deel van CPC 87209)	Geen.
i) 5. Leveren van huishoudelijke hulp, andere arbeidskrachten voor handel en bedrijf, verpleegkundig en ander personeel (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)	In alle lidstaten behalve HU: Niet geconsolideerd. In HU: Geen.
j) 1. Opsporingsdiensten (CPC 87301)	In BE, BG, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
j) 2. Beveiligingsdiensten (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 en CPC 87305)	In BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: De vergunning wordt soms alleen verleend aan onderdanen en in het land geregistreerde organisaties. In CZ, HR: Niet geconsolideerd. In DK: Nationaliteit en ingezetenschap vereist voor de leden van de raad van bestuur. Niet geconsolideerd voor de voorziening van bewaking van vliegvelden. In ES: Alleen toegang met voorafgaande vergunning. Bij het verlenen van de vergunning houdt de ministerraad rekening met voorwaarden als bekwaamheid, professionele integriteit en onafhankelijkheid, toereikendheid van de verleende bescherming voor de veiligheid van de bevolking en de openbare orde. Nationaliteitsvereiste voor gespecialiseerd personeel.
k) Aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen (CPC 8675)	In FR: Buitenlandse investeerders hebben een specifieke vergunning nodig voor exploratie en prospectie.
l) 1. Onderhoud en reparatie van schepen (deel van CPC 8868)	Geen.
l) 2. Onderhoud en reparatie van spoorwegmaterieel (deel van CPC 8868)	In LV: Staatstabaksmonopolie. In SE: Een onderzoek naar de economische behoefte wordt ingesteld wanneer een investeerder zijn eigen terminalinfrastructuurfaciliteiten wil opzetten. Belangrijkste criterium: beschikbare ruimte en capaciteit.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
l) 3. Onderhoud en reparatie van auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en wegtransportmiddelen (CPC 6112, CPC 6122, deel van CPC 8867 en deel van CPC 8868)	In SE: Een onderzoek naar de economische behoefte wordt ingesteld wanneer een investeerder zijn eigen terminalinfrastructuurfaciliteiten wil opzetten. Belangrijkste criterium: beschikbare ruimte en capaciteit.
l) 4. Onderhoud en reparatie van luchtvaartuigen en delen daarvan (deel van CPC 8868)	Geen.
(l) 5. Onderhoud en reparatie van producten van metaal, machines (behalve kantoormachines), toestellen (behalve transportmiddelen en kantoortoestellen) en consumentenartikelen ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 en CPC 8866)	Geen.

¹ Onderhoud en reparatie van transportmiddelen (CPC 6112, 6122, 8867 en CPC 8868) zijn opgenomen onder 6.F l)1. tot en met 6.F.l)4. Onderhoud en reparatie van kantoormachines en -toestellen, inclusief computers (CPC 845), zijn opgenomen onder 6.B. Diensten in verband met computers.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
m) Reiniging van gebouwen (CPC 874)	Geen.
n) Fotografie (CPC 875)	Geen.
o) Verpakkingsdiensten (CPC 876)	Geen.
p) Drukkerijen en uitgeverijen (CPC 88442)	In HR: Ingezetenschapsvereiste voor de uitgever en het redactiecomité. In LT, LV: Alleen nationale rechtspersonen (geen filialen) mogen een uitgeverij oprichten. In PL: Nationaliteitsvereiste voor de hoofdredacteur van kranten en tijdschriften.
q) Organisatie van congressen (deel van CPC 87909)	Geen.
(r)1. Vertalers en tolken (CPC 87905)	In BG, HU, SK: Niet geconsolideerd voor officiële vertalingen en vertolkingen. In DK: Niet geconsolideerd. In HR: Niet geconsolideerd voor vertalingen en vertolkingen in en voor Kroatische rechtbanken. In PL: Niet geconsolideerd voor beëdigde tolken.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
r) 2. Binnenhuisarchitecten en andere gespecialiseerde designers (CPC 87907)	Geen.
r) 3. Incassobureaus (CPC 87902)	In CZ: Niet geconsolideerd. In DK: Incassobureaus zijn gereguleerd door Wet nr. 319 van 14 mei 1997 betreffende het invorderen van schulden (alsmede latere wijzigingen ervan). De wet bevat een aantal vereisten voor incassobureaus in Denemarken. De wet bevat onder meer regels voor de toekenning van een vergunning aan incassobureaus, de goedkeuring van bij schuldinvoering betrokken personeel, de invordering van schulden en de intrekking van de vergunning van incassobureaus. In IT, PT: Nationaliteitsvereiste voor investeerders.
r) 4. Kredietrapportage (CPC 87901)	In BE: Voor consumentenkredietgegevensbanken, nationaliteitsvereiste voor investeerders. In IT, PT: Nationaliteitsvereiste voor investeerders.
r) 5. Vermenigvuldigen van teksten (CPC 87904) ¹	Geen.
r) 6. Advies inzake telecommunicatie (CPC 7544)	Geen.
r) 7. Telefoonbeantwoording (CPC 87903)	Geen.

¹ Omvat niet drukkerijen, die onder CPC 88442 vallen en zijn opgenomen onder 6.F.p).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
7. COMMUNICATIE	
A. Post- en koeriersdiensten (Diensten in verband met het verwerken van postzendingen ¹ volgens onderstaande lijst van subsectoren, naar binnen- en buitenlandse bestemmingen: i) verwerking van een op enigerlei fysieke drager aangebrachte schriftelijke geadresseerde mededeling ² , waaronder hybride postdiensten en direct mail, ii) verwerking van geadresseerde pakjes en pakketten ³ ,	Geen.

¹ Het begrip "postzending" omvat alle poststukken die door een bedrijf worden verwerkt, ongeacht of dit bedrijf publiek of particulier is.

² Bijvoorbeeld brieven of briefkaarten.

³ Met inbegrip van boeken en catalogi.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
iii) verwerking van geadresseerd drukwerk ¹ , iv) verwerking van onder i) tot en met iii) bedoelde poststukken als aangetekende of verzekerde zendingen, v) expresbesteldiensten ² voor onder i) tot en met iii) bedoelde zendingen, vi) Verwerking van niet-geadresseerde zendingen en vii)uitwisseling van documenten ³ .	

¹ Dagbladen, kranten, tijdschriften.

² Expresbesteldiensten bieden naast snellere en betrouwbaardere verzending extra dienstverlening in de vorm van ophalen vanaf het verzendpunt, persoonlijke aflevering bij de geadresseerde, het volgen en opsporen van zendingen, de mogelijkheid om het adres of de geadresseerde tijdens het vervoer te wijzigen, en ontvangstbevestiging.

³ Levering van middelen, met inbegrip van het verschaffen van ad-hocruimte alsmede vervoer door derden, voor zelfbestelling door de wederzijdse uitwisseling van postzendingen tussen gebruikers die zich op deze dienst abonneren. Het begrip "postzending" omvat alle poststukken die door een bedrijf worden verwerkt, ongeacht of dit bedrijf publiek of particulier is.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
Subsectoren i), iv) en v) blijven buiten beschouwing wanneer zij onder diensten vallen die kunnen worden voorbehouden voor brievenpost die 5 keer minder kost dan het publieke basistarief, mits de brieven minder dan 100 gram wegen¹, en voor aangetekende zendingen bij gerechtelijke of administratieve procedures.) (deel van CPC 751, deel van CPC 71235² en deel van CPC 73210³)	

-
- ¹ Onder "brievenpost" wordt verstaan: een op enigerlei fysieke drager aangebrachte schriftelijke mededeling die wordt vervoerd en besteld op het door de afzender op de zending zelf of op de omslag daarvan vermelde adres. Boeken, catalogi, kranten en tijdschriften worden niet als brievenpost aangemerkt.
- ² Vervoer van post- en koerierzendingen voor eigen rekening via elke vorm van vervoer over land.
- ³ Vervoer van post voor eigen rekening via de lucht.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Telecommunicatiediensten Het leveren van inhoud die via telecommunicatiediensten wordt verzonden, valt hier niet onder.	
a) Alle diensten die bestaan uit de transmissie en ontvangst van elektromagnetische signalen ¹ , behalve radio- en televisieomroep ² .	Geen.
8. BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 en CPC 518)	Geen, behalve CY: In CY: Voor onderdanen van derde landen gelden specifieke voorwaarden en is toestemming vereist.

¹ Deze diensten omvatten niet online-informatie en/of gegevensverwerking (met inbegrip van de verwerking van transacties) (deel van CPC 843), die zijn opgenomen onder 6.B. Diensten in verband met computers.

² Een omroep is de ononderbroken transmissieketen, via de kabel of draadloos en ongeacht de locatie van de oorspronkelijke transmissie, die vereist is voor de ontvangst en/of de weergave van geluids- en/of visuele signalen voor programma's door het volledige of een deel van het publiek. Het begrip omvat niet de toeleveringskoppelingen tussen exploitanten.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
9. HANDEL (behalve de handel in wapens, munitie, springstoffen en ander oorlogsmaterieel) Alle hieronder vermelde subsectoren	In AT: Niet geconsolideerd voor de handel in pyrotechnische producten, ontvlambare producten, explosieven en giftige stoffen. Voor de handel in farmaceutische producten en tabaksproducten kunnen exclusieve rechten en/of vergunningen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben. In FI: Niet geconsolideerd voor de handel in alcoholhoudende dranken en farmaceutische producten. In HR: Niet geconsolideerd voor de handel in tabaksproducten.
A. Handelsbemiddeling	
a) Handelsbemiddeling in auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en delen en toebehoren daarvan (deel van CPC 6111, deel van CPC 6113 en deel van CPC 6121)	Geen.
b) Andere handelsbemiddeling (CPC 621)	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Groothandel	
a) Groothandel in auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en delen en toebehoren daarvan (deel van CPC 61111, deel van CPC 6113 en deel van CPC 6121)	Geen.
b) Groothandel in telecommunicatie-eindapparatuur (deel van CPC 7542)	Geen.
c) Overige groothandel (CPC 622, behalve groothandel in energieproducten ¹)	In FR, IT: Staatstabaksmonopolie. In FR: Voor vergunningen voor de groothandel in geneesmiddelen wordt een onderzoek naar de economische behoefte gedaan. Belangrijkste criterium: bevolking en geografische concentratie van bestaande apotheken.

¹ Deze diensten, die CPC 62271 omvatten, zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.D.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
C. Detailhandel¹ Detailhandel in auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en delen en toebehoren daarvan (CPC 61112, deel van CPC 6113 en deel van CPC 6121) Detailhandel in telecommunicatie-eindapparatuur (deel van CPC 7542) Detailhandel in voedingsmiddelen (CPC 631) Detailhandel in andere (niet-energie)goederen, behalve detailhandel in geneesmiddelen en medische en orthopedische goederen² (CPC 632 behalve CPC 63211 en 63297)	In ES, FR, IT: Staatstabaksmonopolie. In BE, BG, DK, FR, IT, MT en PT: Voor vergunningen voor warenhuizen (in FR alleen voor grote warenhuizen) wordt een onderzoek naar de economische behoefte gedaan. Belangrijkste criterium: het aantal bestaande warenhuizen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid. In IE, SE: Niet geconsolideerd voor detailhandel in alcoholhoudende dranken.

¹ Omvat niet onderhoud en reparatie, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.B. en 6.F.I).
Omvat geen detailhandel in energieproducten, die is opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.E en 19.F.

² Detailhandel in geneesmiddelen en medische en orthopedische goederen is opgenomen onder VRIJE BEROEPEN in 6.A, onder k).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
D. Franchising (CPC 8929)	Geen.
10. ONDERWIJSDIENSTEN (alleen particulier gefinancierd)	
A. Basisonderwijs (CPC 921)	In de EU: Een concessie is vereist voor participatie van particuliere operatoren in het onderwijsnetwerk.
B. Voortgezet onderwijs (CPC 922)	In AT: Niet geconsolideerd voor hoger onderwijs en volwasseneneducatie via radio of televisie.
C. Hoger onderwijs(CPC 923)	In BG: Niet geconsolideerd voor basis- en/of voortgezet onderwijs door buitenlandse natuurlijke personen en verenigingen en voor hoger onderwijs.
D. Volwasseneneducatie (CPC 924)	In CZ, SK: Nationaliteitsvereiste voor de meerderheid van de bestuursleden. Niet geconsolideerd voor hoger onderwijs, behalve voor postsecundair technisch en beroepsonderwijs (CPC 92310). In CY, FI, MT, RO, SE: Niet geconsolideerd. In EL: Nationaliteitsvereiste voor de meerderheid van de bestuursleden van scholen van het basis- en het voortgezet onderwijs. Niet geconsolideerd voor hogeronderwijsinstellingen die staatsdiploma's afgeven. In ES, IT: Onderzoek naar de economische behoefte voor het openen van particuliere universiteiten die erkende diploma's of graden mogen toekennen. De procedure omvat een advies van het parlement. Belangrijkste criterium: bevolking en concentratie van bestaande instellingen. In HR: Niet geconsolideerd voor basisonderwijs (CPC 921). Voortgezet onderwijs: Geen voor rechtspersonen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In HU, SK: Het aantal scholen dat wordt opgericht kan worden beperkt door de plaatselijke overheid (of door de centrale overheid in geval van een instelling voor hoger onderwijs) die bevoegd is om vergunningen te verlenen. In LV: Niet geconsolideerd voor voortgezet technisch en beroepsonderwijs voor gehandicapte leerlingen (CPC 9224). In SI: Niet geconsolideerd voor basisscholen. Nationaliteitsvereiste voor de meerderheid van de bestuursleden van scholen van het voortgezet en het hoger onderwijs.
E. Overig onderwijs (CPC 929)	In AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: Niet geconsolideerd. In CZ, SK: Een concessie is vereist voor participatie van particuliere operatoren in het onderwijsnetwerk. Nationaliteitsvereiste voor de meerderheid van de bestuursleden.
11. MILIEUDIENSTEN A. Diensten in verband met afvalwater (CPC 9401) ¹ B. Beheer van vaste en gevaarlijke afvalstoffen, behalve grensoverschrijdend vervoer van gevaarlijke afvalstoffen a) Afvalverzameling en -verwerking (CPC 9402)	Geen.

¹ Stemt overeen met afvalwaterinzameling en -behandeling.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) Hygiënediensten en vergelijkbare diensten (CPC 9403) C. Bescherming van luchtkwaliteit en klimaat (CPC 9404)¹ D. Sanering en reiniging van bodem en water a) Behandeling en sanering van besmette/verontreinigde bodem en besmet/verontreinigd water (deel van CPC 9406)² E. Lawaaibestrijding en reductie van trillingen (CPC 9405) F. Bescherming van de biodiversiteit en het landschap a) Bescherming van natuur en landschap (deel van CPC 9406) G. Overige diensten in verband met milieu en aanverwante diensten (CPC 9409)	

¹ Stemt overeen met reiniging van uitlaatgassen.

² Stemt overeen met delen van bescherming van natuur en landschap.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
12. FINANCIËLE DIENSTEN	
A. Verzekeringen en aanverwante diensten	In AT: Vergunningen voor filialen van Vietnamese verzekeringsmaatschappijen worden geweigerd indien de verzekeraar in Vietnam geen rechtsvorm heeft die overeenstemt met of vergelijkbaar is met die van een naamloze vennootschap of een onderlinge verzekeringsmaatschappij. In BG, ES: Voordat een Vietnamese verzekeraar in Bulgarije of Spanje een filiaal of agentschap kan oprichten met het oog op de aanbidding van bepaalde soorten verzekeringen, moet hij in Vietnam al minstens vijf jaar over een vergunning voor het aanbieden van dezelfde soorten verzekeringen beschikken. In EL: Het recht van vestiging strekt zich niet uit tot de oprichting van kantoren of andere permanente vertegenwoordigingen van verzekeringsmaatschappijen, behalve wanneer dergelijke kantoren als agentschappen, filialen of hoofdkantoren worden gevestigd. In ES: Ingezetenschapsvereiste voor actuarissen (of twee jaar ervaring). In FI: Minstens de helft van de financiers en de leden van de raad van bestuur en de raad van toezicht van een verzekeringsmaatschappij moeten ingezetenen van de Unie zijn, tenzij de bevoegde instantie ontheffing verleent. Vietnamese verzekeraars kunnen in Finland geen vergunning verkrijgen voor de oprichting van een filiaal om wettelijke pensioenverzekeringen aan te bieden. In IT: De toestemming tot oprichting van filialen is in laatste instantie aan het oordeel van de toezichthoudende autoriteiten onderworpen. In BG, PL: Verzekeringstussenpersonen moeten hun activiteiten verrichten via een lokale vennootschap (geen filialen). In PT: Vietnamese verzekeringsondernemingen die een filiaal in Portugal willen vestigen, moeten minstens vijf jaar voorafgaande operationele praktijkervaring kunnen aantonen. De oprichting van rechtstreekse filialen is niet toegestaan voor verzekeringsintermediairs, maar is voorbehouden aan ondernemingen die overeenkomstig de wetgeving van een lidstaat van de Unie zijn opgericht.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In SK: Vietnamese burgers mogen een verzekeringsmaatschappij in de vorm van een naamloze vennootschap oprichten of via een dochteronderneming met statutaire zetel in Slowakije verzekeringsactiviteiten verrichten (geen filialen). In SI: Buitenlandse investeerders kunnen niet participeren in verzekeringsondernemingen die worden geprivatiseerd. Alleen in Slovenië opgerichte ondernemingen (geen filialen) en natuurlijke personen van Sloveense nationaliteit mogen lid zijn van onderlinge verzekeringsmaatschappijen. Voor advies en de regeling van schade-eisen moet een entiteit met rechtspersoonlijkheid worden opgericht (geen filialen). In SE: Niet in Zweden geregistreerde verzekeringsmakelaars mogen zich alleen via een filiaal vestigen.
B. Bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen)	In de EU: Alleen ondernemingen met statutaire zetel in de Unie kunnen als bewaarder van activa van beleggingsfondsen optreden. Voor het beheer van unit trusts en beleggingsfondsen moet een gespecialiseerde beheermaatschappij worden opgericht met hoofdkantoor en statutaire zetel in dezelfde lidstaat van de Unie. In BG: Pensioenverzekeringen kunnen worden aangeboden via participatie in naar Bulgaars recht opgerichte verzekeringsmaatschappijen (geen filialen). De voorzitters van de raad van beheer en de raad van bestuur moeten hun vaste ingezetenen zijn van Bulgarije. In CY: Alleen leden van de Cypriotische effectenbeurs (makelaars) mogen het effectenbedrijf op Cyprus uitoefenen. Een makelaarsbedrijf kan alleen als lid van de Cypriotische effectenbeurs worden geregistreerd als het is opgericht en in een register is ingeschreven overeenkomstig de bedrijvenwet van Cyprus (geen filialen). In HR: Geen, behalve voor vereffennings- en verrekeningsdiensten waarbij het Centraal agentschap voor bewaringsdiensten de enige aanbieder in Kroatië is. Toegang tot de diensten van het agentschap wordt op niet-discriminerende wijze verleend aan niet-ingezetenen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In HU: Voor filialen van Vietnamese instellingen is het niet toegestaan de activa van particuliere pensioenfondsen te beheren, noch aan beheer van risicokapitaal te doen. Minstens twee leden van de raad van bestuur van een financiële instelling moeten Hongaarse onderdanen zijn, die ingezetenen zijn in de zin van de van toepassing zijnde deviezenregelgeving en sinds ten minste één jaar een ingezetenen zijn van Hongarije. In IE: Voor collectieve beleggingsfondsen die als unit trust of vennootschap met variabel kapitaal zijn opgezet (andere dan instellingen voor collectieve beleggingen in overdraagbare effecten, ICBE's), moeten de beheerder/depositaris en de beheermaatschappij naar Iers recht of naar het recht van een andere lidstaat van de Unie opgerichte ondernemingen zijn (geen filialen). In het geval van een commanditaire beleggingsvennootschap moet minstens één algemene vennoot een naar Iers recht opgerichte onderneming zijn. Om lid te worden van een Ierse effectenbeurs moet een entiteit hetzij a) een vergunning hebben verkregen in Ierland, hetgeen veronderstelt dat deze entiteit een naar Iers recht opgerichte onderneming is of een partnerschap is aangegaan en over een hoofdkantoor/maatschappelijke zetel in Ierland beschikt of b) in een andere lidstaat van de Unie een vergunning hebben gekregen overeenkomstig de richtlijn van de Unie inzake beleggingsdiensten. In IT: Om met een vestiging in Italië het effectenafwikkelingssysteem te mogen beheren, moet een onderneming naar Italiaans recht zijn opgericht (geen filialen). Om met een vestiging in Italië centrale depositodiensten voor effecten te mogen beheren, moeten ondernemingen naar Italiaans recht zijn opgericht (geen filialen). Voor andere collectieve beleggingsfondsen dan overeenkomstig wetgeving van de Unie geharmoniseerde ICBE's, moet de beheerder/depositaris in Italië geregistreerd zijn of een in een andere lidstaat van de Unie geregistreerde onderneming zijn met een filiaal in Italië. Beheermaatschappijen van niet overeenkomstig wetgeving van de Unie geharmoniseerde ICBE's moeten eveneens naar Italiaans recht zijn opgericht (geen filialen). Alleen banken, verzekeringsmaatschappijen, beleggingsmaatschappijen en ondernemingen die overeenkomstig de wetgeving van de Unie geharmoniseerde ICBE's beheren en hun hoofdkantoor in de Unie hebben, alsook naar Italiaans recht opgerichte icbe's, mogen de middelen van pensioenfondsen beheren. In geval van huis-aan-huis-verkoop moet gebruik worden gemaakt van de diensten van erkende verkopers van financiële producten die ingezetene zijn van een lidstaat van de Unie. Vertegenwoordigingen van buitenlandse tussenpersonen mogen geen activiteiten in verband met beleggingsdiensten verrichten.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In LT: Voor het beheer van de activa moet een gespecialiseerde beheermaatschappij worden opgericht (geen filialen). Enkel ondernemingen met statutaire zetel in Litouwen kunnen als bewaarder van activa optreden. Ten minste één directeur van een bank moet Litouws spreken en zijn/haar vaste verblijfplaats in Litouwen hebben. In PT: Pensioenfondsen mogen uitsluitend worden beheerd door gespecialiseerde ondernemingen die naar Portugees recht zijn opgericht, door verzekeringsondernemingen die in Portugal zijn gevestigd en gemachtigd zijn levensverzekeringen aan te bieden of door entiteiten die in andere lidstaten van de Unie pensioenfondsen mogen beheren (niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen vanuit landen die geen lidstaat van de Unie zijn). In RO: Voor filialen van buitenlandse instellingen is het niet toegestaan activa te beheren. In SK: Investeringsdiensten kunnen worden verleend door banken, beleggingsmaatschappijen, investeringsfondsen en effectenhandelaren met de rechtsvorm van een naamloze vennootschap met eigen vermogen (geen filialen). In SI: Niet geconsolideerd voor participatie in banken die worden geprivatiseerd en voor particuliere pensioenfondsen (niet-verplichte pensioenfondsen). In SE: De oprichter van een spaarbank moet een in de Unie ingezeten natuurlijke persoon zijn.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
13. GEZONDHEIDSZORG EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING (alleen particulier gefinancierde diensten)	
A. Ziekenhuizen (CPC 9311) B. Ambulances (CPC 93192) C. Intramurale gezondheidszorg, andere dan verpleging in een ziekenhuis (CPC 93193) D. Maatschappelijke dienstverlening (CPC 933)	In de EU: Een concessie is vereist voor de participatie van particuliere operatoren in het netwerk van gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening. Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. Belangrijkste criterium: het aantal bestaande instellingen en de gevolgen daarvoor, de vervoersinfrastructuur, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding en potentiële nieuwe werkgelegenheid. In AT, SI: Niet geconsolideerd voor ambulances. In BG: Niet geconsolideerd voor ziekenhuizen, ambulances en intramurale gezondheidszorg, andere dan verpleging in een ziekenhuis. In CY, CZ, FI, MT, SE, SK: Niet geconsolideerd. In HU: Niet geconsolideerd voor maatschappelijke dienstverlening. In PL: Niet geconsolideerd voor ambulances, intramurale gezondheidszorg andere dan verpleging in een ziekenhuis, en voor maatschappelijke dienstverlening. In BE, UK: Niet geconsolideerd voor ambulances, intramurale gezondheidszorg andere dan verpleging in een ziekenhuis, en voor maatschappelijke dienstverlening andere dan herstellingsoorden, verpleegtehuizen en bejaardenhuizen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist. In DE: niet geconsolideerd voor maatschappelijke dienstverlening, andere dan herstellingsoorden, verpleegtehuizen en bejaardenhuizen. Reddingsdiensten en "gekwalficeerde ambulancediensten" kunnen worden voorbehouden aan non-profitmarkdeelnemers. Het aantal aanbieders van ICT-diensten kan worden beperkt om interoperabiliteit, compatibiliteit en de noodzakelijke veiligheidsnormen te waarborgen.
14. TOERISME EN DIENSTEN IN VERBAND MET REIZEN	
A. Hotel, restaurants en catering (CPC 641, CPC 642 en CPC 643) m.u.v. catering in de luchtvaart	In BG: Oprichting naar Bulgaars recht is vereist (geen filialen). In IT: Er wordt een onderzoek naar de economische behoefte gedaan voor bars, cafés en restaurants. Belangrijkste criterium: bevolking en concentratie van bestaande instellingen. In HR: Vestiging in beschermde gebieden van specifiek historisch en cultureel belang en binnen nationale of natuurparken is onderworpen aan goedkeuring door de regering van Kroatië, hetgeen kan worden geweigerd.
B. Reisbureaus en reisorganisatoren (inclusief reisleiders) (CPC 7471)	In BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). In CY: Nationaliteitsvereiste. Buitenlandse dienstverleners moeten worden vertegenwoordigd door een lokaal reisbureau. In PT: Oprichting van een onderneming met hoofdkantoor in Portugal verplicht (niet geconsolideerd voor filialen). In CZ: Onderzoek naar de economische behoefte op basis van bevolkingsomvang.
C. Toeristengidsen (CPC 7472)	Geen, behalve voor CY: In CY: Niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
15. CULTUUR, SPORT EN RECREATIE (andere dan audiovisuele diensten)	
A. Amusement (inclusief theater, concerten, circussen en discotheken) (CPC 9619)	In CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd. In BG: Niet geconsolideerd, behalve voor theaterproducenten, zanggroepen, bands en orkesten (CPC 96191), auteurs, componisten, beeldhouwers, entertainers en andere individuele artiesten (CPC 96192), en aanverwante theaterdiensten (CPC 96193). In EE: Niet geconsolideerd voor ander amusement (CPC 96199) behalve voor bioscopen. In LV: Niet geconsolideerd, behalve voor bioscopen (deel van CPC 96199).
B. Nieuws- en persagentschappen (CPC 962)	In FR: De participatie van buitenlanders in Franse ondernemingen die publicaties in het Frans uitgeven, mag niet meer bedragen dan 20 % van het kapitaal van of de stemrechten in de onderneming. Persagentschappen: Niet geconsolideerd. In BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: Niet geconsolideerd. In PT: Nieuwsagentschappen die in Portugal als N.V. ("<i>Sociedade Anónima</i>") zijn opgericht, moeten hun sociaal vermogen in de vorm van aandelen op naam hebben.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
C. Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele diensten (CPC 963)	In BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. In AT, LT: Voor de participatie van particuliere exploitanten in bibliotheken, archieven, musea en andere netwerken van culturele diensten is een concessie of vergunning vereist.
D. Sport (CPC 9641)	In AT, SI: Niet geconsolideerd voor skischolen en berggidsen. In BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO, SK: Niet geconsolideerd.
E. Recreatieparken en stranden (CPC 96491)	Geen.
16. VERVOERDIENSTEN	
A. Zeevervoer	
a) Internationaal personenvervoer (CPC 7211 zonder nationale cabotage ¹)	In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd voor de oprichting van een geregistreerde onderneming om een vloot te laten varen onder de vlag van de staat waar de onderneming gevestigd wordt.

¹ Behoudens de activiteiten die onder de betreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft deze lijst geen betrekking op nationale cabotage voor het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een plaats in een lidstaat van de Unie en een andere haven of plaats in dezelfde lidstaat, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het *Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties*, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbeholden
b) Internationaal goederenvervoer (CPC 7212 zonder nationale cabotage ¹)	
B. Vervoer per spoor	In BG, SK: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).
a) Personenvervoer (CPC 7111)	In HR: Niet geconsolideerd.
b) Goederenvervoer (CPC 7112)	In LT: De exclusieve rechten voor het verlenen van diensten in verband met de doorvoer worden toegekend aan spoorwegondernemingen die eigendom zijn van de staat of waarvan 100 % van de aandelen in handen is van de staat.
C. Vervoer over de weg	
a) Personenvervoer (CPC 7121 en CPC 7122)	In de EU: Buitenlandse investeerders mogen binnen een lidstaat geen vervoer aanbieden (cabotage), behalve voor verhuur van busdiensten met chauffeur, zonder dienstregeling. In de EU: Onderzoek naar de economische behoefte voor taxidiensten. Belangrijkste criterium: het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid.

¹ Behoudens de activiteiten die onder de betreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft deze lijst geen betrekking op nationale cabotage voor het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een plaats in een lidstaat van de Unie en een andere haven of plaats in dezelfde lidstaat, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In AT: Exclusieve rechten en/of vergunningen kunnen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben. In BG: Exclusieve rechten en/of vergunningen kunnen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben. Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). In CZ: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). In LV, SE: Gevestigde ondernemingen zijn verplicht nationaal geregistreerde voertuigen te gebruiken. In ES: Onderzoek naar de economische behoefte voor CPC 7122. Belangrijkste criterium: plaatselijke vraag. In IT, PT: Onderzoek naar de economische behoefte voor limousines. Belangrijkste criterium: het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid. In ES, IE, IT: Onderzoek naar de economische behoefte voor intercitybussen. Belangrijkste criterium: het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid. In FR: Niet geconsolideerd voor intercitybussen. In FI, LV: Vergunning vereist; deze is niet geldig voor in het buitenland geregistreerde voertuigen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) Goederenvervoer (CPC 7123, behalve vervoer van post- en koerierzendingen voor eigen rekening ¹)	In AT and BG: Exclusieve rechten en/of vergunningen kunnen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben. In BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). In FI, LV: Vergunning vereist; deze is niet geldig voor in het buitenland geregistreerde voertuigen. In LV, SE: Gevestigde ondernemingen zijn verplicht in het betrokken land geregistreerde voertuigen te gebruiken. In IT, SK: Onderzoek naar de economische behoefte. Belangrijkste criterium: plaatselijke vraag. In CZ: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).
D. Vervoer van goederen andere dan brandstof, via pijpleidingen ² (CPC 7139)	In AT: Exclusieve rechten kunnen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben.

¹ Deel van CPC 71235, dat is opgenomen in COMMUNICATIE onder Post- en koeriersdiensten.

² Het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen is opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.B.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
17. HULPDIENTEN VOOR VERVOER ¹	
A. Hulpdiensten voor zeevervoer a) Behandeling van zeevracht b) Opslag (deel van CPC 742) c) In- en uitklaring	In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd voor de oprichting van een geregistreerde onderneming om een vloot te laten varen onder de vlag van de staat waar de onderneming gevestigd wordt. In IT: Onderzoek naar de economische behoefte² voor de behandeling van zeevracht. Belangrijkste criterium: het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding en potentiële nieuwe werkgelegenheid. Ingezetenschapsvereiste voor "<i>raccomandatario marittimo</i>". In BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). Wat diensten van scheepsagenten betreft, hebben Vietnamese rederijen het recht om filialen op te richten die als agent voor hun belangrijkste kantoren mogen optreden. Ondersteunende diensten voor zeevervoer waarvoor schepen nodig zijn, mogen uitsluitend worden verleend door schepen die de Bulgaarse vlag voeren. Nationaliteitsvereiste.

¹ Omvat niet onderhoud en reparatie van transportmiddelen, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.l)1. tot en met 6.F.l)4.

² Deze maatregel wordt op niet-discriminatoire grondslag toegepast.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
d) Diensten in verband met de opslag van containers e) Diensten van scheepsagenten ¹ f) Maritieme expediteursdiensten g) Verhuur van schepen met bemanning (CPC 7213) h) Duwen en slepen (CPC 7214) i) Ondersteunende diensten voor zeevervoer (deel van CPC 745) j) Andere ondersteunende en hulpdiensten (inclusief catering) (deel van CPC 749)	In HR: Niet geconsolideerd voor in- en uitklaring, diensten in verband met de opslag van containers, diensten van scheepsagenten en maritieme expediteursdiensten. Voor behandeling van zeevracht, opslag, andere ondersteunende en bijbehorende diensten (inclusief catering), duwen en slepen en ondersteunende diensten voor zeevervoer: geen, behalve dat van buitenlandse rechtspersonen wordt vereist dat zij een onderneming vestigen in Kroatië, waaraan op grond van een openbare aanbestedingsprocedure een concessie moet worden verleend door de havenautoriteit. Het aantal dienstverleners kan worden beperkt overeenkomstig de beperkingen van de havencapaciteit. In SI: In- en uitklaring alleen door in Slovenië gevestigde rechtspersonen (geen filialen). In FI: Diensten mogen alleen worden verstrekt door schepen die onder Finse vlag varen.

¹ Onder "diensten van scheepsagenten" wordt verstaan activiteiten waarbij de zakelijke belangen van een of meer scheepvaartlijnen of rederijen binnen een bepaald geografisch gebied door een agent worden behartigd voor de volgende doeleinden:

- marketing en verkoop van zeevervoer en aanverwante diensten, van de prijsopgave tot de facturering, alsmede het afgeven van vrachtbrieven namens de maatschappijen, het kopen en weer verkopen van de nodige aanverwante diensten, het opstellen van documenten en het verschaffen van bedrijfsinformatie;
- het optreden namens ondernemingen, het organiseren van de afroep van aanvragen om scheepsruimte of, indien nodig, het overnemen van vracht.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Hulpdiensten voor vervoer per spoor a) Vrachtbehandeling (deel van CPC 741) b) Opslag (deel van CPC 742) c) Bevrachtingsagenten (deel van CPC 748) d) Duwen en slepen (CPC 7113) e) Ondersteunende diensten voor vervoer per spoor (CPC 743) f) Andere ondersteunende en hulpdiensten (deel van CPC 749)	In BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). Participatie in Bulgaarse ondernemingen is beperkt tot 49 %. In CZ: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). In HR: Niet geconsolideerd voor duwen en slepen. In SI: In- en uitklaring alleen door in Slovenië gevestigde rechtspersonen (geen filialen).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
C. Hulpdiensten voor vervoer over de weg a) Vrachtbehandeling (deel van CPC 741) b) Opslag (deel van CPC 742) c) Bevrachtingsagenten (deel van CPC 748) d) Verhuur van vrachtauto's met chauffeur (CPC 7124) e) Ondersteunende diensten in verband met het vervoer over de weg (CPC 744)	In AT: Voor de verhuur van vrachtauto's met chauffeur kunnen alleen vergunningen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben. Nationaliteitsvereiste voor personen en aandeelhouders die gemachtigd zijn om een rechtspersoon of een partnerschap te vertegenwoordigen. In BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). Participatie in Bulgaarse ondernemingen is beperkt tot 49 %. Nationaliteitsvereiste. In CZ: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). In FI: Voor de verhuur van vrachtauto's met chauffeur is een vergunning vereist; maar er worden geen vergunningen verleend voor in het buitenland geregistreerde voertuigen. In HR: Niet geconsolideerd voor de verhuur van vrachtauto's met chauffeur. In MT: Nationaliteitsvereiste. In SI: In- en uitklaring alleen door in Slovenië gevestigde rechtspersonen (geen filialen).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
f) Andere ondersteunende en hulpdiensten (deel van CPC 749)	
D. Hulpdiensten voor luchtvervoerdiensten	
a) Grondafhandelingsdiensten (inclusief catering)	In de EU: Niet geconsolideerd, behalve wat markttoegang betreft. De categorieën activiteiten hangen af van de grootte van de luchthaven. Het aantal dienstverleners in een luchthaven kan worden beperkt naar gelang van de beschikbare ruimte; bij beperkingen om andere redenen moet het aantal dienstverleners minimaal twee bedragen. In BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).
b) Opslag (deel van CPC 742)	In BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). In PL: voor opslag van diepgevroren of gekoelde goederen en bulkopslag van vloeistoffen of gassen, hangen de categorieën activiteiten af van de grootte van de luchthaven. Het aantal dienstverleners in een luchthaven kan worden beperkt naar gelang van de beschikbare ruimte; bij beperkingen om andere redenen moet het aantal dienstverleners minimaal twee bedragen.
c) Bevrachtingsagenten (deel van CPC 748)	In CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Niet geconsolideerd. In BG: Buitenlandse personen mogen uitsluitend diensten verlenen via participatie in Bulgaarse ondernemingen met maximaal 49 % van de aandelen en via filialen. In SI: In- en uitklaring alleen door in Slovenië gevestigde rechtspersonen (geen filialen).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
d) Verhuur van vliegtuigen met bemanning (CPC 734)	In de EU: Luchtvaartuigen die door luchtvaartmaatschappijen uit de Unie worden gebruikt, moeten in de lidstaat van de Unie die de luchtvaartmaatschappij vergunning heeft verleend of, wanneer de lidstaat die de vergunning heeft verleend dat toestaat, elders in de Unie geregistreerd zijn. Soms worden alleen luchtvaartuigen geregistreerd die eigendom zijn van natuurlijke personen die aan specifieke nationaliteitscriteria voldoen, of van rechtspersonen die voldoen aan specifieke criteria betreffende eigendom van kapitaal en zeggenschap. Het luchtvaartuig moet worden geëxploiteerd door een luchtvaartmaatschappij die eigendom is van natuurlijke personen die aan specifieke nationaliteitscriteria voldoen, of van rechtspersonen die voldoen aan specifieke criteria betreffende eigendom van kapitaal en zeggenschap.
e) Verkoop en marketing f) Geautomatiseerd boekingssysteem (CRS)	In de EU: Wanneer verleners van CRS-diensten in Vietnam aan luchtvaartmaatschappijen van de Unie een behandeling toekennen die niet gelijkwaardig is aan die welke aan hen in de Unie wordt toegekend, of wanneer luchtvaartmaatschappijen in Vietnam aan verleners van CRS-diensten van de Unie een behandeling toekennen die niet gelijkwaardig is aan die welke aan hen in de Europese Unie wordt toegekend, kunnen er maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat verleners van CRS-diensten in de Unie aan Vietnamese luchtvaartmaatschappijen, respectievelijk dat luchtvaartmaatschappijen in de Unie aan Vietnamese verleners van CRS-diensten een gelijkwaardige behandeling toekennen. In BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).
E. Hulpdiensten voor vervoer van andere goederen dan brandstof via pijpleidingen ¹ a) Opslag van andere goederen dan brandstof vervoerd via pijpleidingen (deel van CPC 742)	Geen, behalve in AT: Nationaliteitsvereiste voor algemeen directeuren.

¹ Hulpdiensten voor het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.C.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
18. OVERIG VERVOER	
Gecombineerd vervoer	In alle lidstaten behalve AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Geen, behoudens de in deze lijst van verbintenissen opgenomen beperkingen die voor elk van de wijzen van vervoer gelden. In AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet geconsolideerd.
19. ENERGIEDIENSTEN	
A. Diensten in verband met mijnbouw (CPC 883) ¹	Geen, behalve CY. In CY: Wegens gebrek aan wederkerigheid behoudt Cyprus zich het recht voor om een vergunning te weigeren aan onderdanen van derde landen of entiteiten die onder zeggenschap staan van onderdanen van derde landen, voor activiteiten op het gebied van prospectie, exploratie en exploitatie van koolwaterstoffen. Entiteiten die een vergunning hebben verkregen voor activiteiten op het gebied van prospectie, exploratie en exploitatie van koolwaterstoffen, mogen zonder voorafgaande goedkeuring niet onder de directe of indirecte zeggenschap staan van een derde land of onderdanen van een derde land.

¹ Omvat de volgende diensten verleend voor een vast bedrag of op contractbasis: adviseurs en consultants met betrekking tot de mijnbouw, het exploitatierijp maken van terreinen, het installeren van booruitrusting, boren, boorkronen, bekledingsbuizen en exploitatiebuizen, modder-engineering en bevoorrading, controle van vaste stoffen, vissen en speciale operaties in de boorput, geologie van de bronnen en boorcontrole, het nemen van bodemonsters door middel van boren, het testen van bronnen, kabels, bevoorrading met en gebruik van opvulvloeistoffen (pekel), bevoorrading met en installatie van opvulinrichtingen, cementeren (pompen onder druk), stimulatie (breken, verzuren en pompen onder druk), nazicht en herstel van bronnen alsmede het opvullen en het uit gebruik nemen van bronnen.
Omvat niet de directe toegang tot of de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen.
Omvat niet het exploitatierijp maken van terreinen voor de winning van andere grondstoffen dan aardolie en gas (CPC 5115), dat is opgenomen onder 8.
BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Vervoer van brandstoffen via pijpleidingen (CPC 7131)	In AT, BE, BG, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. In CY: Niet geconsolideerd behalve voor de distributie van elektriciteit: Nationaliteits- en ingezetenschaapsvereiste.
C. Opslag van via pijpleidingen vervoerde brandstoffen (deel van CPC 742)	In PL: Het kan investeerders uit landen die energieleveranciers zijn, worden verboden zeggenschap over de activiteit te verkrijgen. Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).
D. Groothandel in vaste, vloeibare en gasvormige brandstoffen en aanverwante producten (CPC 62271) en groothandel in elektriciteit, stoom en warm water	In de EU: Niet geconsolideerd voor de groothandel in elektriciteit, stoom en warm water.
E. Detailhandel in motorbrandstoffen (CPC 613) F. Detailhandel in stookolie, gas in flessen, kool en hout (CPC 64297) en detailhandeldiensten inzake elektriciteit, gas (niet in flessen), stoom en heet water	In de EU: Niet geconsolideerd voor de detailhandel in motorbrandstoffen, elektriciteit, gas (niet in flessen), stoom en warm water. In BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Voor de detailhandel in motorbrandstoffen, flessengas, steenkool en brandhout wordt voor vergunningen voor warenhuizen (in FR alleen voor grote warenhuizen) wordt een onderzoek naar de economische behoefte gedaan. Belangrijkste criterium: het aantal bestaande warenhuizen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
G. Diensten in verband met de distributie van energie (CPC 887)	In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, HU, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, UK: Niet geconsolideerd, behalve voor advies (geen voor advies). In SI: Niet geconsolideerd, behalve voor diensten in verband met gasdistributie (geen voor gasdistributie).
20. ANDERE DIENSTEN, NIET ELDERS INGEDEELD	
a) Wassen, reinigen en verven (CPC 9701)	Geen
b) Haarverzorging (CPC 97021)	In CY: Nationaliteitsvereiste. In IT: Onderzoek naar de economische behoefte op basis van nationale behandeling. Een eventueel onderzoek naar de economische behoefte betreft een beperking van het aantal ondernemingen. Belangrijkste criterium: bevolking en concentratie van bestaande ondernemingen.
c) Cosmetische behandeling, manicure en pedicure (CPC 97022)	In IT: Onderzoek naar de economische behoefte op basis van nationale behandeling. Een eventueel onderzoek naar de economische behoefte betreft een beperking van het aantal ondernemingen. Belangrijkste criterium: bevolking en concentratie van bestaande ondernemingen.
d) Overige schoonheidsverzorging n.e.g. (CPC 97029)	In IT: Onderzoek naar de economische behoefte op basis van nationale behandeling. Een eventueel onderzoek naar de economische behoefte betreft een beperking van het aantal ondernemingen. Belangrijkste criterium: bevolking en concentratie van bestaande ondernemingen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
e) Kuuroorden en niet-therapeutische massages, voor zover die met het oog op ontspanning en lichamelijk welzijn en niet voor medische of revalidatiedoeleinden worden verstrekt ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	Geen
f) Telecommunicatieverbinding (CPC 7543)	Geen.

¹ Therapeutische massages en thermale kuren vallen onder 6.A.h) Artsen en tandartsen, 6.A.j)2. Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel, en 13.A en 13.C Gezondheidszorg.

Specifieke verbintenissen overeenkomstig hoofdstuk 8 (Liberalisering van investeringen, handel in diensten en elektronische handel), afdeling D (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zaken)

1. In de in dit aanhangsel opgenomen lijst van verbintenissen zijn de sectoren opgenomen die overeenkomstig de artikelen 8.7 (Lijst van specifieke verbintenissen) en 8.12 (Lijst van specifieke verbintenissen) zijn geliberaliseerd en waarvoor overeenkomstig de artikelen 8.14 (Zakelijke bezoekers en binnen de onderneming overgeplaatste personen), 8.15 (Handelsvertegenwoordigers) en 8.16 (Dienstverleners op contractbasis) beperkingen gelden voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers en dienstverleners op contractbasis. Deze lijst bevat de volgende elementen:
 - a) de eerste kolom, waarin de sector of subsector wordt vermeld waarop beperkingen van toepassing zijn; en
 - b) de tweede kolom, waarin de toepasselijke beperkingen worden beschreven.

2. De Unie gaat voor zakelijke bezoekers of binnen een onderneming overgeplaatste personen in sectoren, die niet overeenkomstig de artikelen 8.4 (Markttoegang) en 8.10 (Markttoegang) zijn geliberaliseerd, geen verbintenissen aan.
3. De Unie gaat geen verbintenissen voor dienstverleners op contractbasis aan voor sectoren die niet zijn vermeld in artikel 8.16 (Contractuele dienstverleners).
4. Verbintenissen inzake zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen en dienstverleners op contractbasis zijn niet van toepassing indien de bedoeling of het gevolg van hun tijdelijke aanwezigheid is, dat zij zich met arbeids- of managementgeschillen of -onderhandelingen uiteenzetten, dan wel de uitkomst daarvan beïnvloeden.

5. De in dit aanhangsel opgenomen lijst van verbintenissen omvat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen, en vergunningsvereisten en -procedures die geen beperking in de zin van afdeling D (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zaken) vormen. Zelfs wanneer deze maatregelen (zoals een vergunningsverplichting, de verplichte erkenning van kwalificaties in gereguleerde sectoren, de verplichting om specifieke examens (inclusief taalexamens) af te leggen en de verplichting om een wettelijke verblijfplaats te hebben op het grondgebied waar de economische activiteit wordt uitgeoefend) niet in dit aanhangsel zijn opgenomen, zijn zij in elk geval van toepassing op zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen en dienstverleners op contractbasis van Vietnam.
6. Alle verplichtingen in de wet- en regelgeving van de Unie aangaande binnenkomst, verblijf, arbeid en sociale zekerheid, inclusief regelingen betreffende verblijfsduur, minimumloon en collectieve loonovereenkomsten, blijven van toepassing, ook al zijn deze niet in dit aanhangsel opgenomen.
7. Overeenkomstig artikel 8.1 (Doelstellingen en toepassingsgebied), lid 6, omvat de in dit aanhangsel opgenomen lijst van verbintenissen geen maatregelen betreffende door een partij toegekende subsidies.

8. De in dit aanhangsel gespecificeerde lijst van verbintenissen doet geen afbreuk aan overheidsmonopolies en exclusieve rechten als beschreven in de lijst van verbintenissen inzake liberalisering van investeringen zoals vervat in aanhangsel 8-A-2.
9. In sectoren waar onderzoek naar de economische behoefte wordt gedaan, is het belangrijkste criterium de beoordeling van de relevante marktsituatie in de lidstaat of de regio waar de dienst zal worden verleend, onder meer met betrekking tot het aantal bestaande dienstverleners en de gevolgen voor die dienstverleners.
10. De rechten en verplichtingen die voortvloeien uit deze overeenkomst, met inbegrip van de lijst van in dit aanhangsel vermelde verbintenissen, hebben geen directe werking, en er vloeien niet rechtstreeks rechten voor natuurlijke of rechtspersonen uit voort.
11. Voor alle duidelijkheid: de in dit aanhangsel opgenomen lijst van verbintenissen is enkel van toepassing op de grondgebieden waarop het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie van toepassing zijn en onder de in deze verdragen neergelegde voorwaarden, en is enkel relevant in de context van de handelsbetrekkingen tussen de Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Vietnam, anderzijds. De lijst laat de rechten en verplichtingen van lidstaten die voortvloeien uit het EU-recht, onverlet.
12. De Unie gaat in voorkomend geval al naar gelang de lidstaat onderscheiden verbintenissen aan.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
ALLE SECTOREN	Toepassingsgebied van binnen de onderneming overgeplaatste personen In BG: Het aantal binnen een onderneming overgeplaatste personen mag niet meer dan 10 % bedragen van het gemiddelde jaarlijkse aantal burgers van de Unie dat de desbetreffende Bulgaarse rechtspersoon in dienst heeft. Wanneer het aantal werknemers minder dan 100 bedraagt, mag het aantal binnen de onderneming overgeplaatste personen, mits daarvoor een vergunning wordt verleend, meer dan 10 procent van het totale aantal werknemers bedragen. In HU: Niet geconsolideerd voor natuurlijke personen die partner waren in een Vietnamese rechtspersoon.
ALLE SECTOREN	Trainees In AT, DE, ES, FR, HU, LT, SK: De stage moet verband houden met de verkregen universitaire graad.
ALLE SECTOREN	Algemeen directeurs en auditors In AT: Algemeen directeurs van filialen van entiteiten met rechtspersoonlijkheid moeten ingezetene zijn van Oostenrijk. Natuurlijke personen die binnen een entiteit met rechtspersoonlijkheid of filiaal verantwoordelijk zijn voor de naleving van de Oostenrijkse handelswetgeving, moeten een verblijfplaats in Oostenrijk hebben.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In FI: Een buitenlander die als particulier een onderneming heeft, moet over een handelsvergunning beschikken en moet permanent ingezetene zijn van de Unie. Voor alle sectoren, behalve voor telecommunicatie, geldt voor de algemeen directeur van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid een ingezetenschapsvereiste. Voor de sector telecommunicatie moet de algemeen directeur permanent ingezetene zijn van Finland. In FR: Wanneer de algemeen directeur van een industriële, commerciële of ambachtelijke activiteit geen verblijfsvergunning heeft, is speciale toestemming vereist. In RO: De meerderheid van de auditors van commerciële ondernemingen, alsmede hun plaatsvervangers, moeten Roemeens staatsburger zijn. In SE: De algemeen directeur van een entiteit met rechtspersoonlijkheid of een filiaal moet ingezetene zijn van Zweden.
ALLE SECTOREN	Erkenning In de EU: De richtlijnen van de Unie betreffende de wederzijdse erkenning van diploma's zijn uitsluitend van toepassing op burgers van de Unie. Het recht om in de ene lidstaat van de Unie een gereguleerd beroep uit te oefenen, geeft niet het recht tot uitoefening van dat beroep in een andere lidstaat¹.

¹ De kwalificaties van onderdanen van een land dat niet tot de Unie behoort kunnen slechts in de hele EU worden erkend als er in het kader van artikel 8.22 (Wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties) een overeenkomst inzake wederzijdse erkenning wordt gesloten.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
4. INDUSTRIE ¹	
H. Uitgeverijen, drukkerijen, reproductie van opgenomen media (ISIC rev. 3.1: 22), m.u.v. voor een vast bedrag of op contractbasis ²	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In IT: Nationaliteitsvereiste voor uitgevers. In HR: Ingezetenschap verplicht voor uitgevers. In PL: Nationaliteitsvereiste voor de hoofdredacteur van kranten en tijdschriften. In SE: Ingezetenschapsvereiste voor uitgevers en eigenaars van uitgeverijen en drukkerijen.
6. ZAKELIJKE DIENSTEN	
A. Vrije beroepen	

¹ Onder deze sector vallen niet de adviseurs en consultants ten aanzien van de industrie, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.h).

² Uitgeven en drukken voor een vast bedrag of op contractbasis zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.p).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
a) Rechtskundige diensten (CPC 861) ¹ m.u.v. diensten van rechtskundig advies, juridische documentatie en certificering die worden verleend door beoefenaars van juridische beroepen die met publieke functies zijn belast, zoals notarissen, gerechtsdeurwaarders " <i>huissiers de justice</i> " of andere " <i>officiers public et ministériels</i> ".	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT, CY, ES, EL, LT, MT, PL, RO, SK: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor de beoefening van het interne recht (EU-recht en recht lidstaat), geldt een nationaliteitsvereiste. Voor ES kan door de bevoegde instanties ontheffing worden verleend. In BE, FI, LU: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor rechtskundige vertegenwoordiging, gelden een nationaliteits- en een ingezetenschapsvereiste. In BE geldt voor vertegenwoordiging voor het Hof van Cassatie in andere dan strafzaken een quotaregeling. In BG: Vietnamese advocaten mogen alleen onderdanen van Vietnam rechtskundig vertegenwoordigen in wederkerigheid en samenwerking met een Bulgaarse advocaat. Voor rechtskundige bemiddeling is permanent ingezetenschap in Bulgarije vereist. In DK: Uitsluitend advocaten met een Deense vergunning mogen rechtskundig advies verstrekken. Om een Deense vergunning te verkrijgen, moet een Deens juridisch examen worden afgelegd.

¹ Omvat rechtskundig advies en rechtskundige vertegenwoordiging, arbitrage en bemiddeling, juridische documentatie en certificering. Verlening van rechtskundige diensten is uitsluitend toegestaan met betrekking tot internationaal publiekrecht, EU-recht en het recht van de jurisdicties waar de dienstverlener of zijn personeel gekwalificeerd is als advocaat, en is, net als andere diensten, onderworpen aan vergunningsvereisten en -procedures die van toepassing zijn in de lidstaten van de Unie. Voor advocaten die rechtskundige diensten verlenen met betrekking tot internationaal publiekrecht en buitenlands recht, kunnen deze vergunningsvereisten en -procedures onder meer de vorm aannemen van de naleving van plaatselijke beroepscode, gebruik van de titel uit het eigen land (tenzij erkenning met de titel in het gastland werd verkregen), vereisten in verband met verzekeringen, gewone registratie bij de balie van het gastland of een vereenvoudigde toegang tot de balie van het gastland via een bekwaamheidstest en een wettelijk of professioneel domicilie in het gastland. Rechtskundige diensten met betrekking tot EU-recht moeten in principe worden verleend door of via een volledig gekwalificeerde advocaat die in een lidstaat van de Unie tot de balie is toegelaten en persoonlijk optreedt, en rechtskundige diensten met betrekking tot het recht van een lidstaat van de Unie moeten in principe worden uitgevoerd door of via een volledig gekwalificeerde advocaat die in die lidstaat tot de balie is toegelaten en persoonlijk optreedt. Voor vertegenwoordiging voor rechtbanken en andere bevoegde instanties in de Unie kan daarom volledige toelating tot de balie in de betrokken lidstaat van de Unie noodzakelijk zijn aangezien dat de beoefening van het EU-recht en van het nationale procesrecht inhoudt. Niettemin mogen buitenlandse advocaten die niet ten volle tot de balie zijn toegelaten in bepaalde lidstaten in civielrechtelijke procedures een partij vertegenwoordigen die onderdaan is van of behoort tot de staat waarin de advocaat gemachtigd is zijn beroep uit te oefenen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In FR: Voor de toegang van advocaten tot het beroep van "<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>" en "<i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i>" gelden quota en een nationaliteitsvereiste. In HR: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor rechtskundige vertegenwoordiging, geldt een nationaliteitsvereiste (Kroatisch staatsburgerschap of, na toetreding tot de Unie, staatsburgerschap van een EU-lidstaat). In HU: Voor de volledige toelating tot de balie gelden een nationaliteits- en een ingezetenschapsvereiste. Voor buitenlandse advocaten is rechtskundige dienstverlening beperkt tot het verstrekken van rechtskundig advies, dat moet plaatsvinden op basis van een samenwerkingscontract met een Hongaarse advocaat of een Hongaars advocatenkantoor. In LU: Nationaliteitsvereiste voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot Luxemburgs en EU-recht. In LV: Nationaliteitsvereiste voor beëdigde advocaten, aan wie rechtskundige vertegenwoordiging in strafzaken voorbehouden is. In SE: Voor toelating tot de balie, die alleen noodzakelijk is om de Zweedse titel "advokat" te mogen voeren, is ingezetenschap vereist.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In SI: Voor vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties tegen betaling is commerciële aanwezigheid in Slovenië vereist, tenzij buitenlandse advocaten in het register worden opgenomen onder de beroepstitel van hun thuisland en zij werken met een advocaat die gerechtigd is in Slovenië de rechtspraak te beoefenen onder de Sloveense titel "advocaat" ("odvetnik"). Alle advocaten (die met de Sloveense titel "odvetnik" en die met de beroepstitel van hun land) moeten zich inschrijven in het advocatenregister. Alle advocaten moeten lid zijn van de balie.
b) 1. Boekhoudkundige diensten (CPC 86212 andere dan "accountancydiensten", CPC 86213, CPC 86219 en CPC 86220)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In FR: Voor het verlenen van boekhoudkundige diensten moet toestemming worden verkregen van de minister van Economie, Financiën en Industrie, in overleg met de minister van Buitenlandse Zaken. Maximaal ingezetenschaarsvereiste: vijf jaar ingezetenschap.
b) 2. Accountancydiensten (CPC 86211 en 86212 andere dan boekhoudkundige diensten)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Nationaliteitsvereiste voor vertegenwoordiging bij bevoegde instanties en voor het verrichten van audits die in specifieke Oostenrijkse wetgeving (bv. vennootschapswetgeving, beurswetgeving, bankwetgeving enz.) zijn voorzien. In aanvulling op de horizontale verbintenissen op verzoek van een afnemer mogen auditors tijdelijk naar het grondgebied van Oostenrijk komen teneinde een specifieke dienst te verrichten. In de regel moet het zwaartepunt wat de beroepswerkzaamheden betreft (commerciële aanwezigheid) van natuurlijke personen die auditdiensten verlenen evenwel in Oostenrijk gevestigd zijn.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In DK: Ingezetenschap verplicht. In EL: Nationaliteitsvereiste voor wettelijk erkende auditors. In ES: Nationaliteitsvereiste voor wettelijk erkende auditors en voor administrateurs, directeuren en partners van ondernemingen andere dan die waarop Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en van de Raad van toepassing is ("8e richtlijn inzake het vennootschapsrecht") van toepassing is. In HR: Enkel gecertificeerde auditors die over een officieel door de Kroatische Kamer van Auditors erkende vergunning beschikken, mogen auditdiensten verlenen. In FI: Minstens één van de auditors van een Finse vennootschap moet ingezetene zijn. In IT: Nationaliteitsvereiste voor administrateurs, directeuren en partners van ondernemingen andere dan die waarop Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en van de Raad van toepassing is ("8e richtlijn inzake het vennootschapsrecht") van toepassing is. Ingezetenschap verplicht voor zelfstandige auditors.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In LV: De aandeelhouder of de directeur van een firma moet een in Letland beëdigde auditor zijn. Beëdigde auditors moeten ten minste 25 jaar oud zijn, en a) een universitair diploma in de economie hebben, of in een ander vak wanneer een basisexamen economie is gehaald; b) ten minste drie jaar ervaring op het gebied van accountancy hebben, die erkend wordt door de Letse orde van beëdigde auditor; c) toelatingsexamen gedaan hebben en zijn toegelaten als beëdigd auditor overeenkomstig de eisen van de Letse orde van beëdigde auditors; d) van onbesproken gedrag zijn. In SE: Alleen in Zweden erkende auditors mogen wettelijk voorgeschreven audits uitvoeren binnen bepaalde rechtspersonen, zoals alle vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid. Ingezetenschap is verplicht voor erkenning.
c) Belastingadvies (CPC 863) ¹	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Nationaliteitsvereiste voor vertegenwoordiging bij bevoegde instanties. In BG, SI: Nationaliteitsvereiste voor specialisten. In HU: Ingezetenschap verplicht.

¹ Omvat niet: rechtskundig advies en rechtskundige vertegenwoordiging in belastingaangelegenheden. Deze zijn opgenomen onder 6.A.a) Rechtskundige diensten.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
d) Architecten en e) Diensten van stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten (CPC 8671 en CPC 8674)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In EE: Ten minste een van de verantwoordelijke personen (projectmanager of consulent) moet ingezetene zijn van Estland. In BG: Buitenlandse specialisten moeten minstens twee jaar bouwervaring hebben. Nationaliteitsvereiste voor stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten. In EL, HR, HU, SK: Ingezetenschap verplicht. In FR: Het gebruik van een beroepstitel door in derde landen gekwalificeerde beroepsbeoefenaars is niet toegestaan, behalve indien een verdrag van wederzijdse erkenning hierin voorziet. In FR: Nationaliteitsvereiste, tenzij de minister ontheffing verleent. Alleen voor architecten: Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Commerciële aanwezigheid vereist. In BG: Alleen natuurlijke personen hebben toegang, mits hun technische kwalificaties en accreditatie worden erkend door een beroepsvereniging in Bulgarije. In CY, PT: Nationaliteitsvereiste In MT, PL: Niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	Voor dienstverleners op contractbasis: Alleen voor architecten: In FI: Natuurlijke personen moeten aantonen dat zij beschikken over speciale kennis die relevant is voor de verleende dienst. In BG, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Onderzoek naar de economische behoefte. In AT: Uitsluitend planning, waarvoor: onderzoek naar de economische behoefte. In HR, HU, SK: Ingezetenschap verplicht. In CY: Niet geconsolideerd.
f) Diensten van ingenieurs en g) Geïntegreerde diensten van ingenieurs (CPC 8672 en CPC 8673)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In EE: Ten minste een van de verantwoordelijke personen (projectmanager of consulent) moet ingezetene zijn van Estland. In BG: Buitenlandse specialisten moeten minstens twee jaar bouwervaring hebben. In CZ, HR, SK: Ingezetenschap verplicht. In EL, HU: Ingezetenschapsvereiste (voor CPC 8673 geldt alleen een ingezetenschapsvereiste voor trainees). In CY: Nationaliteitsvereiste.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	Uitsluitend voor geïntegreerde diensten van ingenieurs: In AT: Commerciële aanwezigheid vereist. In BG: Alleen natuurlijke personen hebben toegang, mits hun technische kwalificaties en accreditatie worden erkend door een beroepsvereniging in Bulgarije. Voor accreditatie gelden de volgende criteria: in Bulgarije erkende technische kwalificatie; ervaring op het gebied van de bouw; de afgelopen twee jaar moeten projecten zijn uitgevoerd; personeels- en technische capaciteit. In CY, CZ, MT, PL, RO: Niet geconsolideerd. Voor dienstverleners op contractbasis: Uitsluitend voor ingenieurs: In FI: Natuurlijke personen moeten aantonen dat zij beschikken over speciale kennis die relevant is voor de verleende dienst. In BG, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Onderzoek naar de economische behoefte. In AT: Uitsluitend planning, waarvoor: onderzoek naar de economische behoefte. In HR, HU: Ingezetenschap verplicht. In CY: Niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
h) Artsen (psychologen daaronder begrepen) en tandartsen (CPC 9312 en deel van CPC 85201)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Niet geconsolideerd voor artsen en tandartsen andere dan psychologen en psychotherapeuten. In CY, EL: Nationaliteitsvereiste In CZ, IT, SK: Ingezetenschap verplicht. In CZ, LT, SK: Voor buitenlandse natuurlijke personen is toestemming van de bevoegde instanties vereist. In BE, LU: Wat stagiairs betreft, is toestemming van de bevoegde instanties vereist voor buitenlandse natuurlijke personen. In MT: Nationaliteitsvereiste. In DE: Nationaliteitsvereiste; daarvan kan in bepaalde gevallen, bij wijze van uitzondering, in het belang van de volksgezondheid ontheffing worden verleend. In DK: Mits aan het ingezetenschapsvereiste is voldaan, kan voor maximaal 18 maanden beperkte toestemming voor het vervullen van een bepaalde functie worden gegeven. In FR: Nationaliteitsvereiste. Toegang is evenwel mogelijk binnen jaarlijks vastgestelde quota. In HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In LV: Nationaliteitsvereiste voor diensten van artsen en tandartsen. Buitenlanders die een medisch beroep willen uitoefenen, hebben toestemming nodig van de lokale volksgezondheidsinstanties; deze wordt gegeven naar gelang van de economische behoefte aan artsen en tandartsen in een bepaalde regio. In PL: Buitenlanders hebben een vergunning nodig voor het uitoefenen van een medisch beroep. Buitenlandse artsen hebben beperkt kiesrecht binnen de beroepsvereniging. Nationaliteitsvereiste. In PT: Ingezetenschap verplicht voor psychologen. Nationaliteitsvereiste In BG, FI, RO: Niet geconsolideerd.
i) Dierenartsen (CPC 932)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In BG, DE, EL, FR, HR, HU: Nationaliteitsvereiste. In CY,CZ, SK: Nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste. In IT: Ingezetenschap verplicht. In PL: Nationaliteitsvereiste. Buitenlandse personen kunnen een vergunning aanvragen om hun beroep uit te oefenen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
j) 1. Verloskundigen (deel van CPC 93191)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In BG, CZ, CY, EE, HU, RO, SI: Niet geconsolideerd. In AT: Om in Oostenrijk een beroepspraktijk op te zetten, moet de betrokkene voordien het beroep gedurende ten minste drie jaar hebben uitgeoefend. In BE, LU: Wat stagiairs betreft, is voor buitenlandse natuurlijke personen toestemming van de bevoegde instanties vereist. In FR: Nationaliteitsvereiste. Toegang is evenwel mogelijk binnen jaarlijks vastgestelde quota. In IT: Ingezetenschap verplicht. In LT: Voor buitenlandse natuurlijke personen is toestemming van de bevoegde instanties vereist. In LV: De economische behoefte wordt vastgesteld op basis van het totale aantal door de lokale volksgezondheidsinstanties erkende verloskundigen in een bepaalde regio. In PL: Nationaliteitsvereiste. Buitenlandse personen kunnen een vergunning aanvragen om hun beroep uit te oefenen. In SK: Ingezetenschap verplicht. In HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
j) 2. Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel (deel van CPC 93191)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In BG, CZ, EE, ES, HU, MT, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd. In AT: Om in Oostenrijk een beroepspraktijk op te zetten, moeten natuurlijke personen het betrokken beroep vóór het opzetten van de professionele praktijk gedurende ten minste drie jaar hebben uitgeoefend. In BE, FR, LU: Wat stagiairs betreft, is voor buitenlandse natuurlijke personen toestemming van de bevoegde instanties vereist. In CY, EL, PT, PL: Nationaliteitsvereiste In DK: Mits aan het ingezetenschapsvereiste is voldaan, kan voor maximaal 18 maanden beperkte toestemming voor het vervullen van een bepaalde functie worden gegeven. In EL, IT: Onderzoek naar de economische behoefte. Het besluit is afhankelijk van regionale vacatures en tekorten. In HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist. In LT: Voor buitenlandse natuurlijke personen is toestemming van de bevoegde instanties vereist. In LV: Nationaliteitsvereiste. Alleen natuurlijke personen hebben toegang. De economische behoefte wordt vastgesteld op basis van het totale aantal door de lokale volksgezondheidsinstanties toegelaten verpleegkundigen in een bepaalde regio.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
k) Detailhandel in farmaceutische producten en detailhandel in medische en orthopedische goederen (CPC 63211) en andere diensten van apothekers ¹	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In FR: Nationaliteitsvereiste. Binnen vastgestelde quota kan evenwel toegang worden verleend aan Vietnamese onderdanen, mits de dienstverlener een Franse graad in de farmacie bezit. In CY, DE, EL, SK: Nationaliteitsvereiste. In HU: Nationaliteitsvereiste, behalve voor detailhandel in farmaceutische producten en detailhandel in medische en orthopedische goederen (CPC 63211). In IT, PT: Ingezetenschap verplicht. In LT: Voor buitenlandse natuurlijke personen is toestemming van de bevoegde instanties vereist. In SK: Ingezetenschapsvereiste
B. Diensten in verband met computers (CPC 84)	Voor dienstverleners op contractbasis: In AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, RO, SK, UK: Onderzoek naar de economische behoefte. In HR: Ingezetenschap verplicht.
D. Vastgoeddiensten ²	

¹ Het verstrekken van geneesmiddelen aan het grote publiek is, net als het verlenen van andere diensten, onderworpen aan de vergunnings- en kwalificatievereisten en -procedures die in de lidstaten van de Unie gelden. In de regel is deze activiteit aan apothekers voorbehouden. In een aantal lidstaten is alleen het verstrekken van geneesmiddelen op voorschrift aan apothekers voorbehouden.

² De betrokken dienst houdt verband met het beroep van makelaar in onroerend goed en heeft geen gevolgen voor de rechten van of beperkingen voor natuurlijke en rechtspersonen die onroerend goed kopen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
a) Van eigen of geleased onroerend goed (CPC 821)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In CY, LV, MT, SI: Nationaliteitsvereiste. In FR,HU, IT, PT: Ingezetenschap verplicht.
b) Voor een vast bedrag of op contractbasis (CPC 822)	In CY, LV, MT, SI: Nationaliteitsvereiste. In DK: Ingezetenschapsvereiste, tenzij de Deense kamer van koophandel hiervoor ontheffing verleent. In FR, HU, IT, PT: Ingezetenschap verplicht.
E. Verhuur/lease zonder bedieningspersoneel	
e) Consumentenartikelen (CPC 832)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In de EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor trainees.
f) Verhuur van telecommunicatieapparatuur (CPC 7541)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In de EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor trainees.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
F. Andere zakelijke diensten	
e) Technische testen en toetsen (CPC 8676)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Commerciële aanwezigheid vereist. In CY: Nationaliteitsvereiste. In CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Niet geconsolideerd. In IT, PT: Ingezetenschap verplicht voor biologen en chemisch analisten.
f) Adviseurs en consultants op het gebied van landbouw, jacht en bosbouw (deel van CPC 881)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Commerciële aanwezigheid vereist. In IT: Nationaliteitsvereiste voor agronomen en " <i>periti agrari</i> ". In CY, EE, MT, RO, SI: Niet geconsolideerd.
j) 2. Beveiligingsdiensten (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 en CPC 87305)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Commerciële aanwezigheid vereist. In BE: Nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste voor leidinggevend personeel. In DK: Nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste voor bestuurders. Niet-geconsolideerd voor diensten in verband met de bewaking van vliegvelden.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In ES, PT: Nationaliteitsvereiste voor gespecialiseerd personeel. In FR: Nationaliteitsvereiste voor (algemeen) directeuren. In IT: Nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste voor de noodzakelijke vergunning voor beveiligings- en bewakingsdiensten en waardetransporten. In BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.
k) Aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen (CPC 8675)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In BG: Nationaliteitsvereiste voor specialisten. In DE: Nationaliteitsvereiste voor door de overheid aangestelde landmeters. In FR: Nationaliteitsvereiste voor landmeetactiviteiten in verband met het vaststellen van eigendomsrechten en wetgeving inzake grondbezit. In IT, PT: Ingezetenschap verplicht.
l) 1. Onderhoud en reparatie van schepen (deel van CPC 8868)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In MT: Nationaliteitsvereiste.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
l) 2. Onderhoud en reparatie van spoorwagematerieel (deel van CPC 8868)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In LV: Nationaliteitsvereiste.
l) 3. Onderhoud en reparatie van auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en wegtransportmiddelen (CPC 6112, CPC 6122, deel van CPC 8867 en deel van CPC 8868)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In de EU: Voor onderhoud en reparatie van auto's, motorfietsen en sneeuwscooters: nationaliteitsvereiste voor specialisten en trainees.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
l) 5. Onderhoud en reparatie van producten van metaal, machines (behalve kantoormachines), toestellen (behalve transportmiddelen en kantoortoestellen) en consumentenartikelen ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 en CPC 8866)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In de EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor afgestudeerde stagiairs, behalve voor: in AT voor CPC 633, 8861-8866; in BE, DE, DK, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, UK voor CPC 633, 8861, 8866; in BG voor reparatie van consumentenartikelen (behalve sieraden): CPC 63301, 63302, deel van CPC 63303, 63304, 63309; in CZ, SK voor CPC 633, 8861-8865; in EE, FI, LV, LT voor CPC 633, 8861-8866; en in SI voor CPC 633, 8861, 8866.
m) Reiniging van gebouwen (CPC 874)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: Nationaliteitsvereiste voor specialisten.

¹ Onderhoud en reparatie van transportmiddelen (CPC 6112, 6122, 8867 en CPC 8868) zijn opgenomen onder 6.F l)1. tot en met 6.F.l)4.
Onderhoud en reparatie van kantoormachines en -toestellen, inclusief computers (CPC 845), zijn opgenomen onder 6.B. Diensten in verband met computers.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
n) Fotografie (CPC 875)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In HR, LV: Nationaliteitsvereiste voor gespecialiseerde fotografie. In PL: Nationaliteitsvereiste voor luchtfotografie.
p) Drukkerijen en uitgeverijen (CPC 88442)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In BG, CY, CZ, MT, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd. In HR: Ingezetenschap verplicht voor uitgevers. In SE: Ingezetenschapsvereiste voor uitgevers en eigenaars van uitgeverijen en drukkerijen.
q) Organisatie van congressen (deel van CPC 87909)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In SI: Nationaliteitsvereiste.
r) 1. Vertalers en tolken (CPC 87905)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In DK: Ingezetenschapsvereiste voor erkende vertalers en tolken, tenzij de Deense kamer van koophandel ontheffing verleent. In FI: Ingezetenschap vereist voor beëdigde vertalers.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
r) 3. Incassobureaus (CPC 87902)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In BE, EL, IT: Nationaliteitsvereiste.
r) 4. Kredietrapportage (CPC 87901)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In BE, EL, IT: Nationaliteitsvereiste.
r) 5. Vermenigvuldigen van teksten (CPC 87904) ¹	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In de EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor trainees.
8. BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 en CPC 518)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In BG: Buitenlandse specialisten moeten minstens twee jaar bouwervaring hebben.

¹ Omvat niet drukkerijen, die onder CPC 88442 vallen en zijn opgenomen onder 6.F.p).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
9. HANDEL (behalve de handel in wapens, munitie en oorlogsmaterieel)	
C. Detailhandel ¹	
c) Detailhandel in voedingsmiddelen (CPC 631)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In FR: Nationaliteitsvereiste voor tabakshandelaren ("buralistes").
10. ONDERWIJSDIENSTE N (alleen particulier gefinancierd)	

¹ Omvat niet onderhoud en reparatie, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.B. en 6.F.I).
Omvat geen detailhandel in energieproducten, die is opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.E en 19.F.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
A. Basisonderwijs (CPC 921)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In CY, EL: Nationaliteitsvereiste voor leraren. In FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen onderdanen van Vietnam evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven. In IT: Nationaliteitsvereiste voor dienstverleners die staatsdiploma's mogen afgeven.
B. Voortgezet onderwijs (CPC 922)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In CY, EL: Nationaliteitsvereiste voor leraren. In FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen onderdanen van Vietnam evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven. In IT: Nationaliteitsvereiste voor dienstverleners die staatsdiploma's mogen afgeven. In LV: Nationaliteitsvereiste voor voortgezet technisch en beroepsonderwijs voor gehandicapte leerlingen (CPC 9224).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
C. Hoger onderwijs(CPC 923)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In CZ, SK: Nationaliteitsvereiste voor hoger onderwijs, behalve voor postsecundair technisch en beroepsonderwijs (CPC 92310). In CY: Nationaliteitsvereisten voor leraren. In FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen onderdanen van Vietnam evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven. In IT: Nationaliteitsvereiste voor dienstverleners die staatsdiploma's mogen afgeven. Voor dienstverleners op contractbasis; Alleen voor particulier gefinancierde diensten. In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HR, HU, IE, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. In LU: Alleen voor universitaire hoogleraren.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In FR: Alleen voor universitaire hoogleraren. De hoogleraren moeten een arbeidscontract hebben bij een universiteit of instelling voor hoger onderwijs. Onderzoek naar de economische behoefte, tenzij die hoogleraren rechtstreeks worden aangewezen door de minister voor hoger onderwijs. De werkvergunning wordt afgegeven voor een periode van maximaal negen maanden, maar kan worden verlengd voor de duur van het contract. De aanwervende instelling moet een belasting betalen aan het "<i>Office Français de l'Immigration et de l'Intégration</i>" (OFII). In SE: Zweden behoudt zich het recht voor maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot door de overheid erkende onderwijsdienstverleners. Dit voorbehoud geldt voor door de overheid en particulier gefinancierde onderwijsdienstverleners die een of andere vorm van overheidssteun ontvangen, bijvoorbeeld door de staat erkende verleners van onderwijsdiensten, verleners van onderwijsdiensten onder staatstoezicht en onderwijs dat recht geeft op studie-ondersteuning.
Opleidingen betreffende vreemde talen	Voor dienstverleners op contractbasis; In FI, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd. In AT, DK, LT: Onderzoek naar de economische behoefte.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
Milieudiensten (CPC 94019409 ¹ , CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404 ² , deel van CPC 94060 ³ , CPC 9405, deel van CPC 9406 en CPC 9409)	Voor dienstverleners op contractbasis: In AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Onderzoek naar de economische behoefte.
12. FINANCIËLE DIENSTEN	
A. Verzekeringen en aanverwante diensten	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Het beheer van een filiaal moet in handen zijn van twee natuurlijke personen die ingezetenen van Oostenrijk zijn. In EE: Voor directe verzekeringen mag het bestuursorgaan van een verzekeringsmaatschappij die de vorm heeft van een aandelenvennootschap met Vietnamese kapitaalparticipatie, gedeeltelijk bestaan uit Vietnamese onderdanen, maar dat slechts in evenredigheid met de Vietnamese participatie; het aantal Vietnamese leden mag in geen geval hoger zijn dan de helft van het aantal leden van het bestuursorgaan. Het bestuurshoofd van een dochteronderneming of van een zelfstandige maatschappij moet permanent ingezetene zijn van Estland.

¹ Stemt overeen met afvalwaterinzameling en -behandeling.

² Stemt overeen met Reiniging van uitlaatgassen.

³ Stemt overeen met delen van Bescherming van natuur en landschap.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In ES: Ingezetenschapsvereiste voor actuarissen (of twee jaar ervaring). In FI: De algemeen directeuren en minstens één auditor van een verzekeringsonderneming moeten ingezetenen zijn van de Unie, tenzij door de bevoegde instanties ontheffing is verleend. De algemeen agent van een Vietnamese verzekeringsmaatschappij moet een ingezetene zijn van Finland, tenzij de onderneming haar hoofdkantoor in de Unie heeft. In HR: Ingezetenschap verplicht. In IT: Ingezetenschapsvereiste voor actuarissen.
B. Bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In BG: De uitvoerend directeuren en agenten moeten permanent ingezetenen zijn van Bulgarije. In FI: Een algemeen directeur en minstens één auditor van kredietinstellingen moeten ingezetenen zijn van de Europese Unie, tenzij door de dienst financieel toezicht ontheffing is verleend. De makelaar (individuele persoon) op een derivatenbeurs moet ingezetene zijn van de Europese Unie. In HR: Ingezetenschap verplicht. De raad van bestuur moet leiding geven aan de kredietinstelling vanaf het grondgebied van Kroatië. Minstens één lid van de raad van bestuur moet vloeiend Kroatisch spreken.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	In IT: "<i>Promotori di servizi finanziari</i>" (verkopers van financiële diensten) moeten ingezetene zijn van een lidstaat van de Europese Unie. In LT: Ten minste één directeur van een bank moet Litouws spreken en zijn/haar vaste verblijfplaats in Litouwen hebben. In PL: Nationaliteitsvereiste voor minstens één bankdirecteur.
13. GEZONDHEIDSZORG EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING (all een particulier gefinancierde diensten) A. Ziekenhuizen (CPC 9311) B. Ambulances (CPC 93192) C. Intramurale gezondheidszorg, andere dan verpleging in een ziekenhuis (CPC 93193)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In FR: Om toegang te krijgen tot managementfuncties is een vergunning vereist. Voor de vergunning wordt rekening gehouden met de beschikbaarheid van plaatselijke bestuurders. In HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist. In LV: Er wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd voor artsen, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel. In PL: Buitenlanders hebben een vergunning nodig voor het uitoefenen van een medisch beroep. Buitenlandse artsen hebben beperkt kiesrecht binnen de beroepsvereniging.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
E. Maatschappelijke dienstverlening (CPC 933)	
14. TOERISME EN DIENSTEN IN VERBAND MET REIZEN	
A. Hotel, restaurants en catering (CPC 641, CPC 642 en CPC 643) m.u.v. catering in de luchtvaart	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In BG: Wanneer de overheid (de staat of gemeenten) meer dan vijftig % van de aandelen van een Bulgaarse onderneming bezit, mag het aantal buitenlandse bestuurders het aantal Bulgaarse bestuurders niet overschrijden. In HR: Nationaliteitsvereiste voor gasten- en cateringdiensten in huishoudens en kleinschalige bedrijven op het platteland.
B. Reisbureaus en reisorganisatoren (inclusief reisleiders) (CPC 7471)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In BG: Wanneer de overheid (de staat of gemeenten) meer dan vijftig % van de aandelen van een Bulgaarse onderneming bezit, mag het aantal buitenlandse bestuurders het aantal Bulgaarse bestuurders niet overschrijden. In CY: Nationaliteitsvereiste. In HR: Goedkeuring van het Ministerie van Toerisme vereist voor de functie van kantoordirecteur.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
C. Toeristengidsen (CPC 7472)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In BG, CY, EL, ES, FR, HR, HU, IT, LT, MT, PL, PT, and SK: Nationaliteitsvereiste.
15. CULTUUR, SPORT EN RECREATIE (andere dan audiovisuele diensten)	
A. Amusement (inclusief theater, concerten, circussen en discotheken) (CPC 9619)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In FR: Om toegang te krijgen tot managementfuncties is een vergunning vereist. Nationaliteitsvereiste indien een vergunning voor meer dan twee jaar wordt verlangd. De artiesten moeten een arbeidscontract met een erkend amusementsbedrijf hebben. De werkvergunning wordt afgegeven voor een periode van maximaal negen maanden, maar kan worden verlengd voor de duur van het contract. Het amusementsbedrijf moet een belasting betalen aan het " <i>Office Français de l'Immigration et de l'Intégration</i> (OFII)".
16. VERVOER	
A. Zeevervoer	

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
a) Internationaal personenvervoer (CPC 7211 zonder nationale cabotage) b) Internationaal goederenvervoer (CPC 7212 zonder nationale cabotage)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In de EU: Nationaliteitsvereiste voor scheepsbemanningen. In AT, CY: Nationaliteitsvereiste voor de meerderheid van de algemeen directeuren.
D. Vervoer over de weg	
a) Personenvervoer (CPC 7121 en CPC 7122)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Nationaliteitsvereiste voor personen en aandeelhouders die gemachtigd zijn om een rechtspersoon of een partnerschap te vertegenwoordigen. In BG, MT: Nationaliteitsvereiste. In DK, HR: Nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste voor bestuurders.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) Goederenvervoer (CPC 7123, behalve vervoer van post- en koerierzendingen voor eigen rekening ¹)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Nationaliteitsvereiste voor personen en aandeelhouders die gemachtigd zijn om een rechtspersoon of een partnerschap te vertegenwoordigen. In BG, MT: Nationaliteitsvereiste. In HR: Nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste voor bestuurders.
E. Vervoer van goederen andere dan brandstof, via pijpleidingen ² (CPC 7139)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Nationaliteitsvereiste voor algemeen directeuren.

¹ Deel van CPC 71235, dat is opgenomen in COMMUNICATIE onder Post- en koeriersdiensten.

² Het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen is opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.B.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
17. HULPDIENTEN VOOR VERVOER ¹	
A. Hulpdiensten voor het zeevervoer	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Nationaliteitsvereiste voor de meerderheid van de algemeen directeuren.
a) Opslag (deel van CPC 742)	In BG, MT: Nationaliteitsvereiste.
b) In- en uitklaring	In DK: Ingezetenschap verplicht voor in- en uitklaring. In EL: Nationaliteitsvereiste voor in- en uitklaring. In IT: Ingezetenschapsvereiste voor " <i>raccomandatario marittimo</i> ".
c) Diensten in verband met de opslag van containers	
d) Maritieme diensten van scheepsagenten	
e) Maritieme expediteursdiensten	

¹ Omvat niet onderhoud en reparatie van transportmiddelen, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.1)1. tot en met 6.F.1)4.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
f) Verhuur van schepen met bemanning (CPC 7213) g) Duwen en slepen (CPC 7214) h) Ondersteunende diensten voor zeevervoer (deel van CPC 745) i) Andere ondersteunende en bijbehorende diensten (exclusief catering) (deel van CPC 749)	
D. Hulpdiensten voor vervoer over de weg d) Verhuur van vrachtauto's met chauffeur (CPC 7124)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Nationaliteitsvereiste voor personen en aandeelhouders die gemachtigd zijn om een rechtspersoon of een partnerschap te vertegenwoordigen. In BG, MT: Nationaliteitsvereiste.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
F. Hulpdiensten voor vervoer van andere goederen dan brandstof via pijpleidingen ¹ a) Opslag van andere goederen dan brandstof vervoerd via pijpleidingen (deel van CPC 742)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Nationaliteitsvereiste voor algemeen directeuren.
19. ENERGIEDIENSTEN	
A. Diensten in verband met mijnbouw (CPC 883) ²	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In SK: Ingezetenschap verplicht.

¹ Hulpdiensten voor het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.C.

² Omvat de volgende diensten verleend voor een vast bedrag of op contractbasis: adviseurs en consultants met betrekking tot de mijnbouw, het exploitatierijp maken van terreinen, het installeren van booruitrusting, boren, boorkronen, bekledingsbuizen en exploitatiebuizen, modder-engineering en bevoorrading, controle van vaste stoffen, vissen en speciale operaties in de boorput, geologie van de bronnen en boorcontrole, het nemen van bodemonsters door middel van boren, het testen van bronnen, kabels, bevoorrading met en gebruik van opvulvloeistoffen (pekel), bevoorrading met en installatie van opvulinrichtingen, cementeren (pompen onder druk), stimulatie (breken, verzuren en pompen onder druk), nazicht en herstel van bronnen, het opvullen en het uit gebruik nemen van bronnen.
Omvat niet de directe toegang tot of de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen.
Omvat niet het exploitatierijp maken van terreinen voor de winning van andere grondstoffen dan aardolie en gas (CPC 5115), dat is opgenomen onder 8.
BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
20. ANDERE DIENSTEN, NIET ELDERS INGEDEELD	
a) Wassen, reinigen en verven (CPC 9701)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In de EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor trainees.
b) Haarverzorging (CPC 97021)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor trainees. In alle lidstaten behalve AT: Niet geconsolideerd. In CY: Nationaliteitsvereiste.
c) Cosmetische behandeling, manicure en pedicure (CPC 97022)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor trainees. In alle lidstaten behalve AT: Niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
d) Overige schoonheidsverzorging n.e.g. (CPC 97029)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In AT: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor trainees. In alle lidstaten behalve AT: Niet geconsolideerd.
e) Kuuroorden en niet-therapeutische massages, voor zover die met het oog op ontspanning en lichamelijk welzijn en niet voor medische of revalidatiedoeleinden worden verstrekt ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	Voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers: In de EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor trainees.

¹ Therapeutische massages en thermale kuren vallen onder 6.A.h) Artsen en tandartsen, 6.A.j)2. Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel, en Gezondheidszorg (13.A en 13.C).

Lijst van specifieke verbintenissen van Vietnam

1. De lijst van specifieke verbintenissen van Vietnam is opgenomen in:
 - a) aanhangsel 8-B-1 (Specifieke verbintenissen inzake grensoverschrijdende dienstverlening en liberalisering van investeringen), en
 - b) aanhangsel 8-B-2 (Specifieke verbintenissen overeenkomstig hoofdstuk 8 (Liberalisering van investeringen, handel in diensten en elektronische handel), afdeling D (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zaken)).
2. De in punt 1 bedoelde aanhangsels maken integraal deel uit van deze bijlage.
3. De in hoofdstuk 8 (Liberalisering van investeringen, handel in diensten en elektronische handel) vastgestelde definities gelden ook voor deze bijlage.

4. Voor de vaststelling in de aanhangsels van de afzonderlijke sectoren en subsectoren van diensten:
- a) wordt onder "CPC" verstaan de "Central Products Classification" zoals vastgesteld in de "Statistical Papers, Series M, No 77, CPC prov, 1991" van het Bureau voor de statistiek van de Verenigde Naties;
 - b) wordt onder "CPC ver. 1.0" verstaan de "Central Products Classification", zoals vastgesteld in de "Statistical Papers, Series M, No.°77, CPC ver. 1.0, 1998" van het Bureau voor de Statistiek van de Verenigde Naties, en
 - c) wordt onder "ISIC rev 3.1" verstaan de "International Standard Industrial Classification of all Economic Activities", zoals vastgesteld in de "Statistical Papers, Series M, No. 4, ISIC REV 3.1, 2002" van het Bureau voor de Statistiek van de Verenigde Naties.

Specifieke verbintenissen inzake grensoverschrijdende dienstverlening en liberalisering van
investerings

1. De lijsten van verbintenissen zoals opgenomen in afdeling A (Lijst van specifieke verbintenissen in dienstensectoren) en afdeling B (Lijst van specifieke verbintenissen inzake liberalisering van investeringen in andere dan dienstensectoren) van dit aanhangsel vermelden de economische activiteiten die zijn geliberaliseerd ingevolge artikel 8.7 (Lijst van specifieke verbintenissen) en artikel 8.12 (Lijst van specifieke verbintenissen), alsmede -in de vorm van voorbehouden- de voor ondernemingen en investeerders uit de Unie voor die activiteiten, respectievelijk voor diensten en dienstverleners uit de Unie in die sectoren, geldende beperkingen inzake markttoegang, nationale behandeling en prestatievereisten, en aanvullende verbintenissen indien van toepassing.
2. Vietnam gaat geen verbintenissen aan met betrekking tot markttoegang, nationale behandeling of prestatievereisten in onder deze overeenkomst vallende sectoren en subsectoren die niet in de lijsten in dit aanhangsel zijn vermeld.

3. De lijst van verbintenissen in dit aanhangsel omvat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen, en vergunningsvereisten en -procedures die geen beperking inzake markttoegang of nationale behandeling vormen in de zin van de artikelen 8.4 (Markttoegang), 8.5 (Nationale behandeling), 8.8 (Prestatievereisten), 8.10 (Markttoegang) of 8.11 (Nationale behandeling). Die maatregelen, zoals een vergunningsverplichting, universeledienstverplichtingen, de verplichte erkenning van kwalificaties in gereguleerde sectoren, de verplichting om specifieke examens (inclusief taalexamens) af te leggen, en de non-discriminatieverplichting inzake bepaalde activiteiten die niet in beschermde milieuzones of gebieden van bijzonder historisch en artistiek belang mogen worden uitgeoefend, gelden in voorkomend geval in elk geval voor ondernemingen en investeerders respectievelijk diensten en dienstverleners uit de Unie, ook al zijn zij niet in dit aanhangsel opgenomen.
4. Artikel 8.8 (Prestatievereisten) is niet van toepassing op subsidies¹ die het bevorderen van het welzijn en de werkgelegenheid van etnische minderheden beogen.

¹ Voor alle duidelijkheid: de partijen verstaan, voor de toepassing van dit punt, de term "subsidies" zodanig dat deze voordelen omvat toegekend voor de ontwikkeling van etnische minderheden, zoals bijstand ter plaatse, opleidingen, bijstand voor onderzoek en ontwikkeling op technologisch gebied, marktinformatie en marktpromotie.

5. Voor alle duidelijkheid: onverminderd artikel 8.4 (Markttoegang) hoeven niet-discriminatoire vereisten inzake de soort rechtsvorm van een onderneming niet in de lijsten van verbintenissen inzake liberalisering van investeringen van dit aanhangsel te worden genoemd, om gehandhaafd of vastgesteld te kunnen worden.
6. Voor alle duidelijkheid: de volgende maatregelen die zijn vastgesteld of die worden gehandhaafd in andere dan dienstensectoren, worden geacht in overeenstemming met artikel 8.4 (Markttoegang) te zijn en hoeven niet in de lijsten van verbintenissen inzake liberalisering van investeringen te worden vermeld, om gehandhaafd of vastgesteld te kunnen worden: i) maatregelen inzake bestemmingsplannen en ruimtelijke ordening of voorschriften die gevolgen hebben voor de ontwikkeling of het gebruik van land, of andere maatregelen van dezelfde strekking; ii) maatregelen die beogen het behoud en de bescherming van de natuurlijke hulpbronnen en het milieu te verzekeren, met inbegrip van een beperking van de beschikbaarheid, het aantal en de reikwijdte van verleende concessies alsmede de instelling van moratoria of verboden.
7. De rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de lijsten in dit aanhangsel hebben geen directe werking, en er vloeien niet rechtstreeks rechten voor natuurlijke of rechtspersonen uit voort.

8. Wanneer Vietnam een voorbehoud in stand houdt op grond waarvan een dienstverlener of investeerder als voorwaarde voor het verrichten van een economische activiteit, het verlenen van diensten daaronder begrepen, op zijn grondgebied een burger, onderdaan, permanent ingezetene of ingezetene van zijn grondgebied moet zijn, geldt een in de verbintenissenlijst van aanhangsel 8-B-2 (Specifieke verbintenissen overeenkomstig afdeling D (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zaken) overeenkomstig artikel 8.2 (Definities) opgenomen voorbehoud met betrekking tot het tijdelijk verkeer van natuurlijke personen voor zover toepasbaar als voorbehoud met betrekking tot de verbintenissen inzake liberalisering van investeringen in dit aanhangsel overeenkomstig Artikel 8.7 (Lijst van specifieke verbintenissen).

ALLE SECTOREN	Tewerkstelling van buitenlanders 1. Niet geconsolideerd voor maatregelen die verband houden met de tewerkstelling van buitenlanders, tenzij anders is bepaald in afdeling D (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zaken). Verwerving van aandelen, effecten en openbare ondernemingen 2. Investeerders uit de Unie mogen kapitaal inbrengen door aandelen van Vietnamese ondernemingen te kopen. Ingeval van kapitaalinbreng door middel van aankoop van aandelen van commerciële banken die de vorm hebben van een aandelenvennootschap, of wat sectoren betreft waarvoor geen verbintenissen zijn aangegaan in deze lijst, mag het totale door buitenlandse investeerders in elke onderneming gehouden aandelenkapitaal niet meer dan 30 % van het geplaatste kapitaal van de onderneming bedragen, tenzij in de Vietnamese wet- en regelgeving anders is bepaald, of de bevoegde Vietnamese autoriteit overeenkomstig haar verplichtingen ingevolge overeenkomsten waarbij beide partijen partij zijn, anderszins heeft toegestaan. Voor de andere sectoren en subsectoren waarvoor verbintenissen zijn aangegaan in deze lijst, moet het door buitenlandse investeerders door verwerving in Vietnamese ondernemingen gehouden kapitaal qua omvang stroken met de in die lijst vermelde beperkingen inzake deelneming van buitenlands kapitaal. Tenzij in een specifieke sector of subsector van deze lijst anders is bepaald, bestaan er geen beperkingen inzake buitenlandse deelneming in openbare ondernemingen, met uitzondering van de volgende punten: – in sectoren waarvoor wet- en regelgeving van Vietnam beperkingen inzake buitenlandse deelnemingen voorschrijven, moet de buitenlandse deelneming in een openbare onderneming die beperkingen respecteren. – in sectoren waarin voor buitenlandse investeringen voorwaarden van toepassing zijn en de voorwaarden voor buitenlandse investeringen in die sectoren geen beperking inzake buitenlandse eigendom omvatten, mogen buitenlandse investeerders in totaal niet meer dan 49 % van het totale kapitaal van een openbare onderneming in handen hebben.
--------------------------	---

Organisatorische kwesties

3. Niet geconsolideerd voor de vestiging en exploitatie van coöperaties, vereniging van coöperaties, personeel in dienst van huishoudens en eenmanszaken.

Vertegenwoordigingskantoren van buitenlandse dienstverleners mogen zich vestigen in Vietnam, maar zij mogen zich niet bezighouden met rechtstreeks winstgevende activiteiten¹.

Tenzij anders vermeld voor elke specifieke sector of subsector van deze lijst, is de vestiging van filialen niet geconsolideerd. De behandeling die wordt toegepast ten aanzien van dochterondernemingen van rechtspersonen uit de Unie die naar Vietnamese recht zijn opgericht en die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging in Vietnam hebben, wordt niet uitgebreid tot filialen of agentschappen die in Vietnam door ondernemingen uit de Unie worden opgericht².

Overheidsbedrijven

4. Niet geconsolideerd voor privatisering, omvorming ("equitisation") of afstoting van activa door de overdracht of de afstoting van belangen of activa van overheidsbedrijven.

Openbare nutsbedrijven

5. Economische activiteiten die op nationaal of lokaal niveau als van openbaar nut worden beschouwd, voorwerp kunnen zijn van overheidsmonopolies of exclusieve rechten die aan particuliere aanbieders zijn toegekend.

¹ Een vertegenwoordigingskantoor is een ondergeschikte eenheid van een buitenlandse onderneming, gevestigd naar Vietnamese recht om kansen op het gebied van handel en toerisme te zoeken en te bevorderen, maar het mag zich niet bezighouden met rechtstreeks winstgevende activiteiten.

² Overeenkomstig het Burgerlijk wetboek van Vietnam worden deze dochterondernemingen beschouwd als rechtspersonen uit Vietnam.

	Grond en onroerend goed¹ 6. Niet geconsolideerd voor grondbezit, de verwerving van grondgebruiksrechten, de pacht van grond, het gebruik van grond, planning in verband met grond, voorwaarden voor grondgebruik, rechten en verplichtingen van gebruikers van grond². Natuurlijke hulpbronnen aangetroffen in grond behoren toe aan de Vietnamese staat. Cultureel erfgoed waarvan de eigenaar niet kan worden achterhaald en dat wordt aangetroffen in grond, behoort toe aan de Vietnamese staat. Niet geconsolideerd voor maatregelen die verband houden met de aankoop, verkoop, eigendom en leasing van residentieel onroerend goed door buitenlanders. Investeringsprocedures 7. Niet geconsolideerd voor maatregelen inzake investeringsprocedures die ten aanzien van buitenlandse investeerders of economische entiteiten met buitenlandse kapitaaldeelname worden toegepast, zoals procedures in verband met certificaten van registratie van investeringen in investeringsprojecten, en procedures voor het beheer inzake buitenlandse deviezen³.
--	--

¹ Voor alle duidelijkheid: dit voorbehoud laat de rechten en verplichtingen van de partijen in artikel 8.12 (Onteigening) onverlet.

² Voor alle duidelijkheid: buitenlandse organisaties en buitenlandse natuurlijke personen kunnen geen grond in eigendom hebben. Zij kunnen grond enkel pachten voor de duur van hun investeringsproject, doch niet langer dan 50 jaar, en onder voorbehoud van goedkeuring van een bevoegd staatsorgaan.

³ Voor alle duidelijkheid: dit voorbehoud doet geen afbreuk aan de rechten en verplichtingen van de partijen ingevolge afdeling E (Regelgevingskader), onderafdeling 1 (Interne regelgeving). Een schending van een verplichting uit hoofde van afdeling E (Regelgevingskader), onderafdeling 1 (Interne regelgeving) wordt op zichzelf genomen niet als een schending van de artikelen 8.4 (Markttoegang), 8.5 (Nationale behandeling), 8.8 (Prestatievereisten), 8.10 (Markttoegang) of 8.11 (Nationale behandeling) beschouwd.

AFDELING A

LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN IN DIENSTENSECTOREN

TOELICHTING

1. Deze lijst bevat de volgende elementen:
 - a) de eerste kolom, waarin de sector of subsector wordt vermeld waarvoor Vietnam de verbintenis is aangegaan, en de reikwijdte van de liberalisering waarop de voorbehouden van toepassing zijn;
 - b) de tweede kolom, waarin de toepasselijke voorbehouden bij de artikelen 8.4 (Markttoegang) en 8.10 (Markttoegang) in de in de eerste kolom vermelde sector of subsector worden beschreven;
 - c) de derde kolom, waarin de toepasselijke voorbehouden bij de artikelen 8.5 (Nationale behandeling) en 8.11 (Nationale behandeling) voor de in de eerste kolom vermelde sector of subsector worden beschreven; en

- d) de vierde kolom, waarin de specifieke verbintenissen worden beschreven inzake maatregelen met betrekking tot grensoverschrijdende dienstverlening en investeringen in dienstensectoren die niet in de lijsten van verbintenissen ingevolge de artikelen 8.4 (Markttoegang) en 8.5 (Nationale behandeling), alsmede 8.10 (Markttoegang) en 8.11 (Nationale behandeling) worden opgenomen.
2. Maatregelen die niet in overeenstemming zijn met zowel artikel 8.4 (Markttoegang) en artikelen 8.5 (Nationale behandeling) respectievelijk 8.10 (Markttoegang) en artikel 8.11 (Nationale behandeling) , worden vermeld in de kolom inzake artikel 8.4 (Markttoegang) en artikel 8.10 (Markttoegang). In dat geval wordt de vermelding beschouwd als tevens een voorwaarde of kwalificatie met betrekking tot artikel 8.5 (Nationale behandeling) en 8.11 (Nationale behandeling).
3. Onverminderd artikel 8.5 (Markttoegang) hoeven niet-discriminerende vereisten wat de rechtsvorm van een onderneming betreft niet in deze lijst te worden vermeld om door Vietnam te kunnen worden gehandhaafd of vastgesteld.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
I. Horizontale verbintenissen			
ALLE IN DEZE LIJST OPGENOMEN SECTOREN	3) Geen, behalve: Tenzij in een specifieke sector of subsector van deze lijst anders is aangegeven, mogen buitenlandse ondernemingen een commerciële aanwezigheid vestigen in Vietnam in de vorm van een zakelijke-samenwerkingsovereenkomst¹, een joint venture of een onderneming met een buitenlandse kapitaaldeelname van 100 %. Vertegenwoordigingskantoren van buitenlandse dienstverleners mogen zich vestigen in Vietnam, maar zij mogen zich niet bezighouden met rechtstreeks winstgevendende activiteiten².	3) Geen, behalve: Gerechtigdheid tot subsidies mag worden beperkt tot Vietnamese dienstverleners, d.w.z. tot rechtspersonen die op het grondgebied van Vietnam zijn gevestigd, of een deel daarvan. De toekenning van een eenmalige subsidie ter bevordering en vergemakkelijking van omvorming ("equitisation") vormt geen schending van deze verbintenis. Niet-geconsolideerd voor subsidies voor onderzoek en ontwikkeling. Niet geconsolideerd voor subsidies voor volksgezondheid, onderwijs en audiovisuele sectoren. Niet geconsolideerd voor subsidies die het welzijn en de werkgelegenheid van etnische minderheden beogen te bevorderen.	

¹ Een zakelijke-samenwerkingsovereenkomst is een door twee of meer partijen getekende overeenkomst (waarbij een partij een Vietnamese juridische entiteit en een partij een buitenlandse juridische entiteit moet zijn), waarin de verantwoordelijkheden van, en de verdeling van de ondernemingsresultaten tussen de partijen worden vermeld en dat als doel heeft zonder het opzetten van een juridische entiteit investeringen te verrichten en zakelijk actief te zijn in Vietnam.

² Een vertegenwoordigingskantoor is een ondergeschikte eenheid van een buitenlandse onderneming, gevestigd naar Vietnamese recht om kansen op het gebied van handel en toerisme te zoeken en te bevorderen, maar het mag zich niet bezighouden met rechtstreeks winstgevendende activiteiten.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Tenzij anders vermeld voor elke specifieke sector of subsector van deze lijst, is de vestiging van filialen niet geconsolideerd. De voorwaarden in verband met eigendom, exploitatie en rechtsvorm en de reikwijdte van de activiteiten zoals vermeld in de respectieve vergunningen of andere vormen van toestemming voor de vestiging, de exploitatie of verlening van diensten door een bestaande buitenlandse dienstverlener, mogen niet beperkender zijn dan het geval is op de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst. De bevoegde Vietnamese autoriteiten staan aan ondernemingen met buitenlandse kapitaaldeelname toe, grond te pachten om hun investeringsprojecten uit te voeren. De looptijd van de pacht komt overeen met de exploitatie van die ondernemingen en wordt bepaald in de desbetreffende investeringsvergunningen en verlengd indien de bevoegde autoriteiten de exploitatieduur van die ondernemingen verlengen.		

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Buitenlandse dienstverleners mogen kapitaal inbrengen door aandelen van Vietnamese ondernemingen te kopen. Ingeval van kapitaalinbreng door middel van aankoop van aandelen van commerciële banken die de vorm van een aandelenvennootschap hebben en wat de sectoren betreft waarvoor geen verbintenissen zijn aangegaan in deze lijst, mag het totale door buitenlandse investeerders in elke onderneming gehouden aandelenkapitaal niet meer dan 30 % van het geplaatste kapitaal van de onderneming bedragen, tenzij in de Vietnamese wetgeving anders is bepaald, of de bevoegde Vietnamese autoriteit anderszins heeft toegestaan. Voor de andere sectoren en subsectoren waarvoor verbintenissen zijn aangegaan in deze lijst, moet het door buitenlandse investeerders door verwerving in Vietnamese ondernemingen gehouden kapitaal qua omvang stroken met de in die lijst vermelde beperkingen inzake deelneming van buitenlands kapitaal, met inbegrip van de beperkingen in de vorm van overgangsperioden, in voorkomend geval.		

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
II. SECTORSPECIFIEKE VERBINTENISSEN			
1. ZAKELIJKE DIENSTEN			
A. Vrije beroepen			
a) Rechtskundige diensten (CPC 861) met uitzondering van: – deelname aan juridische procedures als verdediger of vertegenwoordiger van hun cliënten voor de gerechtelijke instanties van Vietnam; – diensten inzake juridische documentatie en certificering met betrekking tot de wetgeving van Vietnam ¹	1) Geen. 2) Geen. 3) Buitenlandse advocatenorganisaties ² mogen in Vietnam een commerciële aanwezigheid vestigen in de volgende vormen: – Filialen van organisaties van buitenlandse advocaten; – Dochterondernemingen van organisaties van buitenlandse advocaten;	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	

¹ Voor alle duidelijkheid: gekwalificeerde Vietnamese advocaten die werken voor buitenlandse advocatenorganisaties mogen commerciële contracten en ondernemingscharters opstellen die verband houden met Vietnamese recht.

² Een "buitenlandse advocatenorganisatie" is een organisatie van de rechtspraktijk beoefenende advocaten die door een of meer advocaten of advocatenkantoren in het buitenland is gevestigd in een commerciële ondernemingsvorm (met inbegrip van firma's, ondernemingen, vennootschappen enz).

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– Buitenlandse advocatenkantoren¹; – Partnerschappen tussen buitenlandse organisaties van advocaten en partnerschappen naar Vietnamees recht. Buitenlandse organisaties van advocaten met een commerciële aanwezigheid mogen adviseren inzake Vietnamees recht indien de advies verlenende advocaten een diploma hebben behaald van een Vietnamese juridische faculteit en voldoen aan de eisen die aan soortgelijke Vietnamese beoefenaren van de rechtspraak worden gesteld.		
b) Accountancy- en boekhoudkundige diensten (CPC 862);	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
c) Belastingadvies (CPC 863)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	

¹ Een buitenlands advocatenkantoor is een organisatie die in Vietnam is gevestigd door een of meer buitenlandse advocatenorganisaties, met het oogmerk in Vietnam de rechtspraak te beoefenen.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
d) Architecten (CPC 8671)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
e) Ingenieurs (CPC 8672) f) Ingenieurs: geïntegreerde diensten (CPC 8673)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve: Voor de verlening van diensten in verband met topografische, geotechnische, hydrogeologische en ecologische metingen alsmede technische metingen voor stedelijk-landelijke ontwikkelingsplanning en voor sectorale ontwikkelingsplanning is toestemming van de Vietnamese overheid vereist ¹ .	

¹ Voor alle duidelijkheid: deze verbintenis staat de instandhouding of vaststelling van beperkingen toe om redenen van nationale veiligheid en openbare orde die gerechtvaardigd zouden zijn ingevolge artikel XIV en artikel XIV bis van de GATS.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
g) Stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten (CPC 8674);	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve dat de verantwoordelijke buitenlandse architecten die werken in ondernemingen met buitenlandse kapitaaldeelname, over het door de overheid van Vietnam afgegeven of erkende beroepscertificaat moeten beschikken. Voor bepaalde gebieden, afhankelijk van de regelgeving van de Vietnamese overheid inzake nationale veiligheid en doelstellingen van sociale stabiliteit, kan het zijn dat buitenlandse dienstverleners deze dienst niet mogen verlenen ¹ .	

¹ Voor alle duidelijkheid: deze verbintenis staat de instandhouding of vaststelling van beperkingen toe om redenen van nationale veiligheid en openbare orde die gerechtvaardigd zouden zijn ingevolge artikel XIV en artikel XIV bis van de GATS.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
i) Dierenartsen (CPC 932) ¹	1) Geen. 2) Geen. 3) Toegang wordt aan natuurlijke personen uitsluitend toegestaan voor het voeren van een particuliere beroepspraktijk en met toestemming van de veterinaire autoriteiten.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
j) Verpleegsters, fysiotherapeuten en paramedisch personeel (CPC 93191)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
B. Diensten in verband met computers (CPC 84)			
	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen. De oprichting van filialen is toegestaan.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve dat de leidinggevende van het filiaal ingezet in Vietnam moet zijn.	

¹ Met uitzondering van het bewaren van micro-organismestammen voor veterinaire doeleinden.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
C. Speur- en ontwikkelingswerk (Onderzoek en ontwikkeling)			
a) Onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten op natuurwetenschappelijk gebied (CPC 851)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
c) Interdisciplinair onderzoeks- en ontwikkelingswerk (CPC 853)	1) Geen. 2) Geen. 3) Joint ventures met een deelneming van buitenlands kapitaal van niet meer dan 70 % mogen worden opgericht.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, voor zover in de kolom inzake markttoegang niet anders is aangegeven.	
E. Verhuur/lease zonder bedieningspersoneel			
a) Schepen (CPC 83103)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve dat joint ventures met een deelneming aan buitenlands kapitaal van niet meer dan 70 % mogen worden gevestigd.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, voor zover in de kolom inzake markttoegang niet anders is aangegeven.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
b) Luchtvaartuigen (CPC 83104)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
d) In verband met andere machines en werktuigen (CPC 83109) ¹	1) Geen. 2) Geen. 3) Buitenlandse dienstverleners mogen uitsluitend diensten verlenen door middel van een joint venture met Vietnamese partners, met een buitenlandse kapitaaldeelname van niet meer dan 51 %.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, voor zover in de kolom inzake markttoegang niet anders is aangegeven.	De naar Vietnam te brengen apparatuur moet voldoen aan de desbetreffende regelgeving van Vietnam inzake het beheer van invoer en uitvoer, normen, technische vereisten, nationale veiligheid en nationale telecommunicatie-infrastructuur, en voldoen aan de bepalingen van de relevante wetgeving inzake telecommunicatievergunningen alsmede licenties voor de gebruikmaking van frequenties en radioapparatuur.

¹ Met uitzondering van uitrusting voor mijnbouw en olievelden; commerciële radio-, televisie- en communicatieapparatuur.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
F. Andere zakelijke diensten			
a) Reclamediensten (CPC 871, met uitzondering van reclame voor sigaretten)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve: Buitenlandse dienstverleners mogen joint ventures oprichten of zakelijke-samenwerkingscontracten sluiten met Vietnamese partners die over een rechtmatige vergunning beschikken voor het verlenen van reclamediensten.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	Reclame voor wijn en sterke drank is onderworpen aan overheidsvoorschriften, die worden toegepast op niet-discriminatoire grondslag.
b) Marktonderzoeksdiensten (CPC 864, met uitzondering van 86402)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve: Joint ventures met een deelneming aan buitenlands kapitaal van maximaal 51 % van het maatschappelijk kapitaal van de joint venture worden toegestaan. Ondernemingen met 100 % buitenlands kapitaal worden toegestaan.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
c) Advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 865)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen. De oprichting van filialen is toegestaan.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
d) Diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer - CPC 866, met uitzondering van CPC 86602 - Arbitrage en bemiddeling inzake commerciële geschillen tussen bedrijven (CPC 86602**)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen. De oprichting van filialen is toegestaan.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve dat de leidinggevende van het filiaal ingezet in Vietnam moet zijn.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
e) Technische testen en toetsen (CPC 8676), met uitzondering van conformiteitsbeoordeling en certificering van transportvoertuigen.	1) Geen, behalve voor mijnbouw, olie en gas en aanverwant. 2) Geen. 3) Geen, behalve wanneer Vietnam particuliere dienstverleners toegang toestaat tot een sector die voordien niet openstond voor de mededinging van de particuliere sector om reden dat de dienst werd verleend bij de uitoefening van overheidsgezag; joint ventures om dergelijke diensten te verlenen worden drie jaar nadat die openstelling voor mededinging van de particuliere sector is mogelijk gemaakt, zonder beperking voor buitenlandse deelneming toegestaan. Vijf jaar nadat die dienstverleners van de particuliere sector dergelijke toegang hebben verkregen: geen. Toegang tot bepaalde geografische gebieden kan om nationale en veiligheidsredenen worden beperkt.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
f) Diensten in verband met landbouw, jacht en bosbouw (CPC 881) ¹	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve: Alleen in de vorm van een joint venture of een zakelijke-samenwerkingscontract. Buitenlandse deelneming in het kapitaal mag niet meer bedragen dan 51 % van het maatschappelijk kapitaal van de joint venture.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve: De toegang tot bepaalde geografische gebieden kan worden beperkt ² .	
h) Diensten in verband met mijnbouw (CPC 883) 1. De hieronder vermelde verbintenissen worden aldus opgevat, dat deze niet de volgende activiteiten bestrijken: levering van uitrusting, materiaal en chemicaliën, het verlenen van basisdiensten, offshore schepen/schepen die ondersteuning verlenen op zee, accommodatie- en cateringdiensten, helikopterdiensten. 2. De hieronder vermelde verbintenissen laten de rechten van de overheid van Vietnam onverlet om de noodzakelijke regelgeving en procedures op te stellen ter regulering van met olie en gas verband houdende activiteiten die worden uitgevoerd op het grondgebied of binnen de jurisdictie van Vietnam, in volledige overeenstemming met de rechten en verplichtingen van Vietnam uit hoofde van de GATS.			

¹ Met uitzondering van diensten die verband houden met onderzoek, beoordeling en exploitatie van natuurlijk bos, met inbegrip van de benutting van de houtstand en de jacht op wilde, zeldzame en kostbare dieren en het zetten van vallen, luchtbeeldfotografie, het planten van zaden vanuit de lucht en het vanuit de lucht sproeien en verstuiven van chemicaliën, microbiële bescherming van planten, zoögenetische hulpmiddelen in de landbouw. Ter vermijding van ambiguïteit: deze verbintenis heeft tevens betrekking op veeteelt en de verbetering van fokdieren.

² Voor meer transparantie: dit staat de instandhouding of vaststelling toe van beperkingen om redenen van nationale veiligheid en openbare orde overeenkomstig artikel XIV en artikel XIV bis van de GATS.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	1) Geen, behalve: van ondernemingen zonder commerciële aanwezigheid kan registratie worden verlangd bij de bevoegde autoriteit van de overheid van Vietnam, volgens de voorwaarden die in de toepasselijke wetgeving van Vietnam zijn neergelegd. 2) Geen. 3) Geen, behalve: joint ventures met een deelneming aan buitenlands kapitaal van niet meer dan 51 % worden toegestaan. Ondernemingen met 100 % buitenlands kapitaal worden toegestaan.	1) Geen, voor zover in de kolom inzake markttoegang niet anders is aangegeven. 2) Geen. 3) Geen, voor zover in de kolom inzake markttoegang niet anders is aangegeven.	
i) Diensten in verband met de industrie (CPC. 884 en 885):	1) Geen 2) Geen. 3) Geen, behalve: Uitsluitend joint ventures met een buitenlandse kapitaaldeelname van niet meer dan 50 % of ondernemingen met 100 % buitenlands kapitaal worden toegestaan.	1) Geen. 2) Geen. 3) Niet geconsolideerd.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
m) Aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen ¹ (alleen CPC 86751, 86752 en 86753)	1) Geen, behalve: van ondernemingen zonder commerciële aanwezigheid kan registratie worden verlangd bij de bevoegde autoriteit van de overheid van Vietnam, volgens de voorwaarden die in de toepasselijke wetgeving van Vietnam zijn neergelegd. 2) Geen. 3) Geen, behalve: joint ventures met een deelneming aan buitenlands kapitaal van niet meer dan 51 % worden toegestaan. Ondernemingen met 100 % buitenlands kapitaal worden toegestaan.	1) Geen, voor zover in de kolom inzake markttoegang niet anders is aangegeven. 2) Geen. 3) Geen, voor zover in de kolom inzake markttoegang niet anders is aangegeven.	
n) Onderhoud en reparatie van uitrusting (met uitzondering van zeeschepen, luchtvaartuigen of andere vervoermiddelen) (CPC 633)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve: joint ventures met een deelneming aan buitenlands kapitaal van niet meer dan 51 % worden toegestaan. Ondernemingen met 100 % buitenlands kapitaal worden toegestaan.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, voor zover in de kolom inzake markttoegang niet anders is aangegeven.	

¹ Dienstverlening in verband met prospectie, landmeting, exploratie en exploitatie is onderworpen aan de toepasselijke wet- en regelgeving van Vietnam.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
o) Reiniging van gebouwen (CPC 874) – Desinfecteren en bestrijden van ongedierte (CPC 87401) – Reiniging van ramen (CPC 87402) uitsluitend in industriële zones en in zones waarin uitvoer wordt verwerkt	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
p) Bijzondere fotografiediensten met uitzondering van luchtfotografie (CPC 87502)	1) Geen. 2) Geen. 3) Buitenlandse dienstverleners mogen enkel diensten verlenen door middel van een zakelijke-samenwerkingsovereenkomst of een joint venture met Vietnamese dienstverleners.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
q) Verpakkingsdiensten (CPC 876)	1) Geen. 2) Geen. 3) Joint ventures met een totale deelneming aan buitenlands kapitaal van niet meer dan 70 % worden toegestaan.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, voor zover in de kolom inzake markttoegang niet anders is aangegeven.	
r) Diensten in verband met handelsbeurzen en tentoonstellingen (CPC 87909)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Joint ventures met een deelneming aan buitenlands kapitaal van niet meer dan 49 % worden toegestaan. Vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst wordt deze beperking inzake kapitaal gesteld op 51 %. Drie jaar later wordt deze beperking inzake kapitaal afgeschaft.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Geen.	Voor het organiseren van handelsbeurzen en tentoonstellingen is een vergunning vereist overeenkomstig de wet- en regelgeving van Vietnam ter zake.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
2. COMMUNICATIE			
B. Postdiensten ¹ (CPC 7511**, CPC 7512**)	1) Geen ² . 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	Aan diensten en dienstverleners van de andere partij wordt een behandeling toegekend die niet minder gunstig is dan de behandeling die wordt toegekend aan de Vietnamese Postorganisatie of haar filialen voor wat haar concurrerende activiteiten betreft.
c. Telecommunicatie De verbintenissen worden aangegaan in overeenstemming met de "Notes for Scheduling Basic Telecom Services Commitments" (S/GBT/W/2/REV.1) en "Market Access Limitations on Spectrum Availability" (S/GBT/W/3). Voor de toepassing van deze verbintenissen wordt onder "verlener van diensten zonder eigen infrastructuur" verstaan: een dienstverlener die geen eigen transmissiecapaciteit heeft, maar die contracten sluit voor dergelijke capaciteit, met inbegrip van onderzeese-kabelcapaciteit, tevens op lange-termijn, met een dienstverlener die eigen infrastructuur heeft. Een dienstverlener zonder eigen infrastructuur is niet anderszins uitgesloten van het hebben van eigendom van telecommunicatie-apparatuur binnen zijn bedrijfslocaties en toegestane openbare punten voor het verlenen van openbare diensten (POP)			

¹ Uitsluiting van openbare en voorbehouden diensten.

² De grensoverschrijdende dienstverlening kan plaatsvinden in associatie met een lokale dienstverlener voor de postinzameling of -bezorging.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Basisdiensten op het gebied van telecommunicatie a) Spraaktelefonie (CPC 7521) b) Pakketgeschakelde datatransmissie (CPC 7523*) c) Circuitgeschakelde datatransmissie (CPC 7523**) d) Telex (CPC 7523**) e) Telegraaf (CPC 7523) f) Fax (CPC 7521, 7529)	1) Geen, behalve: Kabel- en mobiele terrestrische diensten: De dienst moet worden aangeboden door middel van commerciële overeenkomsten met een in Vietnam gevestigde entiteit die een vergunning heeft voor het verlenen van internationale telecommunicatiediensten. Diensten met gebruikmaking van satelliet: commerciële overeenkomsten met Vietnamese verleners van internationale satellietdiensten vereist, die een rechtsgeldige vergunning moeten hebben in Vietnam, met uitzondering van satellietdiensten die worden aangeboden aan:	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	Voor diepzee kabelverbindingen van een consortium waarvan Vietnam lid is, mogen buitenlandse dienstverleners zeggenschap hebben over eigen onderzeese kabeltransmissiecapaciteit (bijv. IRU (onaantastbaar gebruiksrecht) of eigendom van het consortium), dat in een zeekabeleindstation in Vietnam eindigt waarvoor een vergunning is afgegeven, en deze capaciteit aanbieden aan internationale dienstverleners met eigen infrastructuur die een vergunning hebben in Vietnam, en internationale dienstverleners van VPN- en IXP-diensten die een vergunning hebben in Vietnam.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
g) Particuliere huurlijnen (CPC 7522** + 7523**) o) Overige diensten: - Diensten in verband met videoconferenties (CPC 75292) - Videotransmissiediensten, met uitzondering van omroep¹ - Diensten met gebruikmaking van radiogolven omvatten: + Mobiele telefonie (terrestrisch en per satelliet)	- Offshore/zakelijke afnemers op zee, overheidsinstellingen, dienstverleners met eigen infrastructuur, radio- and televisie-omroepen, vertegenwoordigingsskantoren van officiële internationale organisaties, diplomatieke vertegenwoordigers en consulaten, high-tech en software-ontwikkelingsparken waaraan een vergunning is verleend voor gebruikmaking van satelliet-aardestations; - Multinationale ondernemingen², die een vergunning hebben om gebruik te maken van satelliet-aardestations.		

¹ Een omroep is de ononderbroken transmissieketen die vereist is voor de distributie van televisie- en radioprogrammasignalen naar het grote publiek. Het begrip omvat niet de toeleveringskoppelingen tussen exploitanten.

² Een multinational is een vennootschap die: a) een commerciële aanwezigheid heeft in Vietnam; b) actief is in ten minste een andere partij; c) ten minste vijf jaar actief is; d) openbaar genoteerd is aan de beurs van een partij, en e) een vergunning heeft om gebruik te maken van satellietdiensten in ten minste een partij.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
+ Mobiele data (op aarde en per satelliet) + Semafoon + Stuks + Bundeling - Internetknooppuntdiensten ("IXP") ¹	2) Geen. 3) Geen, behalve: Niet op infrastructuur gebaseerde diensten: joint ventures worden toegestaan zonder beperking ten aanzien van de keuze van een partner. Buitenlandse deelneming in het kapitaal mag niet meer bedragen dan 65 % van het maatschappelijk kapitaal van de joint venture. Vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst wordt deze beperking met betrekking tot het kapitaal gesteld op 75 %.		

¹ Diensten waarbij leveranciers van internettoegangsdiensten connectie wordt verschaft tussen hen en de internationale internet-backbone.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Diensten op basis van infrastructuur: joint ventures met telecommunicatiedienstverleners die in het bezit zijn van een geldige Vietnamese vergunning, zijn toegestaan. Buitenlandse deelneming in het kapitaal mag niet meer bedragen dan 49 % van het maatschappelijk kapitaal van de joint venture. 51 % verschaft zeggenschap over het beheer van de joint venture. In de telecommunicatiesector zullen buitenlandse investeerders in zakelijke-samenwerkingscontracten lopende overeenkomsten kunnen verlengen of converteren naar een andere vorm van vestiging onder niet minder gunstige voorwaarden dan die thans voor hen gelden.		

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Basisdiensten op het gebied van telecommunicatie: o*) Andere diensten – Virtueel particulier netwerk (VPN) ¹	1) Geen, behalve: Kabel- en mobiele terrestrische diensten: de dienst moet worden aangeboden aan de hand van commerciële overeenkomsten met een in Vietnam gevestigde entiteit die een vergunning heeft voor het verlenen van internationale telecommunicatiediensten. Diensten met gebruikmaking van satelliet: commerciële overeenkomsten met Vietnamese verleners van internationale satellietdiensten vereist, die een rechtsgeldige vergunning moeten hebben in Vietnam, met uitzondering van satellietdiensten die worden aangeboden aan:	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	Voor diepzee kabelverbindingen van een consortium waarvan Vietnam lid is, mogen buitenlandse dienstverleners zeggenschap hebben over eigen onderzeese kabeltransmissiecapaciteit (bijv. IRU (onaantastbaar gebruiksrecht) of eigendom van het consortium), dat in een zeekabeleindstation in Vietnam eindigt waarvoor een vergunning is afgegeven, en deze capaciteit aanbieden aan internationale dienstverleners met eigen infrastructuur die een vergunning hebben in Vietnam, en internationale dienstverleners van VPN- en IXP-diensten die een vergunning hebben in Vietnam.

¹ Op commerciële voorwaarden verleende diensten voor de instelling en het beheer van een particulier netwerk via openbare (gedeelde) netwerken, voor telecommunicatie (spraak en data), zonder winstoogmerk, tussen leden van een gesloten gebruikersgroep die voorafgaand aan de instelling van het VPN is gedefinieerd. Een dergelijke groep kan een ondernemingsgroep of -organisatie omvatten of een groep van juridische entiteiten met bestaande betrekkingen, die daartoe behoren omdat zij een gemeenschappelijk belang nastreven. De oorspronkelijke leden van een gesloten groep van gebruikers van VPN-diensten moeten worden vermeld op een lijst in een nummerings- of routingplan dat door de bevoegde autoriteit is goedgekeurd en onder haar toezicht staat. Verleners van VPN-diensten stellen de bevoegde autoriteit minstens twee weken voor de daadwerkelijke aanvang van de commerciële dienst in kennis van veranderingen in de samenstelling van de groep, en kunnen beginnen met de commerciële dienstverlening mits er in deze twee weken geen bezwaar door de bevoegde autoriteit is geuit. De leden mogen geen VPN-diensten aan niet tot de groep behorende derden wederverkopen. Virtuele particuliere netwerken mogen niet verkeer van/tussen niet tot de groep behorende derden vervoeren/doorgeven. Diensten in verband met virtuele particuliere netwerken mogen worden aangeboden door vergunninghoudende dienstverleners met een buitenlandse kapitaaldeelname, als pakket met internettoegangsdiensten en de diensten met toegevoegde waarde onder h) tot en met n).

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– Offshore/zakelijke afnemers op zee, overheidsinstellingen, dienstverleners met eigen infrastructuur, radio- en televisie-omroepen, vertegenwoordigingskantoren van officiële internationale organisaties, diplomatieke vertegenwoordigers en consulaten, high-tech en software-ontwikkelparken waaraan een vergunning is verleend voor gebruikmaking van satelliet-aardestations; – Multinationale ondernemingen, die een vergunning hebben om gebruik te maken van satelliet-aardestations.		
	2) Geen		

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	3) Geen, behalve: Niet op infrastructuur gebaseerde diensten: joint ventures zijn toegestaan, zonder beperking ten aanzien van de keuze van een partner. Buitenlandse deelneming in het kapitaal mag niet meer bedragen dan 70 % van het maatschappelijk kapitaal van de joint venture. Vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst wordt deze beperking met betrekking tot het kapitaal gesteld op 75 %. Diensten op basis van infrastructuur: joint ventures met telecommunicatiedienstverleners die in het bezit zijn van een geldige Vietnamese vergunning, zijn toegestaan. Buitenlandse deelneming in het kapitaal mag niet meer bedragen dan 49 % van het maatschappelijk kapitaal van de joint venture.		

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Diensten met een toegevoegde waarde h) Elektronische post (CPC 7523**) i) Voicemail (CPC 7523**) j) Online-informatie en -databanken (CPC 7523**) k) Elektronische gegevensuitwisseling (CPC 7523**) l) Geavanceerde faxdiensten/faxdiensten met toegevoegde waarde, waaronder "opslaan en doorzenden" alsmede "opslaan en opzoeken" (CPC 7523**);	1) Geen, behalve: Kabel- en mobiele terrestrische diensten: de dienst moet worden aangeboden aan de hand van commerciële overeenkomsten met een in Vietnam gevestigde entiteit die een vergunning heeft voor het verlenen van internationale telecommunicatiediensten. Diensten met gebruikmaking van satelliet: commerciële overeenkomsten met Vietnamese verleners van internationale satellietdiensten vereist, die een rechtsgeldige vergunning moeten hebben in Vietnam, met uitzondering van satellietdiensten die worden aangeboden aan:	1) Geen. 2) Geen 3) Geen.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
m) Code- en protocolconversie n) Online-informatie en gegevensverwerking (met inbegrip van de verwerking van transacties) (CPC 843*)	– Offshore/zakelijke afnemers op zee, overheidsinstellingen, dienstverleners met eigen infrastructuur, radio- en televisie-omroepen, vertegenwoordigingskantoren van officiële internationale organisaties, diplomatieke vertegenwoordigers en consulaten, high-tech en software-ontwikkelparken waaraan een vergunning is verleend voor gebruikmaking van satelliet-aardestations; – Multinationale ondernemingen, die een vergunning hebben om gebruik te maken van satelliet-aardestations. 2) Geen.		

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	3) Geen, met uitzondering van: Niet op infrastructuur gebaseerde diensten: Zakelijke-samenwerkingscontracten of joint ventures zullen worden toegestaan. Buitenlandse deelneming in het kapitaal mag niet meer bedragen dan 65 % van het maatschappelijk kapitaal van de joint venture. Vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst wordt deze beperking met betrekking tot het kapitaal gesteld op 100 %. Diensten op basis van infrastructuur: Joint ventures met telecommunicatiedienstverleners die in het bezit zijn van een geldige Vietnamese vergunning, zal zijn toegestaan. Buitenlandse deelneming in het kapitaal mag niet meer bedragen dan 50 % van het maatschappelijk kapitaal van de joint venture. Vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst wordt deze beperking met betrekking tot het kapitaal gesteld op 65 %. 51 % verschaft zeggenschap over het beheer van de joint venture.		

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	In de telecommunicatiesector zullen buitenlandse investeerders in zakelijke-samenwerkingscontracten lopende overeenkomsten kunnen verlengen of converteren naar een andere vorm van vestiging onder niet minder gunstige voorwaarden dan die thans voor hen gelden.		
Diensten met toegevoegde waarde o) Overige - Internettoegangsdiensten ("IAS") ¹	1) Kabel- en mobiele terrestrische diensten: Geen, behalve: De dienst moet worden aangeboden door middel van commerciële overeenkomsten met een in Vietnam gevestigde entiteit die een vergunning heeft voor het verlenen van internationale telecommunicatiediensten. Diensten met gebruikmaking van satelliet: commerciële overeenkomsten met Vietnamese verleners van internationale satellietdiensten vereist, die een rechtsgeldige vergunning moeten hebben in Vietnam, met uitzondering van satellietdiensten die worden aangeboden aan:	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	

¹ Diensten waarbij toegang tot het internet wordt aangeboden aan eindgebruikers

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– Offshore/zakelijke afnemers op zee, overheidsinstellingen, dienstverleners met eigen infrastructuur, radio- en televisie-omroepen, vertegenwoordigingskantoren van officiële internationale organisaties, diplomatieke vertegenwoordigers en consulaten, high-tech en software-ontwikkelparken waaraan een vergunning is verleend voor gebruikmaking van satelliet-aardestations; – Multinationale ondernemingen, die een vergunning hebben om gebruik te maken van satelliet-aardestations. 2) Geen.		

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	3) Niet op infrastructuur gebaseerde diensten: joint ventures worden toegestaan zonder beperking ten aanzien van de keuze van een partner. Buitenlandse deelneming in het kapitaal mag niet meer bedragen dan 65 % van het maatschappelijk kapitaal van de joint venture. Vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst wordt deze beperking met betrekking tot het kapitaal gesteld op 100 %. Diensten op basis van infrastructuur: Joint ventures met telecommunicatiedienstverleners die in het bezit zijn van een geldige Vietnamese vergunning, zijn toegestaan. Buitenlandse deelneming in het kapitaal mag niet meer bedragen dan 50 % van het maatschappelijk kapitaal van de joint venture. Vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst wordt deze beperking met betrekking tot het kapitaal gesteld op 65 %.		

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
3. BOUWNIJVERHEID EN AANVERWANTE CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN			
A. Algemene bouwwerkzaamheden: gebouwen (CPC 512) B. Algemene bouwkundige werken: civieltechnische werken (CPC 513) C. Installatie en assemblage (CPC 514, 516) D. Afwerking van gebouwen (CPC 517) E. Andere (CPC 511, 515, 518)	1) Niet geconsolideerd.* 2) Geen. 3) Geen, behalve: Buitenlandse ondernemingen moeten juridische personen uit een andere partij zijn. De oprichting van filialen is toegestaan.	1) Niet geconsolideerd.* 2) Geen. 3) Geen, behalve dat de leidinggevende van het filiaal ingezet in Vietnam moet zijn.	

* Want technisch niet haalbaar.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
4. Distributiediensten			
Regels voor alle sectoren op het gebied van distributiediensten:			
Sigaretten en sigaren, boeken, kranten en tijdschriften, video-opnames op om het even welk medium, edele metalen en edelstenen, farmaceutische producten en geneesmiddelen ¹ , explosieven, bewerkte olie en aardolie, rijst, riet- en bietsuiker zijn uitgesloten van de verbintenissen.			
A. Handelsbemiddeling (CPC 621, 61111, 6113, 6121) B. Groothandel (CPC 622, 61111, 6113, 6121) C. Detailhandel (CPC 631 + 632, 61112, 6113, 6121) ²	1) Niet geconsolideerd, maar geen voor: – distributie van producten voor persoonlijk gebruik; – distributie van legitieme computer software voor persoonlijk en commercieel gebruik.	1) Niet geconsolideerd, voor zover in de kolom markttoegang voor vorm van dienstverlening 1 niet anders is aangegeven. 2) Geen. 3) Geen.	

¹ Voor de toepassing van deze lijst omvatten "farmaceutische producten en geneesmiddelen" geen niet-farmaceutische voedingssupplementen in tablet-, capsule- of poedervorm.

² Voor transparantiedoeleinden: deze verbintenis omvat verkopen op meerdere niveaus vanaf een vaste locatie door Vietnamese commissionairs die naar behoren zijn opgeleid en gecertificeerd, waarbij een beloning wordt ontvangen voor zowel de verkoopinspanningen als de aftersalesdiensten die leiden tot aanvullende kopen door andere distributeurs onder contract.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	2) Geen. 3) Geen, behalve: Ondernemingen met een buitenlandse kapitaaldeelname die distributiediensten verlenen, mogen als commissionair, groothandelonderneming en detailhandelonderneming actief zijn met betrekking tot alle rechtmatig ingevoerde en op het nationale grondgebied geproduceerde producten. De vestiging van verkooppunten voor detailhandeldiensten (afgezien van het eerste verkooppunt) wordt toegestaan op basis van een onderzoek naar de economische behoefte¹. Een onderzoek naar de economische behoefte is niet vereist ingeval van vestiging van een verkooppunt met een oppervlakte van minder dan 500 m² binnen het gebied dat is aangewezen voor handelsactiviteiten en waarin reeds een volledig aangelegde infrastructuur voorhanden is.		

¹ Voor aanvragen voor de vestiging van meer dan een verkooppunt gelden vooraf opgestelde openbaar beschikbare procedures, en goedkeuring wordt gebaseerd op objectieve criteria. De voornaamste criteria van het onderzoek naar de economische behoefte omvatten het aantal bestaande dienstverleners in een bepaald geografisch gebied, de stabiliteit van de markt en de geografische reikwijdte.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst komt de eis van een onderzoek naar de economische behoefte te vervallen. Voor alle duidelijkheid: Vietnam behoudt het recht niet-discriminatoire maatregelen toe te passen wat bestemmingsplannen en ruimtelijke ordening betreft.		
D. Franchising (CPC 8929)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen. De oprichting van filialen is toegestaan.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve dat de leidinggevende van het filiaal ingezet in Vietnam moet zijn.	
5 ONDERWIJS Enkel op het gebied van opleidingen inzake techniek, natuurwetenschappen en technologie, bedrijfskunde, economie, accountancy, internationaal recht en taal. Met betrekking tot de punten C), D) en E) hieronder geldt: het Vietnamese ministerie van Onderwijs en opleiding moet goedkeuring verlenen voor de onderwijscomponent.			

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
B. Voortgezet onderwijs (CPC 922)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Niet geconsolideerd.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Niet geconsolideerd.	
C. Hoger onderwijs(CPC 923) D. Volwasseneneducatie (CPC 924) E. Andere onderwijsdiensten (CPC 929, met inbegrip van cursussen om vreemde talen te leren)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Buitenlandse docenten die willen werken op scholen waarin met buitenlands kapitaal is geïnvesteerd, moeten ten minste vijf jaar leservaring hebben, en hun kwalificaties moeten worden goedgekeurd door de bevoegde autoriteit.	
6. MILIEUDIENSTEN			
Toegang tot bepaalde geografische gebieden kan om nationale en veiligheidsredenen worden beperkt ¹ .			

¹ Voor alle duidelijkheid: deze verbintenis staat de instandhouding of vaststelling van beperkingen om redenen van nationale veiligheid die gerechtvaardigd zouden zijn ingevolge artikel XIV en artikel XIV bis van de GATS toe.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
A. Afvalwaterinzameling en -behandeling (CPC 9401)	1) Niet geconsolideerd, behalve voor consultants. 2) Geen. 3) Geen, behalve: Bevestiging dat bij de uitoefening van overheidsgezag verleende diensten zoals gedefinieerd in artikel I:3, onder c), van de GATS, voorwerp kunnen zijn van overheidsmonopolies of exclusieve rechten die aan particuliere aanbieders zijn toegekend.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	Buitenlandse ondernemingen mogen zakelijk actief zijn in Vietnam in de vorm van BOT- en BTO-contracten ("build-operate-transfer" - bouw-exploitatie-overdracht- en "build-transfer-operate" - bouw-overdracht-exploitatie).
B. Afvalverzameling en -verwerking (CPC 9402) ¹	1) Niet geconsolideerd, behalve voor consultants. 2) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	Buitenlandse ondernemingen mogen zakelijk actief zijn in Vietnam in de vorm van BOT- en BTO-contracten ("build-operate-transfer" - bouw-exploitatie-overdracht- en "build-transfer-operate" - bouw-overdracht-exploitatie).

¹ Invoer van afval is bij wet verboden. Behandeling en verwijdering van gevaarlijk afval is geregeld bij wet.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	3) Geen, behalve: Bevestiging dat bij de uitoefening van overheidsgezag verleende diensten zoals gedefinieerd in artikel I:3, onder c), van de GATS, voorwerp kunnen zijn van overheidsmonopolies of exclusieve rechten die aan particuliere aanbieders zijn toegekend. Met het oog op het waarborgen van het openbare welzijn is het rechtstreeks inzamelen van afval van huishoudens beperkt voor ondernemingen met een buitenlandse kapitaaldeelname. Zij mogen uitsluitend diensten verlenen bij de afvalinzamelingspunten zoals aangegeven door de plaatselijke gemeentelijke en provinciale autoriteiten.		
C. Hygiënediensten en vergelijkbare diensten (CPC 9403)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
D. Andere diensten –) Reiniging van uitlaatgassen (CPC 9404) en lawaaibestrijding (CPC 9405)	1) Niet geconsolideerd, behalve voor consulenten. 2) Geen. 3) Geen, behalve: Bevestiging dat bij de uitoefening van overheidsgezag verleende diensten zoals gedefinieerd in artikel I:3, onder c), van de GATS, voorwerp kunnen zijn van overheidsmonopolies of exclusieve rechten die aan particuliere aanbieders zijn toegekend.	1) Niet geconsolideerd, behalve voor consulenten. 2) Geen. 3) Geen.	
– Bescherming van natuur en landschap (CPC 9406)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
– Milieu-effectbeoordelingen (CPC 94090*)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
7. FINANCIËLE DIENSTEN 1. De verbintenissen inzake bankdiensten en andere financiële diensten worden aangegaan in overeenstemming met de wet- en regelgeving ter zake die is vastgesteld door de bevoegde autoriteiten van Vietnam, voor zover deze niet de hierbij aangegane verplichtingen van Vietnam omzeilen. 2. In zijn algemeenheid en op niet-discriminatoire grondslag gelden voor het aanbod van bankdiensten en andere financiële diensten de desbetreffende institutionele en juridische vormvereisten. 3. Met betrekking tot nieuwe financiële diensten kan Vietnam een pilot-testprogramma voor een nieuwe financiële dienst verplicht stellen, en daarbij hetzij een beperking opleggen inzake het aantal financiële dienstverleners dat aan een pilot-test mag deelnemen, hetzij beperkingen inzake de reikwijdte van het pilot-testprogramma. Deze maatregelen zijn niet belastender dan nodig is voor het bereiken van het doel ervan.			
A. Verzekeringen en aanverwante diensten a. Directe verzekering a) Levensverzekering: b) Schadeverzekeringen b. Herverzekering en retrocessie	1) Geen voor: – Verzekeringsdiensten, met uitzondering van ziektekostenverzekeringsdiensten¹, die aan ondernemingen met buitenlandse kapitaaldeelname en in Vietnam werkende buitenlanders worden verleend; – Herverzekering en retrocessie;	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	

¹ Voor de toepassing van dit aanhangsel wordt ziektekostenverzekering ingedeeld als onderdeel van levensverzekering.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
c. Verzekeringsbemiddeling, zoals diensten van makelaars en agenten d. Hulpdiensten in de verzekeringssector (zoals adviesverstrekking, actuariaat, risicobeoordeling en regeling van schade-eisen)	– Verzekeringsdiensten op het gebied van internationaal vervoer, met inbegrip van verzekering van risico's die verband houden met: + internationaal zeevervoer en internationale commerciële luchtvaart, waarbij de verzekering enige van de of alle volgende risico's dekt: de vervoerde goederen, het voertuig waarmee de goederen worden vervoerd en enige daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid; en + goederen in het internationale douanevervoer. – Diensten van verzekeringsmakelaars en herverzekeringsmakelaars; Advies, actuariaat, risicobeoordeling en regeling van schade-eisen. 2) Geen.		

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	3) Niet geconsolideerd, behalve als aangegeven in de horizontale afdeling. Schadefilialen van buitenlandse verzekeringsondernemingen worden toegestaan. Filialen van buitenlandse herverzekeringsondernemingen worden toegestaan drie jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst. Voor alle duidelijkheid: dit zal voorwerp zijn van prudentiële regelgeving.		
B. Bancaire en andere financiële diensten			
a) Aanvaarding van deposito's en andere terugbetaalbare fondsen van het publiek b) Alle soorten leningen, waaronder consumentenkrediet en hypotheek, factoring en financiering van commerciële transacties c) Financiële leasing	1) Niet geconsolideerd, met uitzondering van B, onder k) en l). 2) Geen. 3) Geen, behalve: a) Buitenlandse kredietinstellingen mogen in Vietnam uitsluitend in de volgende vormen een commerciële aanwezigheid vestigen:	1) Niet geconsolideerd, met uitzondering van B, onder k) en l). 2) Geen. 3) Geen, behalve: a) Voor de vestiging van een filiaal van een buitenlandse commerciële bank in Vietnam gelden de volgende voorwaarden:	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
d) Alle diensten in verband met het betalingsverkeer en de overmaking van geld, waaronder krediet-, betaal- en debetkaarten, reischeques en bankwissels; e) Garanties en borgtochten f) Transacties voor eigen rekening of voor rekening van cliënten, op de beurs of op de markt van niet-genoteerde fondsen of anderszins ten aanzien van: – geldmarktinstrumenten (met inbegrip van cheques, effecten en depositocertificaten); – buitenlandse deviezen; – wisselkoers- en rentetariefinstrumenten, waaronder producten als swaps en rentetermijncontracten; – ongemunt goud. h) Financiële bemiddeling	i) Met betrekking tot buitenlandse commerciële banken: vertegenwoordigingskantoor, filiaal van een buitenlandse commerciële bank, commerciële joint-venturebank met buitenlandse kapitaaldeelname van maximaal 50 % van het geplaatste aandelenkapitaal, financiële-leasingmaatschappij in de vorm van een joint venture, financiële-leasingmaatschappij met 100 % buitenlands kapitaal, financieringsmaatschappij in de vorm van een joint venture en financieringsmaatschappij met 100 % buitenlands kapitaal en banken die voor 100 % in buitenlands bezit zijn. ii) Met betrekking tot buitenlandse financieringsmaatschappijen: vertegenwoordigingskantoor, financieringsmaatschappij in de vorm van een joint venture, financieringsmaatschappij met 100 % buitenlands kapitaal, financiële-leasingmaatschappij in de vorm van een joint venture en financiële-leasingmaatschappij met 100 % buitenlands kapitaal.	– Aan het eind van het jaar dat aan de aanvraag voorafgaat heeft de moederbank in totaal aan activa meer dan 20 miljard US\$. b) Voor de vestiging van een joint-venture bank of een bank die voor 100 % in buitenlands bezit is, gelden de volgende voorwaarden: – Aan het eind van het jaar dat aan de aanvraag voorafgaat heeft de moederbank in totaal aan activa meer dan 10 miljard US\$. c) Voor de vestiging van een financieringsmaatschappij met 100 % buitenlands kapitaal of een financieringsmaatschappij in de vorm van een joint venture, een financiële-leasingmaatschappij met 100 % buitenlands kapitaal of een financiële-leasingmaatschappij in de vorm van een joint venture, gelden de volgende voorwaarden:	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
i) Beheer van activa, bijvoorbeeld kasmiddelen of beleggingsportefeuilles, alle vormen van gezamenlijk investeringsbeheer, beheer van pensioenfondsen alsmede bewaargevings-, deposito- en trustdiensten j) Vereffenings- en verrekeningsdiensten voor financiële activa met inbegrip van effecten, derivaten en andere verhandelbare instrumenten k) Verstrekking en doorgifte van financiële informatie, bewerking van financiële gegevens en bijbehorende software door andere financiële dienstverleners	Met betrekking tot buitenlandse financiële-leasingmaatschappijen: vertegenwoordigingskantoor, financiële-leasingmaatschappij in de vorm van een joint venture en financiële-leasingmaatschappij met 100 % buitenlands kapitaal. b) Deelneming in aandelenkapitaal: i) Vietnam mag kapitaaldeelneming door buitenlandse kredietinstellingen in Vietnamese banken die geprivatiseerd worden, begrenzen tot hetzelfde niveau als kapitaaldeelneming door Vietnamese banken.	Aan het eind van het jaar dat aan de aanvraag voorafgaat, heeft de buitenlandse kredietinstelling in totaal aan activa meer dan 10 miljard US\$.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
l) Advies- en bemiddelingsdiensten en andere hulpdiensten inzake financiële diensten voor alle onder a) tot en met k) vermelde activiteiten, met inbegrip van kredietonderzoek en -analyse, onderzoek en advies aangaande investeringen en beleggingen, advies over overnames, bedrijfsreorganisaties en -strategieën	ii) Voor kapitaaldeelname in de vorm van aandelenkoop geldt dat het door buitenlandse instellingen en personen in elke Vietnamese commerciële bank die de vorm heeft van een aandelenvennootschap, de totale deelneming niet meer dan 30 % van het geplaatste kapitaal van de bank mag bedragen. c) Een filiaal ¹ van een buitenlandse commerciële bank mag buiten dat filiaal geen andere transactiepunten openen, met uitzondering van bankautomaten. d) Buitenlandse kredietinstellingen mogen kredietkaarten uitgeven op basis van nationale behandeling.		

¹ In Vietnam mogen filialen van buitenlandse banken die onder zeggenschap staan van één financiële instelling uit de Unie, gecombineerde financiële verslagen indienen (met inbegrip van een balans, inkomstenverklaring, en verklaring inzake cash flow). Voor alle duidelijkheid: dergelijke filialen van buitenlandse banken hoeven geen individueel verslag in te dienen. Niets in deze alinea mag zodanig worden uitgelegd dat het een beletsel vormt voor de Vietnamese autoriteit om incidenteel die filialen van buitenlandse banken te verzoeken verslagen te overleggen voor toezichtdoeleinden en ter waarborging dat de in de Vietnamese wet- en regelgeving voorgeschreven liquiditeitsratio's worden geëerbiedigd.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
C. Effecten f) Transacties voor eigen rekening of voor rekening van cliënten, op de beurs of op de markt van niet-genoteerde fondsen of anderszins ten aanzien van: – derivaten, met inbegrip van termijninstrumenten en opties; – Overdraagbare effecten; – andere verhandelbare stukken en financiële activa, met uitzondering van ongemunt goud. g) Deelneming in de uitgifte van diverse soorten effecten, met inbegrip van het garanderen en plaatsen van effecten als agent (openbaar of particulier) en het verlenen van daarmee verband houdende diensten;	1) Niet geconsolideerd, met uitzondering van diensten onder C, sub k) en l). Het vermelde onder C, sub l), heeft geen betrekking op bemiddelingsdiensten in verband met het vermelde onder C, sub f). Voorts zijn advies- en andere hulpdiensten die verband houden met het vermelde onder C, sub f), toegestaan voor zover die diensten door Vietnam aan haar eigen financiële-dienstverleners worden toegestaan. 2) Geen. 3) Buitenlandse verleners van effectendiensten mogen vertegenwoordigingskantoren vestigen en joint ventures aangaan met Vietnamese partners waarin de deelneming aan buitenlands kapitaal; niet meer dan 49 % mag bedragen. Verleners van effectendiensten met 100 % buitenlands kapitaal worden toegestaan.	1) Niet geconsolideerd, met uitzondering van diensten onder C, sub k) en l). Het vermelde onder C, sub l), heeft geen betrekking op bemiddelingsdiensten in verband met het vermelde onder C, sub f). 2) Geen. 3) Geen.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
i) Beheer van activa, bijvoorbeeld beleggingsportefeuilles, alle vormen van gezamenlijk investeringsbeheer, beheer van pensioenfondsen alsmede bewaargevings-, deposito- en trustdiensten j) Vereffening- en verrekeningsdiensten voor effecten, derivaten en andere verhandelbare stukken k) Verstrekking en doorgifte van financiële informatie, bewerking van financiële gegevens ¹ en bijbehorende software door verleners van effectendiensten	Voor diensten van C, onder i), tot C, onder l,) worden filialen van buitenlandse verleners van effectendiensten toegestaan.		

¹ Voor alle duidelijkheid: Vietnam behoudt zich het recht voor van een vergunningsstelsel voor het verlenen van diensten en de transfer van financiële data overeenkomstig artikel 8.20 (Voorwaarden voor verlenen van vergunningen en kwalificaties) en 8.21 (Vergunnings- en kwalificatieprocedures).

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
l) Advies- en bemiddelingsdiensten en andere hulpdiensten inzake effecten voor alle onder f) tot en met k) vermelde activiteiten, met inbegrip van kredietonderzoek en -analyse, onderzoek en advies aangaande investeringen en beleggingen, advies over overnames, bedrijfsreorganisaties en -strategieën;			
8. GEZONDHEIDSZORG EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING			
A. Ziekenhuizen (CPC 9311)	1) Geen.	1) Geen.	
B. Artsen en tandartsen (CPC 9312)	2) Geen.	2) Geen.	
	3) Geen.	3) Geen.	
C. Diensten inzake gezondheidszorg en sociale diensten (CPC 933):	1) Geen.	1) Geen.	
– Sociale diensten waarbij onderdak wordt verschaft (9331)	2) Geen.	2) Geen.	
– Sociale diensten waarbij geen onderdak wordt verschaft (9332)	3) Joint ventures met een deelneming van buitenlands kapitaal van niet meer dan 70 % mogen worden opgericht.	3) Geen, voor zover in de kolom inzake markttoegang niet anders is aangegeven.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
9. TOERISME EN DIENSTEN IN VERBAND MET REIZEN			
A. Hotels en restaurants waaronder – onderdakdiensten (CPC 64110) – catering van maaltijden (CPC 642) en dranken (CPC 643)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
B. Reisbureaus en reisorganisatoren (CPC 7471)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve dat: buitenlandse dienstverleners mogen diensten verlenen in de vorm van joint ventures met Vietnamese partners, zonder beperking inzake buitenlandse kapitaaldeelname.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve dat toeristengidsen in ondernemingen met buitenlandse kapitaaldeelname Vietnamese staatsburger moeten zijn. Buitenlandse dienstverlenende ondernemingen kunnen alleen inreisdiensten en binnenlandse reizen voor inreizende toeristen als vast bestanddeel van inreisdiensten aanbieden.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
10. CULTUUR, SPORT EN RECREATIE			
A. Amusement (inclusief theater, concerten en circussen) (CPC 9619)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Niet geconsolideerd, behalve dat joint ventures met een deelneming aan buitenlands kapitaal van niet meer dan 49 % zijn toegestaan.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Geen.	
D. Overige – Activiteiten op het gebied van elektronische spelen (CPC 964**)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Alleen door middel van zakelijke-samenwerkingscontracten of joint ventures met Vietnamese partners waaraan specifiek vergunning is verleend om deze diensten te verlenen. Buitenlandse kapitaaldeelneming mag niet meer bedragen dan 49 % van het maatschappelijk kapitaal van de joint venture.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Geen.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
11. VERVOER			
A. Zeevervoer a) Personenvervoer (behalve cabotage) (CPC 7211) b) Goederenvervoer (behalve cabotage) (CPC 7212)	1) Geen. 2) Geen. 3) a) Oprichting van een geregistreerde onderneming om een vloot onder Vietnamese vlag te laten varen: Buitenlandse dienstverleners mogen joint ventures vestigen waarin de deelneming aan buitenlands kapitaal niet meer dan 70 % van het maatschappelijk kapitaal mag bedragen. Buitenlandse zeelieden mogen werken op schepen die onder de vlag van Vietnam varen (of die in Vietnam zijn geregistreerd) en die eigendom zijn van joint ventures, maar hun aantal mag niet meer bedragen dan een derde van de scheepsbemanning. De kapitein of eerste leidinggevende moet Vietnamees staatsburger zijn.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	Aan verleners van diensten in het internationale zeevervoer wordt op redelijke en niet-discriminerende voorwaarden toegang tot de volgende havendiensten verleend: 1. Loodsen; 2. Hulp van duw- en sleepboten; 3. Bevoorrading, brandstof- en watervoorziening; 4. Ophalen en verwerken van afval; 5. Kapiteinsdiensten/havenmeesterdiensten; 6. Navigatiehulp; 7. Diensten vanaf de wal die essentieel zijn voor het functioneren van een schip, waaronder communicatie, water- en elektriciteitsvoorziening;

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	b) Andere vormen van commerciële aanwezigheid voor het verlenen van internationale zeevervoerdiensten¹: Buitenlandse rederijen kunnen ondernemingen met 100% buitenlands kapitaal vestigen. Ondernemingen met buitenlandse kapitaaldeelname mogen alleen de hierna onder 1) tot en met 7) vermelde activiteiten uitvoeren: 1. Marketing en verkoop van diensten van internationaal zeevervoer door rechtstreeks contact met klanten, van de prijsopgave tot de facturering;		8. Faciliteiten voor noodreparaties; 9. Verankering en aan- en afmeren. 10. Toegang tot diensten van scheepsagenten².

¹ Onder "Andere vormen van commerciële aanwezigheid voor het verlenen van internationale zeevervoerdiensten" wordt verstaan: de mogelijkheid voor buitenlandse rederijen om ter plaatse activiteiten te verrichten die met de door hen vervoerde vracht verband houden, en die voor de verlening van de geïntegreerde vervoerdienst aan hun afnemers noodzakelijk zijn, waarbij de internationale-zeevervoerdienst een wezenlijk element vormt en wordt verleend door de betrokken buitenlandse rederij.

² Met betrekking tot de in de kolom "Aanvullende verbintenissen" vermelde toegang tot en gebruikmaking van diensten van scheepsagenten geldt het volgende: ingeval diensten voor vervoer over de weg, per spoor, over waterwegen, via kust- en door het binnenland alsmede daarmee verband houdende hulpdiensten niet anderszins volledig door de lijst worden bestreken, dan kan een exploitant van multimodaal vervoer een beroep doen op Vietnamese aanbieders van diensten van scheepsagenten, om vrachtwagens, treinwagons of binnenschepen en aanverwant materieel te huren of te charteren voor het verdere vervoer van internationale zeevracht.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	2. Optreden namens eigenaren van vracht; 3. Verstrekken van vereiste bedrijfsinformatie; 4. Het opstellen van documentatie betreffende vervoersdocumenten, douanedocumenten of andere documenten in verband met de oorsprong en de aard van de vervoerde goederen; en 5. Het verlenen van diensten van zeevervoer, met inbegrip van cabotage door onder Vietnamese vlag varende schepen voor het verlenen van geïntegreerde vervoerdiensten. 6. Het optreden namens ondernemingen, het organiseren van de afroep van aanvragen om scheepsruimte of, indien nodig, het overnemen van vracht.		

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	7. Onderhandelen over en ondertekenen van contracten voor vervoer over de weg, per spoor en binnenwateren in verband met door de onderneming vervoerde vracht.		
d) Onderhoud en reparatie van schepen (CPC 8868*)	1) Geen. 2) Geen. 3) Niet geconsolideerd, behalve dat een joint venture kan worden opgericht. Een buitenlands kapitaaldeelname in de joint venture mag niet hoger zijn dan 70 %.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
Maritieme hulpdiensten – Vrachtbehandeling (CPC 7411) ¹	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Geen, behalve dat joint ventures met een deelneming aan buitenlands kapitaal van niet meer dan 50 % mogen worden gevestigd.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Geen.	

¹ Er kan een concessie voor nutsvoorzieningen of een vergunningsprocedure van toepassing zijn voor het publieke domein.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
– In- en uitklaring ¹	1) Niet geconsolideerd.* 2) Geen. 3) Geen, behalve dat joint ventures kunnen worden opgericht zonder beperking wat buitenlandse deelneming betreft.	1) Niet geconsolideerd.* 2) Geen. 3) Geen.	
– Diensten van scheepsagenten ² (CPC 748**)	1) Geen. 2) Geen. 3) Niet geconsolideerd, behalve dat een joint venture kan worden opgericht. Een buitenlands kapitaaldeelname in de joint venture mag niet hoger zijn dan 49 %.	1) Geen. 2) Geen. 3) Niet geconsolideerd.	

¹ Onder "douaneafhandeling" (ook wel "in- en uitklaring" genoemd) wordt verstaan de afhandeling van douaneformaliteiten namens een derde met betrekking tot de in-, uit- of doorvoer van vracht, ongeacht of deze dienst de hoofdactiviteit van de dienstverlener is of een gebruikelijke aanvulling op diens hoofdactiviteit.

* Een verbintenis aangaande deze wijze van dienstverlening is niet haalbaar.

² Diensten van scheepsagenten of scheepvaartdiensten zijn diensten waarbij een scheepsagent toestemming heeft om in naam van de eigenaar of de exploitant van het schip diensten te verrichten die verband houden met de verrichtingen in verband met de scheepsactiviteiten in de haven, waaronder het binnenlopen en uitvaren van het schip, het sluiten van vrachtcontracten, van verzekeringscontracten voor zeevervoer, van contracten voor vrachtbehandeling, van chartercontracten en van aanwervingscontracten, het opstellen en ondertekenen van cognossementen of soortgelijke documenten, het verzorgen van voorraad, verzorgingsschepen en bevoorrading van het schip, het indienen van zeeverslagen; het communiceren met de eigenaar of de exploitant van het schip, het verlenen van relevante diensten voor de scheepsbemanning, het in ontvangst nemen en betalen van alle bedragen die met de exploitatie van het schip verband houden, het afhandelen van claims die voortvloeien uit vervoerscontracten of zee-ongelukken, en het verlenen van andere met het schip verband houdende diensten als nodig.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
– Diensten in verband met de opslag van containers ¹	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
– Onderhoud en reparatie van schepen (CPC 8868*)	1) Geen. 2) Geen. 3) Buitenlandse dienstverleners mogen uitsluitend diensten verlenen door middel van oprichting van een joint venture met Vietnamese partners, met een buitenlandse kapitaaldeelname van maximaal 51 %.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	

¹ Onder "diensten in verband met de opslag van containers" wordt verstaan de opslag van containers op haventerreinen of verder landinwaarts, om ze te laden of te lossen, te repareren en gereed te maken voor verzending.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
C. Luchtvaart			
a) Verkoop en marketing van luchtvervoerdiensten	1) Geen. 2) Geen. 3) Luchtvaartmaatschappijen mogen in Vietnam diensten verlenen door middel van hun boekingskantoren of agenten in Vietnam.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
b) Geautomatiseerde boekingssystemen	1) Geen, behalve dat de buitenlandse dienstverlener gebruik moet maken van het openbare telecommunicatienetwerk onder het beheer van de Vietnamese telecommunicatie-autoriteit. 2) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in vorm 1. 3) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in vorm 1.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
c) Onderhoud en reparatie van luchtvaartuigen (CPC 8868**)	1) Geen. 2) Geen. 3) Buitenlandse dienstverleners mogen uitsluitend diensten verlenen door middel van een joint venture met Vietnamese partners, of door middel van ondernemingen met 100 % buitenlands kapitaal.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
d) Grondafhandelingsdiensten, met uitzondering van onderhoud en schoonmaak van luchtvaartuigen, vervoer op de grond, luchthavenbeheer en luchtvaartnavigatie	1) Geen. 2) Geen. 3) Niet geconsolideerd. Vijf jaar nadat Vietnam particuliere dienstverleners toelaat tot een luchthaven of terminal, mogen buitenlandse dienstverleners aan die luchthaven of terminal uitsluitend door middel van oprichting van joint ventures met Vietnamese partners diensten verlenen, waarbij de buitenlandse kapitaaldeelname niet meer dan 49 % mag bedragen. Drie jaar later wordt deze beperking inzake kapitaal gesteld op 51 %.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen, behalve: Elke overdracht van buitenlands kapitaal in de joint ventures is onderworpen aan voorafgaande goedkeuring van de desbetreffende bevoegde autoriteiten van Vietnam. De betrokken Vietnamese partner(s) in joint ventures hebben een eerste recht van weigering ten aanzien van dergelijke overdrachten.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	De categorieën activiteiten hangen af van de grootte van de luchthaven. Het aantal dienstverleners op elke luchthaven kan worden beperkt, om reden van beperkingen van beschikbare ruimte. Voor alle duidelijkheid: Vietnam behoudt zich het recht voor, het verlenen van toestemming en/of een vergunning voor de genoemde joint venture(s) onder meer aan de hand van de volgende overwegingen te overwegen: i) de sociaal-economische voordelen die de investeerder/investeerders uit de Unie kan/kunnen genereren, met inbegrip van doch niet uitsluitend van hun lange-termijn commitment, capaciteitsopbouw en technologie-overdracht voor Vietnam, alsmede hun eerdere bijdrage aan de Vietnamese economie; ii) hun financiële capaciteit en relevante ervaring, en iii) de mogelijke impact op de Vietnamese nationale veiligheid en defensie.	Voor de duidelijkheid: de verbintenissen in deze sector beletten Vietnam niet, met betrekking tot aanzienlijke sociaal-economische projecten (bijv. infrastructuur) waarvoor een vergunning van of concessie-overeenkomst met Vietnam vereist is, om -onverminderd het bepaalde in de onderhavige overeenkomst- de volgende acties te ondernemen: i) voorafgaande instemming vereisen voor wat betreft de overdracht van een licentie of concessie; ii) overdracht van een licentie of concessie aan een onderdaan of onderneming uit een land dat geen lidstaat is van de Unie op deze datum verbieden, of iii) voorafgaande instemming vereisen voor wat betreft de overdracht van zeggenschap over een licentiehouder of concessionaris.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	De hiervoor vermelde toegang van particuliere aanbieders tot de sector houdt toestemming in voor de deelneming van ten minste een Vietnamese onderneming die voor 100 % in particulier bezit is, of van een joint-venture waarin de deelneming van Vietnamese particulier kapitaal ten minste 51 % bedraagt.		
e) Diensten betreffende maaltijden tijdens de vlucht	1) Geen. 2) Geen. 3) Buitenlandse dienstverleners mogen uitsluitend diensten verlenen door middel van oprichting van een joint venture met Vietnamese partners, met een buitenlandse kapitaaldeelname van maximaal 49 %.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
E. Vervoer per spoor a) Personenvervoer (CPC 7111) b) Goederenvervoer (CPC 7112)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Niet geconsolideerd, met uitzondering van: Buitenlandse dienstverleners mogen goederenvervoer aanbieden door middel van oprichting van een joint venture met Vietnamese partners waarin de buitenlandse kapitaaldeelname niet meer dan 49 % van het maatschappelijke kapitaal bedraagt.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Niet geconsolideerd.	
F. Vervoer over de weg a) Personenvervoer (CPC 7121+7122) b) Goederenvervoer (CPC 7123)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Geen, behalve: Buitenlandse dienstverleners mogen passagiersvervoer en vrachtvervoer aanbieden door middel van zakelijke-samenwerkingscontracten of joint ventures met Vietnamese partners waarin de buitenlandse kapitaaldeelname niet meer dan 49% bedraagt.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Geen.	

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Afhankelijk van de behoeften van de markt¹ kunnen er joint ventures met een buitenlandse kapitaaldeelname van niet meer dan 51 %, worden gevestigd voor het verlenen van vrachtvervoerdiensten. 100 % van de chauffeurs van een joint-venture moeten uit Vietnamese burgers bestaan.		
H. Hulpdiensten voor alle wijzen van vervoer			
a) Behandeling van zeevracht (CPC 741)	1) Geen. 2) Geen. 3) Buitenlandse dienstverleners mogen diensten in verband met de behandeling van zeevracht verlenen door middel van een joint venture, met een buitenlandse kapitaaldeelname van maximaal 49 %.	1) Geen. 2) Geen. 3) Niet geconsolideerd.	

¹ De criteria waarmee rekening wordt gehouden zijn onder meer: het scheppen van nieuwe banen; gunstig voor deviezenbalans, introductie van geavanceerde technologie, met inbegrip van managementvaardigheden; vermindering van industriële vervuiling; beroepsopleiding voor Vietnamese werkenden; enz.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
a) Containerbehandeling, met uitzondering van diensten verleend op luchthavens (deel van CPC 7411)	1) Geen. 2) Geen. 3) Buitenlandse dienstverleners mogen uitsluitend diensten verlenen door middel van oprichting van een joint venture met Vietnamese partners, met een buitenlandse kapitaaldeelname van maximaal 50 %.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
b) Opslag (CPC 742)	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
c) Bevrachtingsagenten (deel van CPC 748) ¹	1) Niet geconsolideerd*. 2) Geen. 3) Geen.	1) Niet geconsolideerd*. 2) Geen. 3) Geen.	

¹ Met inbegrip van maritieme expediteursdiensten. Onder deze diensten wordt verstaan de activiteit waarbij namens een verzender de verscheping wordt georganiseerd en gevolgd, door vervoersdiensten en aanverwante diensten te contracteren, documenten op te stellen en bedrijfsinformatie te verschaffen.

* Een verbintenis aangaande deze wijze van dienstverlening is niet haalbaar.

Vorm van verlening 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Verbruik in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid			
Sectoren en subsectoren	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
d) Andere (deel van CPC 749) ¹	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	1) Geen. 2) Geen. 3) Geen.	
Baggerij	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Buitenlandse dienstverleners mogen uitsluitend diensten verlenen door middel van oprichting van een joint venture met Vietnamese partners, met een buitenlandse kapitaaldeelname van maximaal 49 %. Vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst wordt deze beperking inzake kapitaal gesteld op 51 %.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen. 3) Geen.	

¹ Omvat de volgende activiteiten: controle van rekeningen; diensten van scheepsmakelaars; inspecteren, wegen en bemonsteren van vracht; in ontvangst nemen en aanvaarden van vracht; voorbereiden van vervoersdocumenten. Deze diensten worden verleend namens eigenaren van vracht.

AFDELING B

LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN INZAKE LIBERALISERING VAN INVESTERINGEN IN ANDERE DAN DIENSTENSECTOREN

TOELICHTING

Deze lijst bestaat uit de volgende elementen:

- a) de eerste kolom, waarin de sector of subsector wordt vermeld waarvoor Vietnam de verbintenis is aangegaan, en de reikwijdte van de liberalisering waarop de voorbehouden van toepassing zijn; en
- b) de tweede kolom beschrijft de toepasselijke voorbehouden.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
1. LANDBOUW	Niet geconsolideerd voor het kweken, produceren of verwerken van zeldzame of kostbare planten, het fokken of houden van kostbare of zeldzame wilde dieren en het verwerken van die planten of dieren (met inbegrip van zowel levende dieren als verwerkt materiaal van dieren) ¹ . Aan buitenlandse investeerders in deze sectoren en subsectoren wordt geen investeringsvergunning verleend ² .
2. BOSBOUW	Niet geconsolideerd.
3. VISSERIJ EN AQUACULTUUR	Niet geconsolideerd.
4. WINNING VAN DELFSTOFFEN ³	
A. Winning van aardolie en aardgas ⁴ (ISIC rev.3.1:111: 112)	Niet geconsolideerd.
B. Winning van metaalerts (ISIC rev.3.1:1310, 1320)	Niet geconsolideerd.
C. Overige winning van delfstoffen (ISIC rev 3.1:1410)	Niet geconsolideerd.

¹ Een lijst van zeldzame of kostbare planten en dieren staat op de internetsite: www.kiemlam.org.vn

² Voor alle duidelijkheid: niets in deze verbintenis mag worden uitgelegd als een beletsel voor Vietnam voor het afgeven van investeringsvergunningen in deze sectoren of subsectoren aan investeerders uit de andere partij.

³ De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.

⁴ Omvat niet diensten in verband met winning voor een vast bedrag of op contractbasis in olie- en gasvelden

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
5. INDUSTRIE ¹	
A. Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (ISIC rev3.1:15)	Geen, behalve: Vervaardiging van alcoholische dranken en frisdranken (ISIC 1551): Niet geconsolideerd.
B. Vervaardiging van tabaksproducten (ISIC rev3.1:16)	Niet geconsolideerd.
C. Vervaardiging van textiel (ISIC rev3.1:17)	Geen.
D. Vervaardiging van kleding; bereiden en verven van bont (ISIC rev3.1:18)	Geen.
E. Looien en bereiden van leer; vervaardiging van koffers, tassen, zadel- en tuigmakerswerk en schoeisel (ISIC rev3.1:19)	Geen.
F. Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk (ISIC rev3.1:20)	Geen, behalve maatregelen ter bescherming van natuurlijke bossen

¹ Onder deze sector valt niet advies in verband met de industrie. Deze sector omvat niet herfabricage.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
G. Vervaardiging van papier en papierwaren (ISIC rev3.1:21)	Geen.
H. Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie van opgenomen media ¹ (ISIC rev 3.1: 22)	Niet geconsolideerd.
I. Vervaardiging van cokesovenproducten (ISIC rev3.1:231)	Geen.
J. Vervaardiging van geraffineerde aardolieproducten ² (ISIC rev3.1:2320)	Niet geconsolideerd.
K. Vervaardiging van andere chemische producten dan springstoffen (ISIC rev3.1:24)	Geen, behalve: Productie van industriële explosieven (ISIC 2429). Aan buitenlandse investeerders ³ in deze sectoren en subsectoren wordt geen investeringsvergunning verleend ⁴ .

¹ De sector is beperkt tot vervaardigingsactiviteiten. Dit omvat geen audiovisuele activiteiten of activiteiten met een culturele inhoud.

² De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.

³ Voor de toepassing van dit voorbehoud kan de term "buitenlandse investeerder" worden gevonden in de "Law on Investment, 2014" (Wet op de investeringen, 2014).

⁴ Voor alle duidelijkheid: niets in deze verbintenis mag worden uitgelegd als een beletsel voor Vietnam voor het afgeven van investeringsvergunningen in deze sectoren of subsectoren aan investeerders uit de andere partij.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
L. Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (ISIC rev3.1:25)	Geen.
M. Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (ISIC rev3.1:26)	Geen, behalve: Productie van glas voor de bouw (ISIC 2610): Investerings in deze subsectoren zijn onderworpen aan de planning van de overheid. Productie van kleibakstenen (ISIC 2693): Investerings in deze subsectoren zijn onderworpen aan de planning van de overheid. Productie van cementproductie-installaties met verticale as en van gebakken keramische bakstenen en tegels (ISIC 2694): Investerings in deze subsectoren zijn onderworpen aan de planning van de overheid. Productie van stortklaar beton, steenvergruizing (ISIC 2695): Investerings in deze subsectoren zijn onderworpen aan de planning van de overheid.
N. Vervaardiging van metalen in primaire vorm (ISIC rev3.1:27)	Geen, behalve: Productie van D6-D32 mm stalen staven voor de bouw en D15-D114mm stalen buizen met naad; met zink gegalvaniseerde en van kleur voorziene stalen platen ("sheets") (ISIC 2710): Niet geconsolideerd voor buitenlandse investeringen in deze sector en subsectoren.
O. Vervaardiging van producten van metaal, behalve machines en apparaten (ISIC rev.3.1:28)	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
P. Vervaardiging van machines	
a) Vervaardiging van machines voor algemeen gebruik (ISIC rev. 3.1:291)	Geen.
b) Vervaardiging van machines voor specifieke doeleinden, andere dan wapens en munitie (ISCI rev.3.1:292)	Geen, behalve: Productie van voetzoekers, met inbegrip van vuurwerk (ISIC 2927): Aan buitenlandse investeerders ¹ in deze sectoren en subsectoren wordt geen investeringsvergunning verleend ² .
c) Vervaardiging van toestellen voor huishoudelijk gebruik, n.e.g. (ISIC rev3.1:2930)	Geen.
d) Vervaardiging van kantoormachines, boekhoudmachines en computers (ISIC rev3.1:30)	Geen.
e) Vervaardiging van elektrische machines en toestellen, n.e.g. (ISIC rev3.1:31)	Geen, behalve: Productie van hemellantaarns (ISIC 3150): Aan buitenlandse investeerders ³ in deze sectoren en subsectoren wordt geen investeringsvergunning verleend ⁴ .

¹ Voor de toepassing van dit voorbehoud kan de term "buitenlandse investeerder" worden gevonden in de "Law on Investment, 2014" (Wet op de investeringen, 2014).

² Voor alle duidelijkheid: niets in deze verbintenis mag worden uitgelegd als een beletsel voor Vietnam voor het afgeven van investeringsvergunningen in deze sectoren of subsectoren aan investeerders uit de andere partij.

³ Voor de toepassing van dit voorbehoud kan de term "buitenlandse investeerder" worden gevonden in de Wet op de investeringen, 2014.

⁴ Voor alle duidelijkheid: niets in deze verbintenis mag worden uitgelegd als een beletsel voor Vietnam voor het afgeven van investeringsvergunningen in deze sectoren of subsectoren aan investeerders uit de andere partij.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
f) Vervaardiging van radio-, televisie- en communicatieapparatuur en -toestellen ¹ (ISIC rev.3.1:32)	Geen.
Q. Vervaardiging van medische, optische en precisie-instrumenten en uurwerken (ISIC rev 3.1:33)	Geen.
R. Vervaardiging van auto's, aanhangwagens en opleggers (ISIC rev 3.1:34)	Geen, behalve dat investeringen in vervaardiging en assemblage met betrekking tot automobielen (ISIC 3410) onderworpen zijn aan de planning van de overheid, die de voorkeur kan geven aan lokale investeerders ²
S. Vervaardiging van andere (niet-militaire) transportmiddelen	
a) Scheepsbouw en -reparatie (ISIC 3511)	Geen, behalve: - Niet geconsolideerd voor buitenlandse investeringen in de productie van vrachtschepen onder de 10 000 DWT; cointainerschepen onder de 800 TEU; containerschepen end passagiersschepen met minder dan 500 zitplaatsen ISIC 3511). - Vereiste van joint venture en de buitenlandse kapitaaldeelname in de joint venture mag niet meer dan 50 % bedragen.

¹ Deze sector omvat geen apparatuur en toestellen met vooraf geïnstalleerde inhoud.

² Ter illustratie: aan lokale producenten van motorrijtuigen kunnen voorrechten worden verleend in termen van productiehoeveelheid om aan de vraag van de binnenlandse markt en de voorkeur voor locaties te voldoen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) Vervaardiging van rollend materieel voor spoor- en tramwegen (deel van ISIC rev 3.1: 3520)	Geen, behalve dat uitsluitend de joint-venturevorm is toegestaan en dat de buitenlandse kapitaaldeelname niet meer dan 49% mag bedragen.
c) Vervaardiging van lucht- en ruimtevaartuigen (deel van ISIC rev 3.1: 3530)	Geen, behalve vereiste van joint venture en de buitenlandse kapitaaldeelname mag niet meer dan 49 % bedragen.
d) Vervaardiging van motorrijtuigen (ISIC rev 3.1: 3591)	Geen, behalve dat investeringen in vervaardiging en assemblage met betrekking tot motorrijtuigen (ISIC 3591) onderworpen is aan de planning van de overheid, die de voorkeur kan geven aan lokale investeerders.
e) Vervaardiging van fietsen en invalidewagens (deel van ISIC rev 3.1: 3592)	Geen.
T. Vervaardiging van meubelen; vervaardiging n.e.g. (ISIC rev 3.1: 361, 369).	Geen.
U. Recycling (ISIC rev. 3.1: 37)	Geen, behalve: Ondernemingen met buitenlandse kapitaaldeelname mogen niet rechtstreeks afval van huishoudens inzamelen. Zij mogen uitsluitend diensten verlenen bij de afvalinzamelingspunten zoals aangegeven door de plaatselijke gemeentelijke en provinciale autoriteiten.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
5. PRODUCTIE, PRODUCTIE, TRANSMISSIE EN DISTRIBUTIE VOOR EIGEN REKENING VAN ELEKTRICITEIT, GAS, STOOM EN WARM WATER ¹ (behalve de productie van elektriciteit met kernenergie)	
A. Productie van elektriciteit; transmissie en distributie van elektriciteit voor eigen rekening (deel van ISIC rev. 3.1: 4010) ²	Niet geconsolideerd.
B. Productie en distributie van gas; distributie voor eigen rekening van gasvormige brandstoffen via leidingen (deel van ISIC rev 3.1: 4020) ³	Niet geconsolideerd.
C. Productie van stoom en warm water; distributie voor eigen rekening van stoom en warm water (deel van ISIC rev 3.1: 4030) ⁴	Niet geconsolideerd.

¹ De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.

² Omvat niet de exploitatie van elektriciteitstransmissie- en distributiesystemen voor een vast bedrag of op contractbasis, die energiediensten zijn.

³ Omvat niet het transport van aardgas en gasvormige brandstoffen via pijpleidingen, de transmissie en distributie van gas voor een vast bedrag of op contractbasis en de verkoop van aardgas en gasvormige brandstoffen, die energiediensten zijn.

⁴ Omvat niet de transmissie en distributie van stoom en warm water voor een vast bedrag of op contractbasis en de verkoop van stoom en warm water, die energiediensten zijn.

Specifieke verbintenissen overeenkomstig hoofdstuk 8 (Liberalisering van investeringen, handel in diensten en elektronische handel), afdeling D (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zaken)

1. In de in dit aanhangsel opgenomen lijst van verbintenissen zijn de sectoren opgenomen die overeenkomstig de artikelen 8.7 (Lijst van specifieke verbintenissen) en 8.12 (Lijst van specifieke verbintenissen) zijn geliberaliseerd en waarvoor overeenkomstig de artikelen 8.15 (Zakelijke bezoekers en binnen een onderneming overgeplaatste personen), 8.16 (Handelsvertegenwoordigers) en 8.18 (Dienstverleners op contractbasis) beperkingen gelden voor zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers en dienstverleners op contractbasis. Deze lijst bevat de volgende elementen:
 - a) de eerste kolom, waarin de sector of subsector wordt vermeld waarop beperkingen van toepassing zijn; en
 - b) de tweede kolom, waarin de toepasselijke beperkingen worden beschreven.
2. Vietnam gaat voor zakelijke bezoekers of binnen een onderneming overgeplaatste personen in sectoren die niet ingevolge de artikelen 8.4 (Markttoegang) en 8.10 (Markttoegang) zijn geliberaliseerd, geen verbintenissen aan.

3. Vietnam gaat voor handelsvertegenwoordigers in sectoren die niet ingevolge de artikelen 8.4 (Markttoegang) en 8.10 (Markttoegang) zijn geliberaliseerd (niet-geconsolideerd blijven), geen verbintenissen aan.
4. Vietnam gaat voor dienstverleners op contractbasis in sectoren die niet zijn vermeld in artikel 8.17 (Contractuele dienstverleners), geen verbintenissen aan.
5. Verbintenissen inzake zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers en dienstverleners op contractbasis zijn niet van toepassing indien de bedoeling of het gevolg van hun tijdelijke aanwezigheid is, dat zij zich met arbeids- of managementgeschillen of -onderhandelingen uitzetten, dan wel de uitkomst daarvan beïnvloeden.
6. De in dit aanhangsel opgenomen lijst van verbintenissen omvat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen, en vergunningsvereisten en -procedures die geen beperking in de zin van afdeling D (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zaken) vormen. Zelfs wanneer deze maatregelen (zoals een vergunningsverplichting, de verplichte erkenning van kwalificaties in gereguleerde sectoren, de verplichting om specifieke examens (inclusief taalexamens) af te leggen en de verplichting om een wettelijke verblijfplaats te hebben op het grondgebied waar de economische activiteit wordt uitgeoefend) niet in dit aanhangsel zijn opgenomen, zijn zij in elk geval van toepassing op zakelijke bezoekers, binnen een onderneming overgeplaatste personen, handelsvertegenwoordigers en dienstverleners op contractbasis van Vietnam.

7. Alle verplichtingen in de wet- en regelgeving van Vietnam aangaande binnenkomst, verblijf, arbeid en sociale zekerheid, inclusief regelingen betreffende verblijfsduur, minimumloon en collectieve loonovereenkomsten, blijven van toepassing, ook al zijn deze niet in dit aanhangsel opgenomen.
8. Overeenkomstig artikel 8.1 (Doelstellingen en toepassingsgebied), lid 6, omvat de in dit aanhangsel opgenomen lijst van verbintenissen geen maatregelen betreffende door een partij toegekende subsidies.
9. De in dit Aanhangsel gespecificeerde lijst van verbintenissen doet geen afbreuk aan overheidsmonopolies en exclusieve rechten als beschreven in de lijst van verbintenissen inzake liberalisering van investeringen zoals vervat in aanhangsel 8-B-1.
10. De rechten en verplichtingen die voortvloeien uit deze overeenkomst, met inbegrip van de lijst van de in de tabel van dit aanhangsel vermelde verbintenissen, hebben geen directe werking, en er vloeien niet rechtstreeks rechten voor natuurlijke of rechtspersonen uit voort.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
ALLE SECTOREN	Binnen de onderneming overgeplaatste personen Ten minste 20 % van de managers, leidinggevend en experts moeten Vietnamees onderdaan zijn, tenzij zij niet door Vietnamezen kunnen worden vervangen. Echter, per onderneming zijn ten minste 3 niet-Vietnamese managers, leidinggevend en experts toegestaan.
1. ZAKELIJKE DIENSTEN	
B. Diensten in verband met computers (CPC 84)	De leidinggevende van het filiaal moet ingezet in Vietnam zijn.
F. Andere zakelijke diensten	
c) Advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 865)	De leidinggevende van het filiaal moet ingezet in Vietnam zijn.
d) Diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer – CPC 866, met uitzondering van CPC 86602) Arbitrage en bemiddeling inzake commerciële geschillen tussen bedrijven (CPC 86602**)	De leidinggevende van het filiaal moet ingezet in Vietnam zijn.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
3. BOUWNIJVERHEID EN AANVERWANTE CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN	
A. Algemene bouwwerkzaamheden: gebouwen (CPC 512) B. Algemene bouwkundige werken: civieltechnische werken (CPC 513) C. Installatie en assemblage (CPC 514, 516) D. Afwerking van gebouwen (CPC 517) E. Andere (CPC 511, 515, 518)	De leidinggevende van het filiaal moet ingezet in Vietnam zijn.
4. Distributiediensten	
D. Franchising (CPC 8929)	De leidinggevende van het filiaal moet ingezet in Vietnam zijn.
5. ONDERWIJS	
Enkel op het gebied van opleidingen inzake techniek, natuurwetenschappen en technologie, bedrijfskunde, economie, accountancy, internationaal recht en taal. Met betrekking tot het bepaalde onder C), D) en E), hieronder, geldt dat het Vietnamese ministerie van Onderwijs en opleiding goedkeuring moet verlenen voor de onderwijscomponent.	

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
C. Hoger onderwijs(CPC 923) D. Volwasseneneducatie (CPC 924) E. Andere onderwijsdiensten (CPC 929, met inbegrip van cursussen om vreemde talen te leren)	Buitenlandse docenten die willen werken op scholen in Vietnam, moeten ten minste vijf jaar leservaring hebben, en hun kwalificaties moeten worden erkend door de bevoegde autoriteit.
9. TOERISME EN DIENSTEN IN VERBAND MET REIZEN	
B. Reisbureaus en reisorganisatoren (CPC 7471)	Toeristengidsen in ondernemingen met buitenlandse kapitaaldeelname moeten Vietnamees staatsburger zijn.
11. VERVOER	
A. Zeevervoer	
a) Personenvervoer (behalve cabotage) (CPC 7211) b) Goederenvervoer (behalve cabotage) (CPC 7212)	Buitenlandse zeelieden mogen werken op schepen die onder de vlag van Vietnam varen (of die in Vietnam zijn geregistreerd) en die eigendom zijn van joint ventures, maar hun aantal mag niet meer bedragen dan een derde van de scheepsbemanning. De kapitein of eerste leidinggevende moet Vietnamees staatsburger zijn.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
c) Diensten van scheepsagenten ¹ (CPC 748**)	Managers uit de Unie mogen werken voor scheepsagenturen.
D. Vervoer over de weg	
a) Personenvervoer (CPC 7121+7122)	100 % van de chauffeurs van een joint-venture moeten uit Vietnamese burgers bestaan.
b) Goederenvervoer (CPC 7123)	

¹ Diensten van scheepsagenten of scheepvaartdiensten zijn diensten waarbij een scheepsagent toestemming heeft om in naam van de eigenaar of de exploitant van het schip diensten te verrichten die verband houden met de verrichtingen in verband met het schip in de haven, met inbegrip van de binnenlopen en uitvaren van het schip, het sluiten van vrachtcontracten, van verzekeringscontracten voor zeevervoer, van contracten voor vrachtbehandeling, van chartercontracten en van aanwervingscontracten, het opstellen en ondertekenen van cognossementen of soortgelijke documenten, het verzorgen van voorraad, verzorgingsschepen en bevoorrading van het schip, het indienen van zeeverslagen; het communiceren met de eigenaar of de exploitant van het schip, het verlenen van relevante diensten voor de scheepsbemanning, het in ontvangst nemen en betalen van alle bedragen die met de exploitatie van het schip verband houden, het afhandelen van claims die voortvloeien uit vervoerscontracten of zee-ongelukken, en het verlenen van andere met het schip verband houdende diensten als nodig.

Uitzondering voor Vietnam inzake nationale behandeling

1. Met betrekking tot de volgende sectoren, subsectoren of activiteiten kan Vietnam maatregelen vaststellen of handhaven met betrekking tot de exploitatie van een onderneming zoals gedefinieerd in artikel 8.2 (Definities), lid 1, onder e) en l), die niet in overeenstemming zijn met artikel 8.5 (Nationale behandeling), lid 2, voor zover die maatregelen niet onverenigbaar zijn met de verbintenissen die zijn neergelegd in bijlage 8-B (Lijst van specifieke verbintenissen van Vietnam):
 - a) kranten en persbureau's, drukkerijen en uitgeverijen, radio- en televisie-omroep, in welke vorm dan ook;
 - b) productie en distributie van culturele producten, met inbegrip van video's;
 - c) productie, distributie en vertoning van televisieprogramma's en cinematografische werken;

- d) opsporing en beveiliging
- e) landmeetkunde en cartografie;
- f) basis- en voortgezet onderwijs;
- g) exploratie, prospectie en exploitatie in verband met olie en gas, minerale en natuurlijke hulpbronnen;
- h) hydro-electriciteit en kernenergie; doorgifte en/of distributie van elektriciteit;
- i) luchtvaart;
- j) visserij en aquacultuur;
- k) bosbouw en jacht;
- l) loterijen en kansspelen;

- m) diensten op het gebied van gerechtelijke administratie, waaronder, doch niet uitsluitend, diensten in verband met nationaliteit;
- n) civielrechtelijke handhaving;
- o) productie van militair materieel of militaire uitrusting;
- p) exploitatie en beheer van rivierhavens, zeehavens en luchthavens, en
- q) subsidies

2. Indien Vietnam een dergelijke maatregel vaststelt of handhaaft na de inwerkingtreding van deze overeenkomst, verplicht het investeerders uit de Unie niet op grond van hun nationaliteit ondernemingen die bestaan op het tijdstip waarop die maatregel werking krijgt, te verkopen of anderszins te vervreemden.